

అమృతాంజనం

ANDHAPATRIKA

PUBLISHED EVERY WEDNESDAY

ప్రతిబుధవారమునఁ బ్రకటింపబడును.

ఒకటియవి యొనరించిన ! నరనర ! యుద్ధమును తనమనంబున కగుచు దా !

గొరులకు నవిసేయకునికి ! పరాయణము పరమధర్మ పథముల కైక్కి ! మహాభారతము.

Madras 1917.

మదరాసు ౧౯౧౭ వ సంవత్సరము.

అమృతాంజనం.

VOL. 9.

సంపుటము-౯

WEDNESDAY, SEPTEMBER 5.

నెవ్వెంబరునెల ౫ వ తేది బుధవారము

No. 50

సంచిక ౫౦

అమృతాంజనము డిపో వారి దివ్యోపధములు.

చింతమర్మము పండ్లగోమటకు ...	0.2
జీర్ణరసాయనము మాత్రం అచిరమునకు ...	1.4
చింతమలహర పండ్లగోమటకు ...	0.8
వజ్రశిలకలు భూమిపుష్టికి ...	1.0
జ్వరహరి జ్వరములకు సీసా 1.౩ ...	0.12
మూలకంకుర తైలము డబ్బి 1-౩ ...	0.12
తేలుకంకుర తేలుకాటుకు సీసా 1.౩ ...	0.8
నేత్రాంజనము కంటివాగ్ధులకు ...	0.4
కలరామాత్రం వాంతిభేదులకు ...	0.5
గజ్జిక తైలము గజ్జిచీలకు డబ్బి 1.౩ ...	0.8
నామకమర్మము సీసా 1-౩ ...	0.8
చీలకు మందు సీసా 1-౩ ...	0.4
తామర తైలము; తామర, తీటకు ...	0.4
మధుకు తైలము డబ్బి 1.౩ ...	0.4
మంద్రాచారము సీసా ౨.౩ ...	1.0
కవచారి కీర్తిగల్గు దగ్ధులకు ...	1.4
కవచారిమాంసం శిబ్బములకు డబ్బి 1.౩ ...	0.8
వాయాపుపోటుకు మందు ...	1.0

కేవలముగ ఉపయోగము. *
ప్రతిబుధవారమునఁ బ్రకటింపబడును.

మోహినితైలము మోహినికలు పెరుగుటకు ...	0.12
కోమలారి మోహినికలు ఉపయోగము ...	0.0
ఉబ్బునమునకు మందు సీసా 1.౩ ...	1.8
కస్తూరిమాత్రము పెద్దవి, చుందివి 50.౩ ...	0.10
మధుభాగి మాత్రము ...	1.0
మధుభాగి తైలము పుండ్లకు ...	1.0
విశేషములకు మాత్రము డబ్బి 1-౩ ...	0.8
గ్రహాది మాత్రము డబ్బి 1.౩ ...	0.8
కోమలారి మాత్రము తలనొప్పిలకు ...	0.12
కాలినపుండ్లకు మాత్ర సీసా 1-౩ ...	0.8
తేగకు గ్రాహకము సీసా 1.౩ ...	1.0
కుంభాచార మాత్రము, మందువాగ్ధులకు ...	1.0
మందుకు మాత్ర సీసా 1-౩ ...	0.6
మందరితైలము, ముఖకాంతికి ...	0.8
పండ్లకు తైలము శిశువులకు ...	0.6
కస్తూరిమాహరి చెవిపోటుకు ...	0.8
బాలాది మాత్రము మలబద్ధమునకు ...	0.8
బంతువాతహరి ఎముకలకు ...	0.8

అమృతాంజనము డిపో, మదరాసు అందుబాటు.

ఇండియన్ మెయిల్ లీవరు వాచ్.

5 సంవత్సరములు గ్యారంటీ కలిగి.

చక్కని గొలుసుతో వెల 3-0-0 పోస్టేజి 0-4-0.

ఇది మాకోరకే నిర్దోషముపబడినది. కావున నెవరివద్ద నుండదు. వెల స్వల్పమైనను ఫల పుష్టిక మని యనుభవమున తెలియును. దృఢమైన సామానులచేతే తేలు బడి డిస్కప్రాఫ్ అను గ్లాసు డూము కలిగియుండునుచే చాల కాలము నిలువక స్పృష్టికముగ పనిచేయును. గడియారము వెట్టువై 'ఇండియన్ మెయిల్' అను పేరుండును. వెట్టులోపల గ్యారంటీ

(586) పత్ర మనికించి యుండును. ఇండియన్ మెయిల్ గ్లాసుడూము శేరి వెల రు 2-8-0 చిరునామా:— సుపీరియరు వాచ్ కంపెనీ, పోస్టుబాక్స్ నెం 167 మదరాసు.

బహుమతి! 5 రూ॥ వెలగల వాచ్ బహుమతి!!

ఈవిత్తనపులోగల సిరా అద్దక వ్రాము అప్రియాదేశపు 14 క్యారెట్ల గోల్డు ప్లేటెడ్ నిబ్బుల ఫౌన్టెన్ పేనా, ఒక సిరాబుడ్డి 1 నిబ్బు, 1 కి ప్లతో వెల రు. 3-4-0. ఈ పేనాను కొనువార్లకు వై చెప్పిన గడియారము ఒకటి బహుమతిగా యివ్వబడును. మదరాసు మెయిల్ గ్యారంటీ కంపెనీ, 856 వై నానాగోడ్డు, మదరాసు.

PENN & Co., ISAACS BUILDING'S KALBADEVI, BOMBAY.

వసంత ప్రభ

తెలుగు నాటకము

కథ నీతివాదము. శైలి సుధుకము.

గుజరాతీభాషనుండి తెలుగున వ్రాయబడినది. ఈ కథ ననుసరించిన తెలుగునాటక మొత్తవరకు లేదు. ఆధునికదరును జనువ తగినది. ధర రు. 0-12-0 మాత్రము.

గొప్పప్రతులే మిగిలియున్నవి. (846)

వెక్ అందు కంపెనీ, కొత్త బిల్డింగు, కాల్పడేవి, బొంబాయి.

మంచితరుణము ! త్వరపడు !

స్వామి దయానంద సరస్వతి

తీర్థము - ఉపదేశములు.

(ఇటు కివానంద ప్రసాదుగా యుక్తాంధమునకు తెలుగు) అఖండ భారతవర్షమును ఉజ్జూతలూమమున్న ఆర్యసమూహమును గూర్చును. దాని సంస్థాపనా చాన్సులకు మహర్షి దయానందుల హార్షియు విపులముగా, మహోహరముగా, విమర్శనాదృష్టితో వ్రాయబడిన ఈ గొప్ప గ్రంథము ప్రతియువ ముత దగినది. ధర్మజ్ఞానము, కార్యమూలము కలిగించుట కోరిక యివ్వితీయము. దీని వెల అసలు రూ. 1-3-0 అయినను, స్వామి నిర్యాణదినమున దీని వలి నాటి కందతురు చనువవలె నన్న కోరికతో ప్రస్తుతము రూ. 1-4-0 కే యివ్వచున్నాము. మేనేజరు, ఆనందయ్యదేవి, పిప్పర, కృష్ణాపల్లె.

తుపాకులు! తుపాకులు!!

తుపాకులు, రివాల్వర్లు తోటాలు, మందు మొదలగు సామానులు మిగుల సరసముగా విక్రయించబడును. నలయువారు క్యాటలాగులకు ఈ అడ్రసుకు వ్రాసి తెప్పించుకొన వచ్చును.

యక వి. రామానుజం శెట్టి అందు కో, (204) 12, పాపన్న బ్రాడ్వే, మదరాసు.

మీరు నవజీవనము నభిలషించెదరా ?

అభిలషించిన యెడల ఎల్. ఎన్. శర్మన్

354

కూష్మాండ స్వీట్ టానిక్ సేవించుడు.

ఇది దేహమునకు పుష్టిని రక్తపారిశుధ్యమును యింద్రియవ్యయమును సర్వాంగమనములకు బలమును కలగజేయును. దుర్బలకు బలసాధనములలోనిది ముఖ్యమగు సాధనము. బాలలకు మంచిపుష్టిని యిచ్చును. ఇది మధురరస ప్రధానమగు స్వీట్. కావున బాలలకు యితర దుర్బల నధురాహారముల నివృత్తికంటె, దీని నుపయోగించుట యుత్తమము. ఏలయున యీ స్వీట్ కస్తూరి, శిలాజిత్తు, సాలామిస్రి, కుంకుమపువ్వు, యితరజీవనీయ గణితమైన దుర్లభమగు గొప్ప ఓషధులచే తయారుచేయబడిది.

రోగమునకు వైద్యసలహాగాని కేటాకుగాని కోరిన యెడల ఉచితముగానే పంపబడును. వాస్తేజిక ఆర్థికాస్థాంపు పంపును.

ప్రాప్రైటర్ : పండిట్ ఎల్. ఎన్. శర్మన్,
102 చైనాబజారు రోడ్, నందరాను.

వెల 1 పాను టిక రు. 2.8-0.

గుణవర్తిమునకు వెలతేక శే శండు. ఆజా స్థాంపులు పోస్తేజి మాత్రము పంపినయెడల ఉచితముగానే పంపబడును.

పోల్ ఏజంట్, లాహూర్ డ్రగ్ స్టోర్
డిస్పెన్సింగ్ కెమిస్టు, మింట్ స్ట్రీటు, మదరాసు.

వైద్యజ్వరములకును జ్వరములకును రాక్షావధము

175

ప్రమాణ వాక్యము

స్క్విబ్బు గారి ఏక్ స్పెసిఫిక్ అద్భుతముగా పని చేయుచున్నది. దాని నుపయోగించిన వా రందఱును దాని మహిమను ప్రమాణపూర్వకముగా నుగ్గడించు చున్నారు. డి.జి. థెనీ, లోక్ డిపార్టుమెంటు, ఎ.అంతు బి. లైల్స్ అస్సాము.

నిరాశ చేసికొన్నవారికి ఆశాకారణము.

తీవ్ర మైత మనస్వజ్వరముచే బాధపడుచు వైద్యులచే నిరాశపూర్వకముగా వదలివేయబడిన యిరువురు రోగుల ప్రాణములు స్క్విబ్బు గారి స్పెసిఫిక్ కాపాడెను.—సి. డి. ఎల్. ప్రయోగో, హైదరాబాదు, డక్కను.

దాని నెవరును కా దనలేరు

స్క్విబ్బు గారి ఏక్ స్పెసిఫిక్ యొక్క యమృత మును ప్రసిద్ధి ప్రతివాదియొక్క సాక్షులు వైతము ఎంత మాత్రము నిరాకరింపలేదు.— న్యాయమూర్తి ఎమ్. ఎచ్. డబ్లియూ. హేవార్థ, వి. సి. ఎమ్, హైకోర్టు బొంబాయి.

సదభిప్రాయము - అపోహము

కే.కెంటు (ఇతరులు చేయగూడని) మందుల విషయమై నాకు సాధారణముగా దుర్భిప్రాయము గలదు. కాని స్క్విబ్బు గారి మందు సమస్తజ్వరములను పనిచేయునది గాను వాటముగాను గానిపించినది.— రికరెండ్ ఎమ్. డి. గోల్డ్ స్మిత్తు, హైదరాబాదు, డక్కను.

హిందూ దేశ మందంతటను విక్రయింపబడుచున్నది

కంకర యొక్క బాంబాయి

బయోమిశరి నోట్లు
వాటిమీద నిశాన
దార్జున ప్రతిమద్రుల
స్ఫుటముగా కను

పడవి చెల్లును. మా వెబ్ సైటులో చేయించిన నుటలముగా కనుపడును. ఈ వెబ్ సైటు సామాన్యకాథన అననరము. రు. 1.8-0
87 గ్లోబ్ కంపెనీ, గుంటూరు.

సరిగా మీకు కావలసినదే! 341

డాక్టరు హార్మ్యూగారి సార్వప్రజా మేహవాలము వాతరోగము నడుమునోప్పి; నాడివ్యాధి మున్నగు వ్యాధులు అశ్రద్ధచేసినచో హైడ్రోమ్యునుమాడ దెచ్చి ప్రాణాపాయ మును సయితము కలిగించును. సార్వప్రజా వీటి నన్నింటిని నిర్మూలముచేయును. వాడిమాచిన తెలిసికొనగలరు.
వెల రు 1-12-0; పోస్తేజితేదు.

Sole Agents:—
DAVID HAROLD & Co.,
31/2 PHARMATALLA STREET, CALCUTTA.

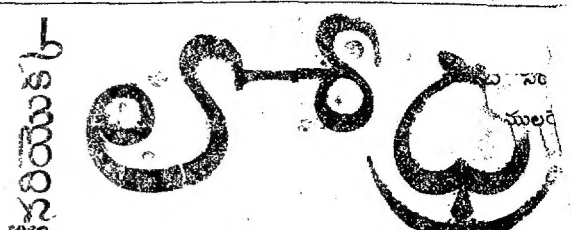

అన్ని లోపములు కనిపెట్టబడిన ప్రాచీనమందు విద్యున వ్యాధి సంభవించినపు డుపయోగించుకొన వచ్చునని అనేక మంది స్త్రీలు ఈమాత్రల వెబ్ సైటులోని సెప్టెంబరు చెంతకుం తురు. వీనిని వాడినవారికిరలకు శిఫారసుచేతురు. అందువలననే హేమ్యూగ విక్రయించును. అన్ని మందులపాపులలో దొరకును. 289
వెల వెబ్ సైట్ రి ప్లింగులు
మార్టిక్ కెమిస్టు, సౌరాంట్, ఇంగ్లండు.

మెనాయిస్ గోల్డు పిల్లు ఏజెన్సీ, బొంబాయి 16.

ఈరోజులలో ప్రసిద్ధి కెక్కిన రసాయనము. హిందూ దేశమున దొరకగల బలవర్ధకమగు ద్రవ్యములనుండి తయారు చేయబడినది. ఆరోగ్యమునకు, బలమునకు, చురుకుదనమునకు తగిన మందు. ఏకైకముకావలయును. (268)
సీసా 1-కి రు. 2-0-0. ట్యూబు 1-కి రు. 3-0-0.

ఆ "లోహి" స్త్రీలకు సంభవించు ముట్టాకుట్టు నోప్పి. అంటుకూల శ్రమముగా కుదుర్చుటయేగాక శకాలమునకు బహిష్కృతాకుండుట, బహిష్కృతానిచిపోవుట, బహిష్కృతానిచిపోవుట మొలసరిగా పోకుండుట జాప్తిగాపోవుట, తక్కువగాపోవుట సోమరోగము, మేహవ్యాధులు, విషప్రణములు, మూర్ఛ సంశానహీనత, తలనోప్పి, అజీర్ణము, బలహీనము, రక్తహీ నము, శరీరము బలనియుండుట, సన్న గిలియుండుట, మలబంధ నము, దగ్గు, నిక్కాక మొదలగు వ్యాధులను మిగులనమ్మక ముగ వుదిర్చి శరీరమునకు కాంతిని ముఖమునకు తేజస్సును గలుగజేయును. దీనివెల వెబ్ సైట్ రు 3-0-0 చిన్నది 1-10-0 (26) కేసరికుటిరము, ఆయుర్వేద ఔషధశాల, బందరుపేథి, మద్రాసు.

పండిత ముద్గల రంగార్య

వైద్యవిద్యా విశేషజ్ఞు, భిషగ్గుప్తవణ "వైద్యశాస్త్రము" నెం.4/8156 నలతంబి మొదలిపిడి - (ప్రిన్టింగ్ మద్రాసు.

జ్వర కేసరి మాత్రలు.

పసిబిడ్డలకు ఒక్కొక్క మాత్రము ప్రాతఃకాలము నా యంకాలము సహ చనుబాలలోను తీసి చేయునది శీతము, పడిసెము, దగ్గు, వాయువు, ప్రక్కలు ఎగర జేయుట, కడు పుబ్బరము, బాలతుయము, వెద్దలకు కామల మలబంధము అతిసారము జ్వరపుగడ్డ మొదలైన వ్యాధులను నులభముగా పరిహరించును. 1-2 మాత్రు లేదని గావించి జ్వరము నిలుపు టయేకాక దిన దినమునకును జీర్ణ శక్తిని పెచ్చించును. జ్వర ము నిలిచినపిమ్మట మాత్రలు ఉపయోగించకూడదు. వెద్దలు 2 మాత్రలు కాఫీయందుగాని నిమ్మపండు రసమునగాని కలిపి త్రాగునది. వాయు హేధులు, తుయము, చాతుర్ధకము, పాతజ్వరము, విషమ, శీతజ్వరము, మలేరియా శోభము ఎద నోప్పి మొదలైన వన్నియును పరిహరయ్యును. చారు అన్నము పధ్యము. వెల 50 మాత్రలు సీసా 1 టిక 0.8-0 అణాలు. ధాతుపుష్టికి! అమృతోపహానము!

ప్రాణ సంజీవన లేహ్యము

సిద్ధముగావున్నది. అలస్యము చేయకండి. ముఖ్యముగా బాల్యపు అత్యాచారముచేత ధాతున వ్యయము, రక్తహీనతలను పొందియుండు అతిదుర్బలలైన స్త్రీ పురుషుల కీ మందు బహు సౌఖ్యమును గలుగజేయుచుండుట చేత దీనిని "సంజీవన" యని చెప్పవచ్చును. స్త్రీలకు సంభవించెడు అకాల ఆక్రమ ఋతుసంబం ధములగు రోగములను, కడుపుకూల, రక్తస్రావము, అతిసారము, అస్థిస్రావము, అజీర్ణము, మలబద్ధము, దోబకల్యము వీటిని పోగొట్టి ఇంద్రియములన్నియు మనో దార్ధ్యము జ్ఞాప కశక్తులనిచ్చి తేజశ్శక్తుల వృద్ధి జేయును. చదువు బాలరకు సర్వకాలములయందును సర్వదేశ ములయందును ఉద్యోగస్థులకు న్యాయసాక్షాధిపతులకును లాయర్లకును యోచనయు క్తి వీటిని గలిగించును. ఈ ప్రాణ సంజీవన లేహ్యము అమృతోపమైనది. దీనికి సమానముగా గుణమిచ్చునదియు ధాతువృద్ధి చేయునదియు లేరొకటిలేదు. రాత్రి భోజనానంతరము మాత్రమే 1/2 తులముకంటె ఎక్కువ సేవించకూడదు. పగలు సేవనచేయకూడదు. వెల 24 తులములు డబ్బి 1 టిక రు 4-0-0. 12 తులములు డబ్బి 1-టిక రు. 2-0-0. 357

304

లోక ప్రసిద్ధమైన సాలామిసిరి మురబ్బ

1000 రూపాయలు బహుమాన వియ్యబడును.

ఈ మురబ్బను సాలామిసిరి కాదని రుజువుపరచువారికి 1000 రూపాయలు బహుమానముగా వియ్యబడును. అట్లు నిరాకరించినచో కోర్టుములముగా పొందవచ్చును. దుర్భాషసముష్టి బాల్యములోనే ధాతునవ్యయము కలిగినవారికి హృదయకోశము బలహీనమై మరణకాలమువరకు దుఃఖముననుభవించురు. ఈ సాలా మిసిరి మురబ్బ సేవించిన యెడల అట్టి దుఃఖము తొలగి విశేష బల వీర్జన సంపన్నులయి ప్రకాశించుచు చిర కాలము సుఖముగ జీవింతురు.

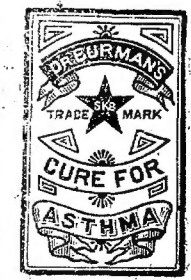
ఈ సాలామిసిరి మురబ్బవల్ల ధాతుపుష్టి కలుగును, స్వప్నస్థితిము మానును, ధాతువు మూత్రముతో కలిసిపోవుట మానును, నీరుచురుకు మానును, బహుమాత్రవ్యాధి మానును, విశేషబలము కలుగును. రక్తము వృద్ధియగును, ఆకలి యెక్కువయగును, చక్కగ మలవిసర్జన మగును. సాలామిసిరి అమృతంబిక జాతిపండు. ఇది కాబూల్, కాండహార్ దేశములలో వెరగుచున్నది. అక్కడి జనులు ఈమధున విశేషముగా తినుటవలన మనదేశపు 4 గురు మనుష్యుల బలము ఆ దేశమున ఒకమనిషికి గలదు. వై మురబ్బను సేవించి మంచి బలముపొందుటకై గొప్ప మందులతోచేర్చి తయారుచేయబడియున్నది. 1 డబ్బాను 15 రోజులు ఉపయో గించిన దానివల్ల పూర్తిగ బలముకలుగును. 2.8 డబ్బాను సేవించినచో జన్మాంతరము వరకు గుణమిచ్చును. అనుపానపత్రిక పార్కులుతో పంపబడును.

15 తులాలు డబ్బి వెల రు. 2-0-0. తపాలఖర్చు 1-3 డబ్బాలకు 6 అణాలు.
డి. మన్నాలాల్, ఢిల్లీవైద్యులు, నెం. 5, అవన్యూరోడ్, బెంగుళూరు సిటీ.

అన్ని శీతోష్ణ ప్రదేశములందును

డాక్టరు ఎస్. కె. బర్మన్ గారి

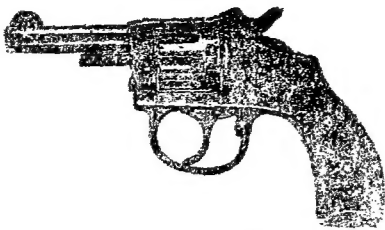
ఉబ్బసనివారికి నమ్మకముగ పని జేయును. ఇది యనుభవము. 34 వత్సర ముల నుండి ప్రసిద్ధి కాంచినది. ఆయా సమును గారడీ చేసినట్లు నిలుపును. దీనిని క్రమముగ వాడెచో కాశ్వత ముగ నివారించును. వెల సీసా 1-కి రు. 1-4-0 ప్యాకింగు పోస్తేజి రు 0-5-0 వేరు.

డాక్టరు ఎస్. కె. బర్మన్,
5 తారాచండ్ దత్ వీధి, కలకత్తా.
ఏజంట్లు:—మెసర్సు కార్ టిక్. అండు కో,
154 38 పోల్ టాంక్ స్క్వేర్, మద్రాసు.

UP-TO-DATE FIRE-ARMS
BY THE WELL-KNOWN MAKERS

316

D. B. B. L. Guns, from	Rs. 90 to 500
S. B. B. L. do do	30 to 150
Rifles do	20 to 120

Revolvers from	Rs. 17 1/2 to 200
Pistols, Automatic from	50 to 100
Cartridges 12 16 20 Bore, Smokeless 12-8-0 per 100	

తుపాకులు, రివోల్వర్లు, రైఫిల్లు, పిస్తోలు, తోటాలు, మందుకేపులు, రబలు సామానుకు యిగుల సరఫరాగా విక్రయించబడును. వలయువారు వెలలుజూపితో యీ క్రింది అడ్రెసులు వాసికొనవలెను.

అడ్రెసు:— ఎస్. పి. సారథి కంపెనీ,
181, చైనాబజారు వీధి, (పచ్చస్వాకాలేజి ప్రక్కన) మదరాసు.

Dr. P. D. Savant.
Fanaswadi
SARASAPARILLA.

A Sovereign remedy in all forms of skin diseases owing to impurities of blood-Bloches, boils, primples, old sores, ulcers, Serofulla etc. This Sarasa purifies & enriches blood eliminating poisonous substances & mercury from the system imparts a tone of health.

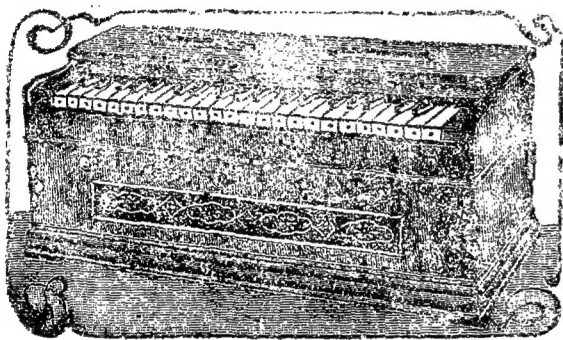
Sold in 4 ozs. bottles to last for 16 days.

Price Rs. 4-0-0 V. P. Extra.

ప్రాప్రయిటరు: పి. డి. సావంత్, గళక, ఫనస్వాడి 2, బొంబాయి.
Propreitor: P. D. SAVANT, No. 144 Fanaswadi, No. 2, Bombay.

డాక్టరు పి. డి. సావంత్
వనోపది సరసపర్ణి

మొటిమలు, తురుపులు, గండమాలలు, సాతకొప్పలు మొదలగు సర్వరొగములను, చర్మరొగములను, చెడురక్తము వలన జనించువాని నన్నిటిని వాగుచేయుటకు దీనికి పెట్టినది పేరు. శరీరమునందుండు రసపదార్థ విశేషములను రూపుమాపి చెడురక్తమును నిరుగ్గు మంచిరక్తమును కలంగజేసి శరీరమునకు ఒక విధమైన చక్కని ఆరోగ్యము నిచ్చును.

సగము ధర క యము
గడియారం తబలా ఉచితము
ఒక నెలవరకు మాత్రమే.

హార్మోనియం కల్ల ప్రశస్తిమైనదియు చాకదియు నగు ప్రసిద్ధికెక్కిన మా సాటిస్ ఫ్యాక్టర్స్ హార్మోనియము యొక్క మధురమయిన నాదముతో, యింట్లోని వానోజ్ఞముగ చేయుదు. ఇది యువయుక్త

మగువలయు చేయబడిన మంచి శ్రేణుకొయ్యతోను, మేలుకపు రిడ్జతోను చేయబడినది. చాలకాలము మన్నుట యందున మధురమయిన నాదమునందును ఇది అన్నింటిని ధిక్కరించును. మూడు సంవత్సరముల గ్యారంటీ యివ్వబడును. అన్ని విధములయిన ఫిర్యాదులను తొలగించుటకయి, మా హార్మోనియమును డెలివరీచేసిన వారము దినముల లోపల వాగుండ తదని త్రిప్పివేసిన వారికి కిమ్మతును తిరిగి యివ్వదలంచుచిమి.

ధరలు:— ఇదివరకు రు. 40, 45, 50 కిమ్మతుయండిన సింగిలరీడ్ గలవి ఇప్పుడు రు. 20, 22-8-0, 25 లు మాత్రమే ఇదివరకు రు. 70, 80, 90 ఖరీదుగలవి ఇప్పుడు రు. 35, 40, 45 మాత్రమే.

ప్రతి అర్థరతోను నాల్గవవతు సామ్మ అడ్వాన్సుతోను, సామీప్యము నందున్పు రైల్వేస్టేషను పేరుతోను పంపవలెను. స్పెషలు బహుమానము:— సింగిలరీడ్ హార్మోనియమును కొనినవారికి ఒక వాచియు, డబుల్ రీడ్ హార్మోనియమును కొనినవారికి ఒక తబలా, బయా, కాలుచేతులు రెండిటితో వాయిచుట కనుకూలముగ నుండు పెట్టెలు ఉచితము.

(74) స న్నా న ప త్ర ము లు

అయ్యా, ఇటీవల మీరు పంపిన డబుల్ రీడ్ హార్మోనియము బహు చక్కని పనిముట్టు. అది నాకు పూర్వమైన సంతృప్తినిచ్చినది.

గౌ. అప్పభుజ ప్రసాదరాయబహదూర్, బన్సి, (బత్తి)

అయ్యా, మీ పనిముట్టు చాల మంచిది. దాని నం దరు ప్రేమించుదు.

మి మిత్రుడు,

ముకుందలాల్, గౌ. మేజిస్ట్రేటు, అజ్ మట్ ఘాన్.

అయ్యా, క్రిందటి వారములో మీ వద్దనుంచి తెప్పించుకొనిన డబుల్ రీడ్ హార్మోనియము భద్రముగ చేరినది. అది నాకు చాల తృప్తికరముగ నున్నది.

మీ విశ్వసనీయుడు

ఖలక్ సింగు, కామధనరాజు, గ్వాలియర్.

TELEGRAMS:—
"Musicians"
(Calcutta).

Head Office:— National Harmonium Co,
10-3 Lower Chitpur Road, (a) Calcutta

ఆంధ్ర రాష్ట్రముకొరకు ప్రత్యేకముగ తయారుచేయబడిన

“ఆంధ్ర శిగరెట్టు”

334

(కోడిపుంజు మార్కు గలవి)

ఈ శిగరెట్లు ఆంధ్రరాష్ట్రమున వెరిగిన మేల్తన పొగాకుచే ఆంధ్రులగు మావలన తయారుచేయబడి, అనేకులచే మెప్పించబడినవి; కాన ఏరిని అంధ్ర రాష్ట్రీయులగు మిగిలిన అభిమానించి, ఉపయోగపరచి గుజాగుజుముల నరసి, మీ స్నేహితులకును పరిచితులకును వెల్పు వార్ధితులు. ఈ క్రింది అడ్రెసుకు వ్రాసిన విషయములు తెలియవగును.

యూనివర్సల్ టుబాకో కంపెనీ,
6, జనరల్ పీటర్సరోడ్, మాంటురోడ్ పోస్టు, మదరాసు.

SAPAT & Co., (127)

Kalbadevi Road, Bombay.

మూడురోజులు మాత్రము.

మూలికలచే తయారుచేయబడి, నిరపాయమైన

కామాదీపోలేజిక చూర్ణమును,

అమితత్వముచే, ధాతుత్వముచే, దేహదా నుడిగిన పురుషులు నేవించినయెడల, దేహమునకు బలమును, ముఖమున శేజమును దిప్పక కలిగి, మిక్కిలి ఆరోగ్యముగా నుండురు.

వీర్యము భివృద్ధి చేయును, పురుషత్వమును వృద్ధిచేయును ఖర సీసా 1-కి, రూ. 1-8-0 వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

శ గ గుణ ము న కు.

శగ ద్రావకము.

మూత్రసంబంధమగు సకల వ్యాధులకును, మిక్కిలి వాగుగ పనిచేయును. మూత్రము వెడలునపుడు కలుగు మంటలను పోగొట్టి ద్వారమును చక్కజేసి, శిశురొగమును మాన్పును.

వేనచేలు యోగ్యతాప్రకరణ బొంది యున్నది.

ఖర రూ. 1-4-0, వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

సపట్ అండు కంపెనీ,

కాల్పదేవి రోడ్డు,

బొంబాయి.

ఆర్. మార్పినువారి గ్లిబోడైను

ఈ విశ్వసనీయమైన మిశ్రమపదార్థము, సర్వసాధారణముగ సివిలు మిలిటరీవారిచే వాడబడి, శ్రీ పురుషులయొక్క శిశురొగములను, తత్సంబంధమైన రొగములను కుదుర్చుటకు క్లాఫింపబడినది. మూత్రద్వారమునండి మంటయు, మూత్రము నుండి యిసుకవంటి పదార్థము వెలువడుటయు, మూత్రాశయముయొక్క వాధయు, నితర యేమూత్రవ్యాధులను, దివ్యముగ కుదుర్చుకలుగును. ఉపద్రవకరములగు శేతుండును దీని యందు లేవనియు పూచీపడుదును. వెల సీసా రు 2-0-0.

ఆర్. మార్పినువారి మూలశంక తైలము.

మూలశంక హెచ్చు అయిన కొలదిని గుడస్తానమందు మంటయు, బరువును, నడుము నొప్పి, మొదలగు వాధలను కలుగజేయును. ఒకబుడ్డితైలమును వాడినచో ఏమియు మంట యెత్తక చుటుకువనక, యెట్టి మూలశంక, భగంధము, నెత్తురుకాటుట, మొలలులేచుట యయినను మాన్గులుగును. ఈ తైలమునందు పుండుజేయు, వాధచేయు మందు కలుపబడ నందున చల్లగనుండి, రోగనిర్మూలము చేసి శుభము నిచ్చునని దృఢముగా నమ్ముదు. వెల బుడ్డి 1-కి రు. 1-8-0.

ఆర్. మార్పినువారి శ్వాసరోగహరి

60 మాత్రలుగల సీసా 1-కి 1-4-0.

ఉబ్బసము, పురాణదగ్గులు, పడినెము, గొంతుకొప్ప లోనగు అన్ని వ్యాధిరొగములు నివారించి వ్యాయమునకు బలమునొసగి ఉపరితిత్తులను వాగుచేయును.

ఆర్. డి. కట్టే అండుకో,

298 నెం 11, ప్రేరిరోడ్డు పోస్టు, బొంబాయి.

వింతసంగతులు.

- (1) గారడీపు స్తకము 1 భాగము 10 అ.) దీనిలోకట్టు-కర్ణ
 - (2) " 2 భాగము 10 అ.) పి కా చ - మళి
 - (3) చతురంగదగ్గుణము. 10 అ. చతుర్భాగములు లండ నెత్తులు గలవు.
 - (4) మేఘాని. రు1 జ్ఞాపకశక్తికలిగి శతావధానముచేయగలరు.
 - (5) విచిత్రమంజరి 8 అ. (6) విశోదమాల 6 అ.
 - (7) పరమానందము 4 అ. (8) ఆనందము 2 అ
 - (9) చమత్కార రత్నాకరము 2 అ. 5 మొదలు 9 వరకు నవ్య పుట్టించు నీతిగ్రంథములు శ్రీలక్ష్మసహా మంచివి
- మానద్ర బయస్కొపులు ఫీలుములు దేరాలు గ్యాగు దీపములు బొప్పీలు దొరకును. క్యాటలాగు కోరిన పంపెదము. [299]

వి. ఈశ్వరప్ప అండు సన్ను,

విశాఖపట్టణము.

126

చిన్న పురుగులు

100

వెద్ద వెద్ద బట్టతలను జేయును.

చుండు, బోడి యగులు, వెండ్రుకలూడులు. పుర్రెపై జల, అన్నియు చుండుపురుగుల వలన గలుగును.

పాతబుర్రా ! ఈ పురుగువలన రేయింబవళ్లు విధి విరామములేక మీరు పనిచేసినచో మీ మీ గృహములలోని నేల కొట్టెల్ల బంగారుతో నింపబడియుండును. తీరిక లేక పనిచేయుచుండు ఈ చుండు పురుగునకు, అతివ్యాప్తికయి నేరొందిన తేనెటీగ సహకారిగ నుండదగిన బంటు. చుండు ఆరంభమయిన వెంటనే నిరోధక నిగ్గుంధద్రవ్యముల నుపయోగింపక ఉపేక్షించిన అచిరకాలముననే బట్టతల వారిలో సహధ్యాయి గావలసివచ్చును. కావున నిట్టి పరమతృప్తువును

కామినియా నూనె

సహాయమున సంహరింపుడు. చుండును బోగొట్టును. వెండ్రుకలను రాలనివ్వడు. పుర్రెచుండును పోగొట్టును. తలకట్టుకు మరియక నుగంధద్రవ్యము.

ఈ రీతిని నకలు నూనెలను తయారుచేయువారి మోసమున పడకుడు.

తల బుడ్డి 1-కి రు. 1-0-0 వి. పి. రు. 0-4-0
" 8-కి రు. 2-1-0 వి. పి. రు. 0-7-0

ఉచితము.

ఈ నుగుణముల రుజువుపరచుటకయి, అర్థజాచీటి పంపుకొనవారికెల్ల ఒకసారి వాడుకొనుటకు సరిపోవునంత నూనె గల సీసా ఉచితముగా బంపబడును.

సోలు ఏడెంట్లు:—

అంగ్లోయిండియన్ డ్రగ్ అండు కెమికల్ కంపెనీ,

నెం 155, జుమ్మామసీదు వీడి, బొంబాయి.

మద్రాసుయేజంట్లు:— మెహతాపురపాత్రంమూర్తి,
29, నై నాబాబురోడ్, మదరాసు.

301

పాశ్యపు వేంకటాచల

594

పండితులవారి సిద్ధాంతములు.

లోకామయహార కస్తూరిమాత్రల నిష్పష్టనను పరికింపుడు.

యోగ్యతాపత్రములు.

మ॥ రా॥ డాక్టర్ ప్రభాకర్ థెలో ఆయుర్వేదజ్ఞి యూనివర్సిటీ, గ్రాజుయేట్. ఎస్. జి. ఇన్స్టిట్యూట్. లండన్ కన్వల్టింగ్ కెమిస్ట్రీ ఎగ్జియర్ పేజ్. సం. 2. బొంబై, వీరు వ్రాసినది. తమ "లోకామయహార కస్తూరి మాత్ర"లను, ఉపయోగించుటవలన, క్యాన్సర్, డిప్థిరీ, వ్యత్యాసము, అజీర్ణము, మలబద్ధము, ప్రక్కనోషి, కడుపునోషి, అన్నాకజ్వరము, పిత్తసంబంధరొగము. బిడ్డల యెముకపాతముల న్నియు, గుణనయ్యెను, తమకడ్డకు ప్రతిదినము వచ్చురోగులకు, నికస్తూరి మాత్రలనే, గ్వడతీ వైద్యులు ముఖ్యముగా నీయవలయు నని శిఫారసు చేయుచున్నాను.

మ॥ రా॥ పి-ఎస్-ఆచార్యరావు, సీనియర్ సర్జన్, ప్యానిటరీ కమిషనర్, మైసూరు గవర్నమెంట్; వీరు వ్రాసినది. "లోకామయహార కస్తూరి మాత్ర"లను నే నుపయోగించి యున్నాను.

పండితులు వారిచే పత్రికయందు ప్రచురపరచినట్లే అనేకొక్కవైపుమగు, గుణములను ఈమాత్రలు గలిగి యున్నవని నేనుచెప్పటం కానందభరితుడనగుచున్నాను.

రిజిస్ట్రేషన్ యావ్యాపార గురుతులు, ప్రతి సీసాయందున ఉండదు; చూచి తీసికొనవలెను.

అనుపానపత్రము, ప్రతిసీసాతో గూడి యుండును. 260మాత్రలన్న సీసా 4 ఆజాబు, మాత్రమే.

1 సీసాల నొకసారి త్రేప్పించుకొనినట్లంటే టపాల ఖర్చుతోచేరి రూ 1-8-0
12. సీసాలొకసారి కొనిన 2-12-0
25. సీసాలొకసారి కొనిన 5-0-0
సమస్తరొగములకు మూడవ ఆయుర్వేద సీసా సిద్ధపథములు దొరకును.

విలాసము:—శ్రీ సీతారావువ వైద్యశాల, మైసూరు.

హైందవ విదుషీరత్నములు

(-0-)

జి. ఆర్. జోషియరుగాగు

III

సోమ యను నామధేయముగల యొక బ్రాహ్మణ యువతికలదు. ఆమెకు జ్ఞాపకశక్తి అపారము. ఒకసారి చదివిన విషయముల నెప్పటికిని మరపుంజెందక ఆమె సకలకాస్త్ర పారంగతురాలై, అజన్మాంతమును సన్యాసినిగ నేయుండెను.

బౌద్ధమతగ్రంథములను జదివినచో, ఉపలవర్ణ, శతకుల, భద్రకవీరిని, అనుల, గౌతమి, ధర్మదీన, మల్లినాథ, కువలయ, కారీ, కాశీ, నుందరి, తేమ, సుప్రియ, మాలినీయున్నగు నారి లిలకములు మిగుల విద్యావతులగుటయేగాక, ఆధ్యాత్మిక చింతనము గలవారై, పవిత్రతీవనములు గలవారని కూడ తెలియుచున్నది. కాశీరాజగు బ్రహ్మదత్తుని కుమార్తెయైన కాశీబుందలి యననామె, తన యోగమహాత్మ్యముచే, అనేక విచిత్రకార్యముల చేసినని చెప్పుదురు. ప్రాసనజత్తు కూతురగు తేమ యను నామెను కాశీరాజు పుత్రున కిచ్చి పరిణయ మొనర్చునలెనని నిశ్చయింపగా, నామె వైవాహిక సుఖముల నిచ్చునంపక, ఆ ధ్యాత్మిక చింతనముగల వై, పరిణయమును, తిరస్కరించి, యావజ్జీవమును కన్యగానే యుండెను. ఈమె చరిత్రము పాశ్చాత్యలోక వ్రాయబడిన బౌద్ధ మత గ్రంథములలో చూడవచ్చును. మల్లినాథ యను నామె, విద్యావతియై, వై నలలలోని 19వరు ధీర్ధంకరులలో నొక్కతగా పరిగణింపబడు చుండెను. అనుల యను లలనారత్నము, మేఘ వర్షని రాణియై, అశోకుని కాలమున బౌద్ధమతమును సింహళ ద్వీపమున వ్యాప్తము గావించి, సత్కీర్తిని గడించెను.

వేదములలోని వేదాంతభాగములను నేర్చుకొనుట కొక సన్యాసిని వాల్మీకీశ్రమమునకు బోయెనని భవభూతి విరచిత మగు ఉత్తరరామ చరిత్రమున వ్రాయబడియున్నది. మరియు, చైనాదేశపు ప్రయాణికుడగు హానుత్యాంగు హిందూదేశమునకు వచ్చినప్పుడు, హర్షదేవ చక్రవర్తి సోదరియగు రాజేశ్వరి సభలోని మహా పండితులలో వేదాంతము మున్నగు మహా విషయముల గూర్చి చర్చించు చుండుగా చూచినట్లు వ్రాసియున్నాడు. ఆమె అప్పటికి వికంతువు. ఇంకను, 1205వ సంవత్సరమున వ్రాయబడిన సాగుక్త కామమృత మను సంస్కృత గ్రంథమున, భవదేవి, సీత, భట్టారిక, విద్య, విజయ, వికట, వ్యాసపాద మున్నగు నారిమణులు కవిత్వమును జెప్పగల రనియు, గ్రంథకర్త్రులునియు లిఖితమై యున్నది.

కారవమాత యగు గాంధారి, పత్రివ్రతయనియు, దూర దృష్టి సంపన్నయనియు, విద్యావివేకధరిణి యనియు, రాజ విధులనుగూర్చి యామె తన కుమారులకు సహితము బోధించు చుండెడిదనియు భారతమున చెప్పబడియున్నది. శ్రీకృష్ణుని భార్యలలో నొక్కరుకలదుగ సత్యభామ తన భర్తకొరకై కుజేనునితోడ యుద్ధముచేసినదియు, ఆమె యుద్ధ నైపుణ్యమును శ్రీ కృష్ణుడు చాల ప్రశంసించెననియు భాగవతమున వ్రాయబడియున్నది. దమయంతియను మహాసాధ్వీయొక్క చరిత్రము శ్రీ లోకమున కంతకును అదర్శప్రాయము. రాజ్యము గోల్పోయి అడవులపాలైన తనపతితోడ నీమెయు కష్టముల ననుభవించుచు, కొంతకాలమున కాత డామెను విడిపించి, యానేక ఘనప్రయత్నములచేసి కుదవత్సవలని చేపట్టిన యీ మహాపత్రివ్రతయొక్క చరిత్రమును విని హైందవ లలన లిప్పటికిని హర్ష పులకిత మానస లగుచుండురు. ప్రజా నలియనుశ్రీ, లేడి చగ్గమును ధరించి, ఘోరతపమును గావించి నట్లు రామాయణమున గానవచ్చుచున్నది. మాతంగుని శిష్యురాలగు శబరియను నామెకు శ్రీరాముని యందధికశక్తి. అతనితోనా నీమెగావించిన ఆధ్యాత్మిక విషయచర్చ అత్యద్భుతము. ఆమెచరిత్రము రామాయణమున చూడవచ్చును.

కాళిదాసుని భార్య పిన్న నాటినే యెల్ల కాస్త్రముల బరించి, మిగుల ప్రఖ్యాతి గాంచెను. ఎట్టి రాకొమరు లామె పాణిగ్రహమును గోరివచ్చినన, వారు విద్యా విషయమున తనకు తగినవారు కారని పరిణయము గావించుకొనకుండెను. అంత నామె తండ్రికి విసుగుజెంది "ఇక వచ్చు నాతిడందముగ నుండేనేని, తక్కిన విషయములలో నెట్టి వాడైనను, అతనికి నాకొమార్తె నిచ్చి పెండ్లి చేసెదనని" వాగ్దానము చేసెను. అంతి నాతని నేనకులు వ్యవసాయము చేసికొనుచున్న కాళిదాసుని వస్త్రాలంకృతుని జేసి, తీసికొనిరాగా, యాతనికి తన కుమార్తె నిచ్చి రా వివాహము గావించెను. కాని, యాతని అజ్ఞానమును గాంచి, యా విద్యావతి మిగుల వగజెంది, యాతని నిందించుచు, యాతని శరీరమును వామపాదంబున తొలగం జేయుచు, అతని నొప్పించెను. అంత కాళిదాసు మిగుల విచారము నొంది, ఆమెతో సమానమగు విద్యనభ్యసించు సంతకరుడు లిదిగి రావని వాగ్దానముజేసి, విద్యా స్వేషణమునకై వెడలిపోయెను. అనేక వత్సరము లాతడు కష్టముల పడి, విద్యాభ్యాసము తన భార్యవద్దకు వచ్చెను. అతడే ప్రపంచములోని కవులలో నెల్ల సార్వభౌము డని పిలువ దగిన కాళిదాసు.

గుజరాతు దేశమును పాలించు వీరసింహ సేనుని కొమరిత యగు శశిశయను నామె బిల్వణునివద్ద విద్యనభ్యసించినట్లును; సంస్కృతము మున్నగు భాషలలో మిగుల పాండిత్యము గడించినట్లును మనకు తెలియుచున్నది. మరియు జనుచంద్రుని పుత్రిక యగు సమ్యగాత యను నా పృథ్వీరాజునకు పట్టపురాణి. ఈమె దైవభక్తి తత్పరురాలై పత్రివ్రత. ఈమె సాంఘిక కాస్త్రము, రాజకీయములు మున్నగువానిలో నసమాన పాండిత్యము గడించి, తన భర్త కనేక విషయములలో తోడు నీడయై సహాయ మొనరించి, తుట్టు తుడు కాతని మరణానంతరమున సహాగమము గావించెను. సుప్రసిద్ధుడగు తులసీదాసుయొక్క భార్యయగు మమతనును నామె, తన భర్త మానసముగ ప్రాపంచిక సుఖములనుండి త్రప్పివైచి, అతని దైవభక్తి తత్పరుని గావించెను.

వాచస్పతి మిత్ర అను నాతని పత్నియగు భవతియను నామె "కల్పతరు" అను గ్రంథమువై యొక వ్యాఖ్యానమును విరచించెను. ఆమె ధీశక్తి సంపన్నులను మెచ్చుకొని, వాచస్పతి ఆమెపేరనే "భవతి" యను నొక పుస్తకమును వ్రాసెను. కణ్ణాటదేశాధిపురాలును కాళిదాసునితో సమానముగ కవిత్వము చెప్పుచుండెనట. విశ్వదేవి గంగయను నామె "వాక్యావళి" యను నైతిక గ్రంథమును రచించెను. హరసింహుడను రాజు కాలమున, అతని మనమడగు చంద్రసింహుని భార్యయగు లక్ష్మణ దేవియను నామె "వివాద చంద్ర" అను న్యాయ కాస్త్ర గ్రంథమును రచించెను. ఈ గ్రంథ మిప్పుడు మిథిలాదేశమున నున్నది. ఈ గ్రంథానుసరణముగనే అచ్చట వివాదములు నిర్ణయింప బడుచున్నవి. మితాక్షరయను న్యాయ కాస్త్రగ్రంథమునకు భాలంభట్ట వ్యాఖ్యానమని యొక వ్యాఖ్యానముకలదు. లక్ష్మీదేవియే ఆ పేరుతో యా వ్యాఖ్యానమును వ్రాసెను. ఈమె పదు నేడవ శతాబ్దమున నుండవచ్చునని యూహింపవలసి యున్నది.

ఈమె కాలము నాటికి శ్రీ విద్య అంత గణనీయముగ చూడబడుటలేదు. విద్యావతులకు పేరు సంపాదించవలయుననెడి ఆసక్తికల్గిపోయినది. హైందవ ప్రాముఖ్యతపీనస్థితి నందజొచ్చినది. రాజకీయాంగోళనము ప్రబలుటచేతను, మరి కొన్ని కారణముల చేతను శ్రీవిద్య ప్రముఖత నందజాలక పోయినది. శ్రీ విద్య ఆ కాస్త్రయమను వాదములు ప్రబలినవి. కాని కాస్త్రముననే "కన్యాప్రేమం పాలనీయా శిశుజీయాతి యస్మిత్" అను వాక్యములు గానవచ్చుచు, శ్రీ విద్యను ప్రోత్సహించుచు, అది కాస్త్రయమే యని నొక్క చెప్పచున్నది. శ్రీ పురుషుల కిరువురును సమానమగు హక్కులుగలవని మన కాస్త్రము లుద్ఘోషింపుచున్నది. వీరికిని వేదా భ్యాసము చేయుటకు హక్కు గలదు. కాని యీ విషయమైన చర్చ అనవసరము. వేద పఠనము దక్క జ్ఞానాభివృద్ధి కిక సాధనము లేదా? కావున యెల్లరును మానవ జాత్యభ్యుదయమునకు విద్యయే మూలకారణ మనియు, అందు శ్రీవిద్య ముఖ్యమనియు గుర్తెరింగి, వనితామణులకు విద్యగలపి, భారత వర్షము పూర్వపు దౌస్థ్యత్యము నొందునట్లు యత్నింప వలయును.—ఇందియను లేడిను మాగజైన.

జూను నెల 21వ తేదీని ఏ. ఎస్. సుందరాచారి యను నతడు తన స్నేహితుడగు ఎస్. జి. భావ్యమయ్యరునకు బంగారపు నగ నొకదానినిచ్చి దానిపై 100 రూ॥లను తీసి కొని రమ్మనెను. ఈనెల 21 వ తేదీని 100 రూపాయలను వడ్డితో సహాసుందరాచారి, భావ్యము అయ్యరున కిచ్చి తన నగను ఆరోజు సాయంకాలము లోగ తెచ్చియిచ్చునెను. భావ్యమయ్యరు నగ తెచ్చి యయ్యనందున సుందరాచారి, అతనిపై కేసుచేసెను. భావ్యమయ్యరునకు 100 రూ॥లు జూలూనా విధింపబడెను.

వెల రు. 3-8-0. 5 సం॥ల గ్యారంటీ. వేగరపడుడు! (814) వేగ తెప్పించుకొనుడు!!

మట్టి యెప్పటికీ రాదు. మా ప్యాకెట్టు లీవరు గడియారముకటి తెప్పించిన 15 సామానులు బహుమతి. ఈ గడియారమును చక్కగ నుంచుకొన్న యెడల చాల కాలము పనిచేయును. గవర్నమెంటు కాలమునకు సరిగ పోవును. మిగుల నడచుముగ గనబడును.

ధైర్యులయ్యి అండ్ కంపెనీ, ఇరుళప్పన్ వీధి, మదరాసు.

గోఖలే, జిన్నా గార్ల

సంస్కార విధానములు.

“మైప్పు ఆఫ్ ఇండియా” పత్రిక కొక రిక్లు వ్రాయుచున్నది:—

గోఖలేగారి సంస్కరణ విధానములు ప్రకటితములైన తోడనే, జనుల మానసములలో సంగీయములు పొడచుసాగినవి. ఈ విషయమువలన పేక్స్పియరుచే వ్రాయబడినవని మన మనుకొనుచున్న నాటకములను పేక్స్పియరు వ్రాసెనా, లేక బేకిన వ్రాసెనా అను విషయమును గూర్చినవాదము మనకు సస్పరించుచున్నది. గోఖలేగారు తమ సంస్కరణములను 1915వ సంవత్సరము ఫిబ్రవరి నెలలో వ్రాసియున్నారు. బొంబాయి రాష్ట్రీయ మహాసభాధ్యక్షులుగ మన్నప్పక, మా జిన్నా గారు తమవిధానములను 1916 వ సంవత్సరమున అక్టోబరు నెలలో లోకమునకు వెల్లడిచేసిరి. ఈ రెండింటిని చూచిన యెడల, యివి అన్ని విషయములలోను, యిం చు మించు భావ యందును కూడ సమానముగ నే యున్నవని తోచకపోదు. అందుచే, గోఖలేగారే యీ సంస్కరణములను వ్రాసిరా లేక గోఖలేగారి పేరునన్న సంస్కరణములకు జిన్నాగారే కారణభూతులూ అను సందియముకలగుట సహజము. ఈ విషయమును విమర్శించు నిశ్చయించుటకు, వారిరువురి విధానములను యీక్రింది బొందుపరచుచున్నాను. వీరిరువురికిని యొకే అభిప్రాయము తోచియుండునా? ఈ సందేహమును చదువరులే తీర్చుకొనవలయును.

గోఖలేగారి సంస్కరణములు.

ఫిబ్రవరి, 1915.

(ప్రతి రాష్ట్రీయను యీక్రింది అధికారుల పాలనమున నుండవలయును:—

- (1) పరిపాలనాధికారమును, ఇంక్వెస్టిగేటింగ్ నియమితుడగు, యొక గవర్నరు సుఖ్యుడుగ నుండవలయును.
(2) అరుగురు సభ్యులు గల మంత్రివర్గము గాని, కార్యనిర్వాహక సంఘము గాని నుండవలయును. వీరిలో ముగ్గురు ఆంగ్లేయులుగను, ఒకరు భారతీయులుగను నుండవలయును. వారలలో నొక్కొకని కీక్రింద బేర్కొనబడిన విషయములలో నొక్కొక వానివై అధికార ముండవలయును.
(ఎ) దేశవిషయముల (న్యాయపరిపాలనము మున్నగునవి.)
(బి) ఆర్థికము.
(సి) వ్యవసాయము, నీటి పారుదల, పబ్లిక్ వర్క్సు.
(డి) విద్య.
(ఇ) స్థానిక స్వపరిపాలనము (పాఠశుద్ధ్యము, వైద్యము కూడ.)
(ఎఫ్) పరిశ్రమలు, వర్తకము.

ఈ సంఘమున సివిల్ సర్వీసు ఉద్యోగులు నియమింపబడుట కర్తవ్యమైనను, వారికి కొన్ని సభ్యత్వముల ప్రత్యేకముగ నుంచరాదు. ఆంగ్లేయులైనను, భారతీయులైనను, అత్యుత్తములగు తగినవారిని నియమింపవలయును.

ఈ సభ రాష్ట్రీయ శాసన నిర్మాణమును గావించుటకును, పన్నులలో హెచ్చుతగ్గులు చేయుటకును అధికారము కలిగి యుండవలయును. ఆర్థిక ప్రశ్నముకూడ యీ సభచే చర్చితము కావలయును. అందువైని, సభా తీర్మానములనుబట్టి కార్యచరణము జరుగవలయును. ఈ తీర్మానములను ప్రోత్సహించి వానికి ప్రతికూలముగ గవర్నరు వర్తింపవచ్చును. అన సరసుల నెడల చాల కాలమువరకు సభవారు కూర్చుని విషయముల నాలోచింపవలయును. కాని యీ సభ్యుల సభ్యత్వము, సభవారి సంఖ్యా బాహుళ్యమువై నాధారపడి యుండరాదు.

(5) ఈ విధముగ పునర్నిర్మాణము గావించబడిన రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వము, వైచిత్త్యబడిన రిటెని శాసనసభ వారికి లోబడియుండి, రాష్ట్రీయ పరిపాలనాధికారమును సంపూర్ణముగ గలిగియుండవలెను. ఈ ప్రభుత్వమువారికి ఆర్థిక స్వాతంత్ర్య ముండవలయును. రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమునకును, ఇండియా ప్రభుత్వమునకు గల ఆర్థిక సంబంధములు మార్పు నొందవలయును. అయిదు సంవత్సరాలకొక సర్వాయము నిర్ణయింపబడు కొంతభగమున రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వము వారు ఇండియా దొరతనమువారికి ద్రవీ వత్సరమును యొసంగుచుండవలయును. కొన్ని నియమములకు లోబడి, రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమువారు పన్నుల విధించుటకును, అప్పు తీసికొనుటకును అధికారమును గలిగి యుండవలయును.

- * * * * *
(6) మండల పరిపాలనము సుదూరభాగసమన్వితము గావించి, స్థానిక స్వపరిపాలనమును చాలవరకు వృద్ధిచేయవలయును.

జిన్నాగారి విధానములు.

అక్టోబరు, 1916.

- (1) ఇంక్వెస్టిగేటింగ్ కమిటీ నియమితుడైన గవర్నరు, రాష్ట్రీయ పరిపాలనాధికారమున ముఖ్యుడుగ నుండవలయును.
(2) అరుగురు సభ్యులు గల మంత్రివర్గము గాని, కార్యనిర్వాహక సంఘము గాని నుండవలయును. ఇందు లో ముగ్గురు భారతీయులుగను నుండవలెను. వారిలో నొక్కొకని కీక్రింద బేర్కొనబడిన యొక్కొక విషయముగ వై అధికార ముండవలయును:—
(ఎ) రాష్ట్రీయము. (న్యాయపరిపాలన సహజముగ బేకిమును.)
(బి) ఆర్థికము.
(సి) వ్యవసాయము, నీటి పారుదల, పబ్లిక్ వర్క్సు.
(డి) విద్య.
(ఇ) స్థానిక ప్రభుత్వము (పాఠశుద్ధ్యము, వైద్యము కూడ.)
(ఎఫ్) పరిశ్రమలు, వర్తకము.

ఈ సంఘమున సివిల్ సర్వీసు ఉద్యోగులు నియమింపబడుట కర్తవ్యమైనను, వారికి కొన్ని సభ్యత్వముల ప్రత్యేకముగ నుంచరాదు. ఆంగ్లేయులైనను, భారతీయులైనను, అత్యుత్తములగు తగినవారిని నియమింపవలయును.

(4) రాష్ట్రీయ శాసన నిర్మాణమును చేయుటకును, పన్నుల విధించుటకును, యాసభవారి కధికార ముండవలయును. ఆర్థికప్రశ్నము మీదన్న, కలిపాలనము మీదను యీ సభ వారు చేసిన తీర్మానములను, గవర్నరు గారు నిరాకరించినతప్ప, కార్యచరణమున బెట్టవలయును. అన సరసుల నెడల చాల కాలము కూర్చుని సభవారు కార్యాలోచనము చేయుచుండవలయును. కాని, సభ్యులు, సభలోని సంఖ్యా భాహుళ్యము వై తమ అధికారముల నాధారము చేసికొను నట్లుండరాదు. ఈ విధముగ పునర్నిర్మాణము గావించబడిన రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వము, శాసనసభకు లోబడి రాష్ట్రీయ పాలనమున సంపూర్ణాధికారమును కలిగియుండవలయును. కొంత నియమితకాలమునకు నిర్ణయింపబడిన సామ్యము, రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమువారు, ఇండియా దొరతనమువారికి ద్రవీ వత్సరమును చెల్లింపుచుండవలయును. కొన్ని నియమములకు లోబడి రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వము పన్నుల విధించుటకును, అప్పు తీసికొనుటకును అధికారము గలిగి యుండవలయును.

- * * * * *
మిగుల చతురులైన తప్ప, అధికారులను సభ్యులుగ నియమింపరాదు.
* * * * *
మండల, పురపాలకసభ్యులను లుదారభావ సమన్వితములు గావలయును.

కాంగ్రెసు సభాధ్యక్షుడు.

బంగాళా రాష్ట్రీయ సంఘమువారు తప్ప తక్కిన అన్ని రాష్ట్రీయ సంఘముల వారును అనివీనెంటువ్యూ గారినే ఆధ్యక్షులకు నియోజించిరి. ఆహ్వానసంఘమువారుగూడ నేడు సమావేశమై అమృతగిరినే నియోజించి రని తంతివార్త వచ్చినది. బంగాళమున గూడ అనివీనెంటువ్యూగారికి 80 వోట్లను మహమ్మదాబాదు రాజాగారికి 34 వోట్లను వచ్చినవి. అమృతగిరినే ఆహ్వానసంఘమువారు గూడ నియోజించినను అమృతగారు నిష్పాదమున నుండుటచే అధ్యక్షతన వహింప వీలులేని స్థితియందున్నారు. అట్టిచో ప్రత్యామ్నాయగా మరెయొకరిని నియమించుటకు కాంగ్రెసు విధానమునందనకా శము లేదని కొంద రాక్షేపింప సాగిరి. అట్టి యనకాశమిది వరకు లేకున్నచో ఈ వత్సరమున కలిగినపడవలసి యుండును. అమృతగారు రాజాలక పోవుటయే తటస్థించినచో కాంగ్రెసు స్థాయిసంఘము వారు సర్ సుబ్రహ్మణ్యయ్యరు గారినిగాని మహమదాబాదు రాజాగారినిగాని నియోజించినచో నీ యిబ్బంది తొలగుట సుకరమని ఇండియన్ ప్రేక్షియలు పత్రిక చాలముక్తి యుక్తముగ నూచించినది. ఏవత్సరమున వైని అధ్యక్ష పదవికి నియోజితులైన వారు సభ చేపట్టెను జరుగు ననగ నాకస్మిక్ముగ వ్యాధిగ్రస్తులైనను మృతులైనను లేక సభ ప్రారంభమగు సమయమున నే వైసప్రబలమగు సహాయమునకు పాలైనను గత్యంతరమేమి? గమావేశమైన ప్రతినిధులుగాని స్థాయిసంఘమువారు గాని వేలొకరి నియోజించుటయే గదా? కర్తవ్యము అనివీనెంటువ్యూను నియోజించుట ఆమెను గౌరవింపుట గాదు. ఆమె స్వపరిపాలన తత్వమునకే యిప్పుడు ప్రతినిధిగానున్నది. అట్టిచో నామెను నిర్బంధావాసమున నుంచుటవలన నా స్వపరిపాలనా తత్వమునకే ధిక్కరణము కలిగినదిగాన నామెను నియోజించుటవలన స్వపరిపాలనా తత్వము బలపడుటయే గాక చ్చెప్పుడు దొరతనమునా రామెపట్ట కొనెలించి ప్రబలమగు నక్రమముకు తగినసహధానము నిచ్చుటగూడ చేకూరగలదని ఇండియన్ ప్రేక్షియలు పత్రిక వ్రాసినది.

ధూళిపూడి గ్రామమున నొక ఇంకెకంట్లీటు సెకండరీ పాఠశాల 10-6-16 తారీఖున స్థాపింపబడినది. పాఠశాల కమిటీవారు దీని రికార్డులకొక విషయమై చాల కృషిసల్పిరి. వారికృషి 27-6-17 తారీఖున ఫలించినది. వారి సంతోషమును దెలియజేయుటకై 27-7-17 తారీఖున నొక బహిరంగసభ జరిగెను. పాఠశాలబాంధు ఉపాధ్యాయులు తదితరులగు పెద్ద మనుష్యులు రికార్డులకొక పుత్రికను చేరినట్లుకొని పూవీపుల వెంబడి నుంగళ వాద్యములతో తిరిగి దేవతాసందర్శనము చేసి మహారాజరాజుత్రి తదవర్తి రామకృష్ణేశ్వరీగారి ధ్యస్తత్రములో సభ జరిపిరి.

కాలి కో శ్రీపాద సుబ్రహ్మణ్యరాష్ట్రీ ప్రణీతమగు గొప్పనవల ఆటబెండు 1-0-0 0-14-0
రాజాసుందరిరౌజు (రిజిస్టర్డ్)
ఇనాంసామానులు 50! అనేక యోగ్యతాపత్రికలు పొందియున్నది: ఇనాంసామానులు 50!!
రాజాసుందరిరౌజు (రిజిస్టర్డ్)
ఇనాంసామానులు 50! అనేక యోగ్యతాపత్రికలు పొందియున్నది: ఇనాంసామానులు 50!!
రాజాసుందరిరౌజు (రిజిస్టర్డ్)
ఇనాంసామానులు 50! అనేక యోగ్యతాపత్రికలు పొందియున్నది: ఇనాంసామానులు 50!!

వృత్తాంతములు.

నవంబరు మాసమున ఆ గాఖానగా రిండియాకు వత్తు రని బొంబాయి క్రానికలుపత్రిక వ్రాయుచున్నది.

ఆసియాపెంటన్యూనిటీకి ఇంతవరకు రు 49584-12-4 చేర నని కార్యదర్శులు ప్రకటించిరి.

కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయమున పరిషత్తు లిటిషన్ పంచాయితీవారు ఇండియాకు ఆక్టోబరుమాసంతమున వచ్చే దరని తెలియుచున్నది.

ఆసియాపెంటన్యూనిటీ నింతవరకు ఏమి రాష్ట్రములవారు నియోజించిరి. బంగారమువారి భావము మాత్ర మింకను వెల్లడి కాలేదు.

చెన్నపురియందలి క్రిస్టా మేరీ శ్రీలక్ష్మీకళాలా మందిర నిగ్మాణము నిమిత్తము జయపూరు మహారాజవారు లక్ష రు పాహలు విరాళ మిత్తుచున్నారు.

మిసెలేనియస్ బ్యాండిట్ హైకోర్టు వకీలు పొంద పాకము ముదీరిలి శ్రీనివాసయ్యంగారు (బి. ఏ. లి. ఎల్.) కాకినాడ మునరబుకోర్టు మునరబుగ నియమించబడిరి.

బొంబాయి జాతీయ సభాసంఘమువారు సింధుదేశ మును బొంబాయి రాజధానినండి విడదరచి వారి జాతీయ సభానిర్మాణమున ప్రత్యేకభాగముగ గ్రహింపదగుననిరి.

మొయిక్కిల్లా నుండి ఈ క్రింది సమాచారము తెలియ వచ్చుచున్నది. జీవాక్ బాక్ అను ఒక సిపాయి క్లిష్టిబట్ట అను సిపాయిని కుపాకితో కల్పిచేసి పిదప తన్నుకాల్పు కొని మరణించెను.

ఒక రాత్రి బెంగళూరులో వైదుగురు వైనికోవ్యాగు లు తమ వై సికిలుబండ్లకు దీపములేకుండ నడవినందున మేజ స్ట్రీటుగారిచే ఒక్కొక్కరికి 50 రూ॥లు జూల్కానా విధింప బడిరి.

చెన్నపురిలో 'ఇంటిరియల్ రివ్యూ' అను నామముతో నెల కొకపర్యాయ మొక క్రొత్తవార్తాపత్రిక వెలువడును. సి. కెల్ వరాజు మొదలియారగారు ఆపత్రికా సంపాదకులగు నుందురు.

బాసుగారు సీనుకు బోవుటకు పొగయోడ పెక్కుట కు పూర్వము ఇండియా కార్యదర్శిగారు విల్లింగడెక్ ప్రభువు గారివారా యిపుడు సీనుకు రానవరములేదని తెలియ జేయుటచే బాసుగారి ప్రయాణ ముగిసిపోయినది.

సంగరాష్ట్రీయులు బెంటుమ్యూగారిని దేశీయమహాజన సభాధ్యక్షురాలునిగ నెన్నుకొనిరి. అతివారులకును మితవా రులకును భిన్నాభిప్రాయములు కలుగుటచే కొంతమంది సభా ధనమును విడనాడి పోయిరి.

కలకత్తాలో గతకనీవారమున పొరబడి వాసి ఆరునామె "పూ" ను వెలిగించుచుండగ నామె బట్టలకు నిప్పుంటుకొని నది. నుండుచున్న కృత్రములను నిడచునప్పటికి ఆమె శరీరము చాలభాగము కాలిపోయెను. ఆమె భర్త ఆమెను చికిత్స నిమిత్తము వైద్యశాలకు పిలిపినిపాదెను. కాని ఆరునామె దామె మరణించెను.

బెంగళూరు కొత్తబజారులో పండ అంగడినద్ద సిలూ అను మహమ్మదీయుడు మరణము పొందెను భార్యను కత్తితో చాడిచి చంపెనని తెలియుచున్నది. హంతకుని పోలీసువారు పట్టుకొని వానిపై కేసుచేసిరి.

మదరాసు మెయిలుపత్రిక ఇండియామంత్రిమాంట్టేగు గారిని బెదరించుచు వ్రాసినవ్యాసమును నిరసించుచు కార్మి గు సంఘమువారు ప్రధానమంత్రి లాయడు బార్ని గారికిని ఇండియామంత్రి మాంట్టేగుగారికిని తంత్రివార్ల నంపిరి.

కొచ్చిన్ సుసానములో శేష పట్టంబి గ్రామములో సంస్కృత కళాశాలా భవనమును కట్టుటకు క్యయమగు ద్రవ్యములోనగము (10760 రూ॥లు) సామ్యము ఇచ్చుటకు చెన్నపురి దొరతనమువారు అంగీకరించిరి.

ఆక్టోబరు నెల 1-వ తేది నుండి యుద్ధ కార్యాలయము వారికి 'ప్రతి' నెలయును 8000 టన్నుల జనపవారయును స్త్రీయరుల దొరికినవో ఇతరులకు మరి 8000 టన్నుల జనప వారయును అంగ దేశమునకు ఎగుమతిచేయవలసి యుండునని ఇండియా దొరతనమువారు 28-8-17 తేదిన ప్రకటించిరి.

బర్యాలోపుట్టుక నుండియు మూకత్వమును బధిరత్వము గల ఒకయువకునకు ఇ పెరవానియింటి పెట్టెలోని కృత్రములను దొంగిలించి నందులకు 2 వర్షములు కఠినశిక్ష విధింపబడినది. ఇత డిడివరలో ఆఱుమాసములు ఇట్టి నేరములకే శిక్షితుడా యెనట.

కలకత్తాలో ఆఫ్సురు స్కూలుకు కోర్టు నెం 220 క గృహమందు పెట్టెల తాళములు తాళములవలె యుండగనే లోపలిగలు అపహరింపబడినవని వ్రాయబడినది. పోయిన నగలు నిన్నటిదినమున (8-9-17) గృహము వెలుపల భాగ మున వెంటకుప్పలలో బయలుపడిన వని తెలియుచున్నది.

కోయంబుత్తూరులో కొంతమంది తమయిండ్లపైనే హోము రూలు పతాకముల నెత్తిరి. అట్లు పతాకముల నెత్తరాదని జిల్లామేజిస్ట్రేటు గారు వారందరికిని గతనెల 30 క తేదీని నోటీసులను పంపి చాటింపు చేయించిరి యొకరు న్యాయండి యా పత్రికకు వ్రాసిరి.

మదరాసు వైద్యశాలా నాకాయందుండి వియ్యపునిలవ రాబోవు'ఆక్టోబరుమాసములో ఆయిపోవును. 62 బస్తాలలియ్య ము కావలయును. ఎవరైనను తనకు తోచిన సహాయముచేసి నవో శ్రీ వెంట్రుండు ప్రభువుగారు వందనపూర్వకముగ నెకోనెదరు.

11-వ సంయుక్త పరగజాల రాష్ట్రీయసభ ఆక్టోబరు 14,17 తేదీలను సిక్వెన్షియల్ సమావేశమగును. 15-వ తేదీని పారిశ్రామికసభ సమావేశమగును. 17-వ తేదీని సాంఘికసభ జరుగును మా పండిత గోకర్ణనాథ మిత్రగారు అధ్యక్షులుగ నెన్నుకొనబడిరి.

కొలంబోలో మార్టిన్ అనునొక సిక్ హాలీజాతివాడు ఇ. జాకోనక్ అను నతనిని పిశారుగ నొక నిర్మాణవ్య ప్రదేశమునకు దీసికొనిపోయి అచ్చట జాకోనక్ కడనుండిన 25 రూ॥లను దోచుకొనినందున మార్టిన్ పై కేసుచేయబడి 6 మాసములు కఠినశిక్ష విధింపబడినది.

న్యాయారాపత్రికా సంపాదకులగు గులాం హుస్సేను గారి మరణమునకు తమ సానుభూతిని తెలుపుచు ఆసియాపెంటన్యూనిటీ అచ్చుగాను మున్నగు వారిపక్షమున వారి అను మతితో హుస్సేను సతిగారికి సర్ ఎస్. ముబ్బయ్యయ్యరు గారు రు 2000 ను పంపిరి.

మహమ్మదాబాద్ ధూమ కలట విశ్రాంతి స్థలమున పొగబండ్లు 29 వ తేది ఉదయము ఆఱుగంటలకు డీకొనినవి. సామానుబండియు ప్రయాణికుల బండియు డీకొనినవి. 5 గురు హైందవ సైనికులకు స్వల్పముగ గాయములు తగిలినవి. మూ బండ్లు డక్కాజెందినవి.

తిరువనంతపురము మహారాజావారి వశ్చిత్తూర్తి మహా త్వసపు స్మారక చిహ్నముగ దేశమును పరిశ్రమలు వ్యవ సాయపు పనులు అభివృద్ధి గావించుటకు పరిశోధనాలయమును ప్రజలు చేసిన సూచనను స్థాపించుటకు మహారాజా వారు అంగీకరించిరి.

సంగ దేశమునందలి వివిధసంఘముల ప్రతినిధులు, నూరు గురు గవర్నరుగారికద్దకు బోయి నేటిలో పలువిధములగు కల్లీలను కలిపిచేయుట నాపిచేయుటకు ప్రయత్నముల తేయ గోరగా గవర్నరుగారు అందునుసూర్పు కాననసభయం దొక తీర్మానమును ప్రవేశపెట్టెదమని చెప్పిరి.

కాకూరుదాసఆన, పంజాబు రెజిమెంటులోని సిపాయి జూలై 17-వ తేదీని రంగూను జనరలుఆనుపత్రిక గాంపొన బడినను. వానికంతమునగము గోయబడియుండెను. అమరుగటి దినముననే అతడు మరణించెను. మంగలిక త్రివలన కంతము గోనుకొనిపోయి పుండుపుట్టి చనిపోయినటుల తెలియవచ్చు చున్నది.

బొంబాయిలో నల్ బజారులో యూదంత్రుల మేడొకటి వర్షములచే విస్తారము లెడియుటచే ఆగస్టు 29 వ తేదీ యుద యమున ఆకస్మికముగ కూలివది. ఇద్దరు హైందవ సోదరులును ఒక శ్రీయు, ఒక బాలిక, ఒక బాలమును మేడక్రిందబడి చని పోయినట్లు తెలిసినది. తక్కినవారికి గాయములు తగిలినవి. వీరిని వైద్యశాలకు గొనిపోయిరి.

అనేకమంది వర్తకులు అహమ్మదాబాదులో సొకసభ గా వింపిరి. ఎం. కె. గంధిగారు సభాధిపత్యమును వహించిరి. ఈ క్రింది తీర్మానములు చేయబడినవి. (1)ఆసియాపెంటన్ ప్రభువులు వెంటనే నిడుదలచేయబడవలయును (2) జాతీయసభమహమ్మ దీయసభలచే నామోదింపబడిన రాజకీయ సంస్కరణములను స్వపరిపాలనకు ప్రభు సోపానముగ గణింపవలయును.

కొలంబోలో సొక సిక్ హాలీజాతిశ్రీయును నామె మనుమడును ఒక వెట్టికుక్కచే నుమారు 8 మాసములకిరము కఠవబడిరి. నారు వెంటనే కూనూరునకువచ్చి చికిత్సచేయించు కొని పిదప కొలంబో నగరమునకు పోయిరి. నారు కొలంబో చేరినతేది మొదలు మరి మూడుమాసములకు ఆ శ్రీకి చురల జల్లుచేసి పేట్టికుక్క ఆఱుపులు అచ్చి చనిపోయినది.

కలకత్తాచేవు పోలీసు గార్డులలో సొకవక మహ్మదు ముసలీను అననాబు నెలవులేకుండ నుమారు 10 దినములు నవుకరి మానివేరినందున అతనిపై సాద్రెంటుప్రిగారు కేసు చేసిరి. లినకా గార్డుపరి మిక్కిలి కష్టముగా నుండెనియు తాను ఎద్దువలె పొటుపడలేనియును కనిస్తేమేజిస్ట్రేటు వారి తో చెప్పెను. వారికి 7 దినములు శిక్ష విధింపబడినది.

సింహళములోని పరదూరనగరమున జైలులోనుండిన ఖయదీకొకనికి ఉరిశిక్ష విధింపబడినది. తొలిసారి సాయం కాలమున ఉరిశిక్ష విధింపబడుటచే నురునా దుదయునున కొలంబోనగరమునకు వానిని తీసికొనిపోవుటకు రాత్రిపోలీసు స్టేషనులో నుంచిరి. నురునాదు కనిష్టేయులువచ్చి చూచునప్ప టికి నా దురిపోసికొన మరణించియుండెను.

కడచిన సోమవారమున కలకత్తా కిడ్నరుపురము నంతెన పై జె. బ్రేక్ అను నతిడు బ్రెసిరులు బండిపై పోవుచుండెను. వానిపై పోలీసువారికి అనుమానము గలిగి బండినిగూర్చి వారు వానిని ప్రశ్నించిరి. ఎస్. బార్ని గు గేయ నెం 31 రు ఇంటి నుండి బ్రెసికిలుబండిని అపహరించితి నని అతడు పోలీసు వారికిచెప్పెను. వానిపై పోలీసువారు కేసుచేసిరి.

సంస్కృత పండితులును, సంస్కృత విద్యాసాగరు లను బడువారును పూనమల్లిగుండ వెళ్లదగిన తిరుమళిపై అను గ్రామ మున నొక సంఘముగ నేపడి 'విద్యా ప్రపంచ సభ' యను పేరిట సొకసభను ఏర్పరచిరి. ఈ సంవత్సరమునగూడ వ్యాసములు వ్రాసి పంపినవో ఏ వ్యాసకుని వ్యాసము బాగున్నదని సభవారికి తోచిన యావ్యాసకునికి సభవారు 10 రూ॥లు బహుమతి నిచ్చెదరు. సంస్కృతమును ముఖ్యభాషగ చేయు విధానములు; శ్రీనిద్య, (లిటిషన్) పరిపాలనమువలని లాభములు ఈ మూడింటిలో దేనిని గురించియైన చక్కని వ్యాసమును సంస్కృతమున వ్రాసి టి.ఎస్. కృష్ణమాచారిగారు విద్యాప్రపంచ సభాధ్యక్షులు, తిరుమళిపై అని వ్రాసి బహుమానములను బడయగోరువారు వ్యాసములకు కలయును.

ఫిర్యాది! అయ్యా! ఫిర్యాది!!

“నేను ఒకప్పుడు ఓటోమోహిని సెంటు కొను టకు బోయితిను ఒక వ్యాపారి నాకు గొడుగు గుర్తు లేని వేరెసెంటు ఇచ్చెను. అనునిషిని వట్టి పోలీసులో ఇచ్చెదను.

నకల్లతీసి మోసపోకుడు.

నెల ½ బొన్సు	2—0—0
1 డ్రాము	0—12—0
అత్తరుపూసిని కార్డులు డబ్బు 1_కి	0—12—0

ఓటో మోహిని డిపో

369 44 లంక శాల వీధి మద్రాసు.

గతపాఠశాలలో ఒక దినమున హాజరైతమగుటకు రైలు దిగిన ఒక క్రయాణికుడు ఒక కూలివానిని కుదిర్చి నుమారు 1000 రూ॥ ల నగదును, 800 రూ॥ల నోట్లను గల మూటను హస్తాంతరము చేసి తాను ముందు నడచుచుండెను. కూలివాడతని వెంటదీనే హాజరాంతునకు బోయి ఆచ్చట రూ॥ ల మూటతో మాడవయ్యెను. పోలీసువారు వానిని వెతకుచున్నారు.

ముస్తాబాదా స్వరాజ్యసమితి పక్షమున ముస్తాబాదా గ్రామంలో పంచాల పేరిట సుబ్బారావు పంతులు, బి.వి. బి. యల్. గారి యాజమాన్యముక్రింద తే 2-9-17 ది ఆదివారం సాయంత్రం 8 గంటలవఱకు 6 గంటలవఱకు సభిజరప బడినది. ఆంధ్రజాత స్వరాజ్యసమితి కార్యదర్శులగు గాడిచెర్ల హరిశ్చంద్రమూర్తిరావు పంతులు, ఎమ్. పి. గారు "స్వరాజ్యము"న గురించి ఉపన్యసించిరి.

పింగళినామ సంవత్సర ఆధిక భాద్రపద శుద్ధతదియ సోమవారంజూ ఆధ్వానా తాలూకా బేలగమింజం భూమి అనే గ్రామములో మహమ్మద్ సాహెబుపట్టుగారు గింజం నుండి భక్త్యముతో అవ్వారగా యెవ్విధమైనకొరత తేటండా భోజనము పెట్టిరి. వీరు ప్రతి సంవత్సరము యీలాగే పెట్టెవారు. వీరుకురుమ్మలై యుండిన్ని హిందువుల యందు సోదర భావముతోనున్నందుకు చాలాసంతోష కరము.

లాహోరు మేజిస్ట్రేటు ఎస్. ఎమ్. జేకబు గారు భేవాజి అబ్దుల్ హాసిని అబ్దుల్ గుఫ్ఫర్ పత్రికాముద్రకుడుగా నంగీకరించ నందున పత్రికాప్రకటన ముగిసిపోయెను. జేకబుగారి యంత్ర దుర్బును తిరుగ విచారింపవలసిన దని ఫిట్టకోర్టువారికి విన్నవించబడినది. విషయము చాల ప్రాముఖ్యముగనుదగుటచే న్యాయమూర్తి హదిలాలుగారివిన్నపమునుడివిజనలు బెంచినవారి పర మొనర్చిరి.

ఆలివూరు రాజధాని చెఱసాలనుండి పూతకులగు ఇద్దరు శిక్షితులు 29 వ తేది యదయమున చీకటివేళ పారిపోయిరి. దొంగతనము చేసినందులకు వీరిద్దరును 10 ఏండ్లకొరకని, ఇంకొకరికి రెండు సంవత్సరములును కఠినశిక్ష విధించబడినది. వీరిద్దరిని ఒక కొట్లోనేయుంచిరి. వీరు కొట్లనుండి ఎట్లో తప్పించుకొని చెఱసాల గోడలవైకి త్రాటిపై నెగ్రావాకి తప్పించుకొని పారిపోయిరి.

కూనూరు కంటోన్మెంటులో జోగి అను నొక బాడగా కూలివాడు రివరెండు అర్నాల్డుధామసు గారి కచేరిపనారాలో నిరుగుచుండగ కంటోన్మెంటు పోలీసు వారు చూచివాడచ్చట నుండుటకు కారణమేమని ప్రశ్నించిరి. వాడు తగినసమాధానము చెప్పలేనందున వానిపై వారు కేసుచేసిరి. కూలివానిపై ఇరవైజుల రెండుకేసులు చేయబడినందున రివరే కేసుకు ప్రస్తుతపు కేసునందు కూలివానికి 18 మాసములు కఠినశిక్ష విధింపబడినది.

కొలంబోలో గత గురువారము రాత్రి సుమారు 10 గంటల వేళప్పుడొక 12 సంవత్సరముల బాలుడు ఎద్దుబండిని తోలుకొనిపోవుచు మార్గమున నిద్రించెను. ఒకస్థలమున రోడ్డుయేట వాలుగ నుండుటచే ఎత్తైననుండి పల్లమునకు బండిపోవుటలో ఎద్దు పరుగెత్తెను. ఆ సమయమున బండి మొదట నిద్రించుచుండిన బాలుడు క్రిందపడిపోయెను. వానివైపుండి బండిపోయినది. బాలుడు మరణించెను.

జొంబాయిరాజధాని సంఘమువారి వందదమున 2 వ తేదిసాయంత్రం మొకసభ జరుపబడినది. 282 రు సభ్యులలో 152 సభ్యులువచ్చిరి. సర్ నారాయణ చంద్రావర్మగారు సభాధిపత్యమును వహించిరి. సాత్విక నిరోధము నభ్యసించి పలయులని దేశమునందంతట విశేషము నాలోచింపబడుచున్న సమాచారమును వచ్చుచుండుటనుబట్టి దానికొంతవర కాపు జేయుటకు మంచిదని చెప్పిరి.

నాగపూరునందలి నేయిలు సిటీ ఏయిడెను హైస్కూలులోని మెట్రిక్యులేషను తరగతి విద్యార్థులలో 300 మంది క్రిందటి సోమవారము నుండియు కట్టుకట్టియున్నారు. వారికి నట్లనే కట్టుకట్టియున్నారు. విద్యార్థులు గాజీయసభలకు బోగూడెదను యంత్రవునకు విద్యార్థుల సంతోకు లియ్యకొనుచున్నటు లొక ప్రకటనము గావింపవలయు ననుటవలన గిటుల కట్టు కట్టుబడినది తలపబడుచున్నది. సంగతి విచారణయందున్నదని మొన్నటిదినము తెలియవచ్చెను. మరల నిట్లు తెలియ వచ్చెను. నేయిలు సిటీహైస్కూలువిద్యార్థుల సంతోకులు వైసి బేర్సొన్ బడిన ప్రకటనాపత్రమువైసి సంతకము జీయగోరబడిన యంత్రవు విశేషముగ మార్గియేబడినది. తనూలమున నాలుగు దినములనుండియు కట్టుకట్టుచున్న విద్యార్థులు మరల పాఠశాలకు విచ్చేసిరి.

కలకత్తాలో లీలావతిఅను 12 సంవత్సరముల బాలికను తలిదండ్రులు 50 సంవత్సరముల వానికిచ్చి వివాహముచేసిరి. ఆమె పెరిమిటితో గొంతకాలముకాపురముచేసి ముసలివానితో కాపురముచేయుట అసంభవమని తలచి గతగురువారమున తన పుట్టినింటికిబోయి ఆచ్చట నల్ల చుందును నూనెయొకలుపుకొని త్రాగెను. ఇది తెలిసినవెనుక ఆమెతలిదండ్రు లామెను వైద్యశాలకుదిసికొనివెళ్లిరి. కాని ఆమెయచ్చట మరణించెను.పోలీసు వారు ఆమె మరణమునుగూర్చి భోగట్టలను చేయుచున్నారు.

ఆగస్టు 29-న తేది సాయంత్రంమున మంగ రాష్ట్రీయ మహాజన సభాసమావేశము సురేంద్రనాథ బెనర్జీ గారి అధ్యక్షత క్రింద రాబోవు దేశీయసహజనసభ కధ్యక్షునిగ మహమ్మదా బాదు రాజుగారిని ఎన్నుకొనవలెనని 84 గురు సిఫార్సుచేసిరి. ఆసినిపెంటుమ్మగారిని ఎన్నుకొనవలెనని 80 మంది నూచించిరి 7 రాష్ట్రాలవారు ఆసినిపెంటుమ్మగారిని దేశీయ సహజన సభ కధ్యక్షుగాలనిగ సిఫార్సుచేసిరి. ఒక్క గావ్యమూవారు మాత్రము మహమ్మదాబాదు రాజుగారిని సిఫార్సుచేసిరి.

శ్రీకొల్లాపూరు జగద్గురు శంకరాచార్య స్వామిల వారు (డాక్టరు కుర్బుకోలు మహాభాగవతులు పి. హెచ్. డి; ఎస్. ఆర్. ఎస్. పి; ఎం. ఆర్. పి. ఎస్.) కిలాసఫీ అండు రివిజను అను వార పత్రికలను ఆంగ్ల భాషనుందు 15-11-17 వ తేది గురువారమునాడు (వీపావళి పండుగ) ప్రారంభించెదరు. చాలమంది ప్రముఖు లీ పత్రికకు తోడ్పడ నెంచిరి. సంవత్సరమునకు పందాసోట్టేజి సహా రు 4-0-0 మాత్రమే. తగినంత మంది చందా దారులుచేరిన చందా రు 8-0-0 లు చేయుటకుగూడదు లోనవలెను. వలయువారు "ఎం. చక్రవర్తిగారు బి. పి. హాసన్స్ వై"వేటు శక్రటరి జగద్గురు శంకరాచార్య-కొల్లాపూరు అనివ్రాయవలెను.

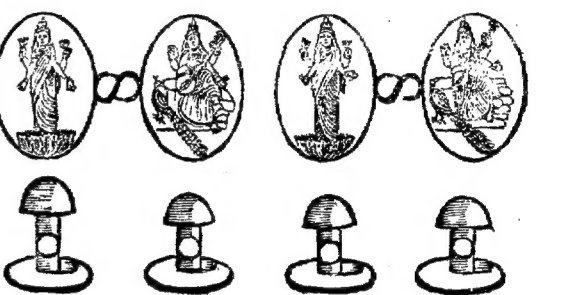
కలకత్తాలో అప్పురు సర్క్యులరు రోడ్డు నెం 220 రు గృహముందు ఇదికరకు 70 లీగములు గల ఒకతాళపు గుత్తి పోయెను. ఇంటివాడు తాళములగుత్తి కొఱకు వెతకిరి గాని వారి శ్రమలు వృధ యాయెను. గత బుధవారమున ఇంటివారు ఇనుప పెట్టెలు, కట్టపెట్టెలు మొదలగు వానిని మారు తాళములతో తెరుచు నప్పటికి వాటియందుండిన నగలన్నియు అగుపడక పోయెను. పెట్టెల తాళములు తాళముల వలనే యుండగ నగలన్నియు అపహరింపబడినవి. పోయిన యాత్రి విలువ ఇంచుమించుగ 1 లక్ష రూపాయలు. సి. బి. డి. పోలీసు వారు దొంగలను వెతుకుచున్నారు.

అహమ్మదాబాదులో తనదర్జతో కాపురముచేయుచుండిన కేసరీభాయి అను నామెను లాల్బజరు అను నతను ఆమెదర్జనుండి విడదీసి బొంబాయి కగరమునకు వీసికొని పోయెను. కొంతకాలమైన వెనుక ఆమెతోగలసి జీవించుటకు లాల్బ జరు పిసుగుచెంది ఆమెయొద్దనున్న బంగారు నగను తీసికొని దానిని. బజారులో విక్రయించి అధనముతో అహమ్మదా బాదునకు రైలెక్కినా. బొంబాయిప్రేషనులో వానిపై పోలీసువారు అనుమానపడికేసుచేసిరి. కేసువిచారణలో జరిగిన సమాచారమంతయు మేజిస్ట్రేటు గారికి తెలియజేయబడినందున లాల్బజరుకు 2 మాసములు కఠినశిక్ష విధింపబడినది.

హైదరాబాదు సంస్థానముందు బానిసతనము ఇప్పటికిని పూర్తిగనకరింపలేదు. బహిరంగముగ బానిసనాను విక్రయించుటకు సంస్థానాధీశు లంగీకరించక పోయినను చాటుచాటున బానిస విక్రయము జరుగుచునేయున్నది. హైదరాబాదు నగర మందును, సంస్థానమందలి ఇతర నగరములయందును గలధనికుల ఇండ్లలో వెంటిమంది బానిసలు గలరో ఎవరికిని నిశ్చయముగ తెలియదు. బ్రిటిషువారు పరిపాలించు చుండినను మలబారునం దిప్పటికిని అవాదిసిద్ధముగ నుండిన బానిసన రక్తము నశింపలేదు. నుమారు 10,15, తనములనుండియు బానిసవృత్తియే కేవలము జీవనోపాధిగ గలిగియుండిన వారు ఇప్పటికిని బానిసవృత్తియే చేసి పొట్టపోసికొనుచున్నారు. వీరికి స్వాతంత్ర్యభిలాష లేక మైననలేదు. తమయజనులు 10 సంవత్సరములవఱకు ధరించి మరీ కట్టుకొనుట కు పని కి రాకుండునట్లు జీర్ణించిన వస్త్రముల గొనుటతో ఈబానిసలు తృప్తి నొందుచున్నారు. హైదరాబాదునందు కూడ స్థితి గతు లిట్టివే. బానిసలను కొనుట విక్రయించుట రహస్యముగ జరుగుచున్నది. ఇది బయలుపడినచో పోలీసువారు బానిస వ రక్తము చేసినవారిని బానిసలను కొనినవారినిగూడ శిక్షించుచున్నారు. బయలు పడనిచో శిక్ష లేకుండ తప్పిపోవుచున్నది. గత సంవత్సరపు పోలీసు రిపోర్టులో హైదరాబాదు. సంస్థాన మందు బానిసవిక్రయపుకేసులు 7 జరిగినట్లు వ్రాయబడినది. అందు 5 కేసులు కాసిమ్బి అను వానివైసి చేయబడినకాని తగిన రుజువులేకపోవుటచే 5 టిలో ఒక్క దానియందును కాసిమ్బికి శిక్ష విధింపబడలేదు. ఆపూట కాపుట జీవనోపాధి సంపాదించుకొనుటకు మిక్కిలి కష్టపడువారు బిడ్డలకుని కాసిమ్బివరె బానిసన రక్తము చేయువారికి తమ బిడ్డలను వారు విక్రయించెదరు.

ప క ట న.
బళ్ళారి పండిత కే. సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రిల వారిచే రచింపబడిన (1) శ్రీ కృష్ణలీల, (2) లవ-కుశ, (3) విభీషణ వట్టాభిషేకము (లంకా దహనము) అను యీ మూడు తెలుగు నాటకముల కావీరైటున్న, ప్రదర్శనాస్వాతంత్ర్యమున్న (1) పండిత. కే. సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రిలు (2) రావు బహదూర్ సి. హెచ్ గాడు. (3) బి. మాధవ రావుగార్లకు చెందియున్నది. కావున నీ ముగ్గురిలో యే యిద్దరి అనుమతిని గాని వ్రాతమూలమున బొందక నై నాటకముల ప్రదర్శించు వారు, యీ క్రింద సంతకముచేసియుండువారలు కోరు నష్టము ను యివ్వవలసి యుండునని యిందువలన తెలియజేయడ మైనది.
చేపురి } సి. హెచ్. గాడు.
3-9-1917 } బి. మాధవ రావు.

మేలైన వెండిషర్టుబత్రాసులు

ఒక పెట్టుకు ధర రు. 8-0-0 పోస్టేజి ప్రత్యేకము 0-4-0 (371) టి. అబ్దుల్ గఫూర్, నగలవ్యాపారి నం 2, మైలవెలియతంబిసిద్ది, జార్జి టౌన్ చంద్రాసు

ARE YOU IN THE FULL GLORY OF MANLY STRENGTH?

నీవు పురుషుడవుకదా!
నీకుండవలసినదేహపటుత్వముకలదా? జీవ యాత్రనుసక్రమముగనుపుచుంటివా? లేదు, నీ యుగోగ్యముచెడి, మనోబల, తేజబలములు కృశించి, అనసరవిషయములందు లోపమును జెందియున్నావు. అయినను ఆధైర్యముజెందకుము. "వందాన్" ఉపయోగపరచినచో, అది నీశరీరమును పునర్నిర్మాణముచేయును. అందుకు అనుమానించకుము. నే దొకడల్లీని కొని వాడము. నేటినుండియు నిజమయినపురుషుడవగుదువు. వెల దబ్బా 1-కి రు 1-0-0 సోర్ ఏజంట్లు. MESSRS. DADHA & Co, 260 China Bazaar Road, MADRAS.

VANDBAN

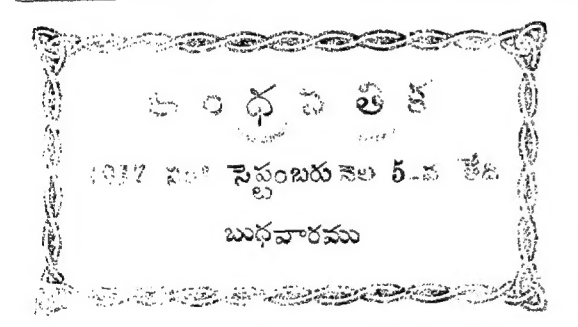
శ్రీ కాశ్యపుక్తి సంవత్సరాది సంచిక.

పింగళి నామ సంవత్సరము నందు సగము భాగము గడిచింది. ఇప్పటి నుండియును ప్రయత్నములు జరిగినానికాశ్యపుక్తిసంవత్సరాది సంచిక సకామము పొందుటకు కవచాశములు గలగును. కాశ్యపుక్తి సంవత్సరాది సంచికను ప్రచురించుటకు ప్రయత్నములు చేయుచున్నది. దేశభక్తులు భావాభిమానులు సంవత్సరాది సంచిక యందు ప్రచురించుటకు దగిన కార్యసమయము చిత్రపటములను అంధవతిక మాసాంతమునకు ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయమునకు జేరువటులు పంపి సంచికోపయోగమును విస్తరింప జేయుటకు మా ప్రయత్నములను సఫలము చేయుటకును ప్రార్థితుము. వ్యాసము లలిష్ఠియులు గాకను చిన్నవిగ నుండు సమంజస మని వ్యాసలేఖకులకు విన్నవి చెయ్యము. ఇంతవరకు ప్రచురితములుగాని క్రసిద్ధపురుషులయొక్కయు మహాస్థలములయొక్కయు చిత్రపటములను పంపుటకు సవినయగుగ దేశ భాంధవులు ప్రార్థితులు.

పత్రికాధిపతి.

విషయాను క్రమణిక.

హైందవవిద్యుచ్ఛరణము 4
గోఖలే, జిన్నా గార్ల సంస్కరణ విధానములు 5
వృత్తాంతములు 6,7
ప్రభావవ్యాసము
మాంటేగుగారి కవచేశము 8
సందిగ్ధ తరుణము - ఆంధ్రుల కర్తవ్యము 9
ఇండియన్ పద్ధతి 10
ఆంధ్రదేశవార్తలు 11
స్వదేశోద్యమము 12
విసెంటునిధి 18

మాంటేగుగారి కవచేశము.

మాంటేగుగారు హిందూదేశమంత్రగ నియమింపబడిరి. హిందూదేశపరిపాలకులయొక్కోనము నంగీకరించి హిందూదేశమునకు నా నంగీకరించిరి. రాజ్యాంగ సంస్కరణముల విషయమై అధికార ప్రతినిధులను అసభికార ప్రజాప్రతినిధులను సంప్రదించుట కంగీకరించిరి. ఇది నూతనసూర్యము. మాంటేగుగారు యశావంతనరయందున్నారు. ఉదారభావ భరితులు. హిందూదేశ రాజ్యాంగములజడత్వమును గనుగొనియుండిరి. జడ ప్రాయములైన రాజ్యాంగములకు చైతన్యము నొసంగ దలపెట్టిరి. మెసపోటే మియాని దేశనవత్రమునుచర్చించినపుడు మాంటేగుగారు చేసిన ప్రసంగము వారి నిర్మలస్వాంతమును న్యక్షింపించినది మాంటేగుగారి భావముల నెరిగియును లాముడుజాగారు వారిని హిందూదేశ మంత్రగ నియమించిరి. కర్జను మిల్నరు ప్రభువు లీ నియామకము నామోదించిరి. ఈ నియామకము హైందవ ప్రజాస్వాతంత్ర్యవాదులకు విశేషమైన

యాశను గలిగించినది. అధికార వగ్రాభిమానుల హృదయస్థిమలంబు నిరాశను బుట్టించినది. హైందవులు మాంటేగు గారి కభినందనసందేశములను బంపిరి. అధికార వగ్రాభిమానులు మాంటేగు గారికి ప్రతిఘటనసందేశములను బంపిరి. ఈ లాలనము బెడరింపుట మాంటేగుగారి దృఢాభిప్రాయముల నెంతవరకు మరల్చుగలవో కాలక్రమమున చెలియగలవు. ముద్రానుమెయిలు చేసిన యుపదేశము గర్వముగ నున్నదని దేశీయ నాయక ప్రతికూల ఖండించినవి. దేశీయ మహాసభ యొక్క రాష్ట్రీయోపసంఘము సర్ సుబ్రహ్మణ్య అయ్యరు ప్రధానమంత్రికిని హిందూదేశమంత్రీకిని మెయిలు పత్రికోపదేశమును ఖండించుచు తంత్రివార్తల పంపిరి. మండలసంఘములు తంత్రివార్తల నంపుచున్నవి. మెయిలుపత్రిక యొక్క మరభిమానమును ఆ పత్రికయందలి ఈ క్రింది వాక్యములు ధ్రువపరచుచున్నవి.

“ప్రభుత్వ కాశ్యపర్షిగారు గోరంతలు కొండంతలు గావించుచున్న విషయమై మాంటేగుగారికిని హిందూదేశము నందు పరిపాలనాధికారము వహించుచున్న వారికిని భేదభావము పొడపావినపుడు, ఈ దేశములోని యూరపియనులను, హైందవులలో పూర్వాచారులను గలసి యేమాన్యమున నడవ వలయునో వారికి తేటతెల్లమే. ఈ సమయమున ప్రజలలో భాగ్యతేజోవారిని సంత్పేక్షింపవలెకై క్రమమున తగ్గించు నెట్టికార్యమునకు మాంటేగు గారు గడంగినను, సహించుట కేమాత్రమును వీలుండదు. వారి కాశోపించిన కార్యమును జేయుటకు కార్యదర్శిగారు నిశ్చయించినవో, అందుకు ఆసక్తులై నెమ్మదియగునని మేము వారికి వాదనము జేయుచున్నాము. ఈ గడదీడచే ఈ దేశమున నధికారులలో మార్పు గలుగుటకన్న, ఇండియాలోని కుటుంబులలోనే మార్పు సర్వరమగ గలుగవచ్చును.”

మాంటేగుగారు కార్యభారమును వహించిన తరువాతను వారికిని సభికారులకును నడచిన యుత్తరప్రత్యుత్తరములలోని విషయములను నూహించుట కవకాశములు లేవు. కాని అందు శ్రీమతి బెజంతుగారి విమోచనమునకు సంబంధించిన విషయము లుండి యుండు నని యూహించవలసి యున్నది. బెసంతుగారి విమోచనము అధికారుల ప్రతిఘటనమునకు గారణంబు గాగలదని మెయిలుపత్రిక ప్రకటించినది. ఈ బెడరింపులు మాంటేగు గారిని వారి ధర్మపథము నుండి తొలగించునని నమ్ముటకు వీలు లేదు. పుల్లరుగారి బెడరింపులు మోక్షిప్రభువును వారి ధర్మమార్గము నుండి మరలించలేక పోయినవి. కృతనిశ్చయమైన మాంటేగుగారిని మెయిలు పత్రిక బెడరింపులు గాని అధికారవగ్రాభిమానుల బెడరింపులు గాని సంచలించజేయజాల నని నమ్ముచున్నాము. చెన్నపురి రాష్ట్రీయస్థానసంఘము పంపిన తంత్రిసందేశము వలన నీ భావమే స్థిరపడుచున్నది.

“ప్రభుత్వకార్యదర్శిగా రకలంబింప దలచిన కార్య విధానమును గూర్చి ప్రవాసు మెయిలు పత్రిక యొక్క బెడరింపులు జనలలో ఆగ్రహమును, అలజడిని గలిగించినవి. ఆంగ్లో హైందవులు ఎప్పటికలెనే సంస్కరణ విముఖులుగను, నిర్బంధములకు సుముఖులుగను నున్నారు. ప్రభుత్వకార్యదర్శిగారి యధికారమును బహిరంగముగ నిరాకరించుటకును, వీరిని సదాభిప్రాయ గావించుటకు సర్వప్రయత్నముల జేసెదమని బెడరించుటకును, అవకాశ మిచ్చినయెడల, నిడివరకే యుద్వేగపూరితమై యున్న భారతీయాభిప్రాయమున నుద్రేకభావ పతిశయించును. ప్రస్తుతస్థితి నెక్కుడు సందిగ్ధమై, క్లిష్టభూయిష్టమగును. అందుచే, ప్రభుత్వముపై హిందూదేశ విశ్వాసము గడలకయుండునటులుగ హైందవాభిప్రాయ సహాయముతో ప్రస్తుతిస్థితిని దృఢముగ నడుపుటకు చైటు ఆనరబిల్ ఇ. యస్. మాంటేగుగారు గోరబడుచున్నారు.”

ఇట్టి సందేశముల నన్ని ప్రదేశములనుండియు మాంటేగుగారికి బంపి, వారి సత్ప్రయత్నమునకు దోడ్పడుట భారతీయుల ధర్మము. ఆనిబిసెంటుగారిని, దేశీయమహాజన సభాహ్వన సంఘమువారధ్యక్షులుగ నెన్నుకొనుటచే హైందవాభిప్రాయము

ము సువ్యక్త మగుచున్నది. మాంటేగుగారి విషయముల నన్నిటిని గమనించెదరుగాక! కాని దక్షిణ ఇండియా ప్రజాసంఘము పక్షమున రావు బక్ష్ దరు పి. త్యాగరాజు శెట్టిగారుపంపిన తంత్రివార్త అధికారవగ్రాభిమానుల కనుకూలముగ నున్నది.

“చెన్న రాష్ట్ర బాతీయ మహాసభాసంఘమువారు సర్ సుబ్రహ్మణ్య అయ్యరుగారును మీకు పంపిన తంత్రివార్తలలో ఆత్యల్పసంఖ్యాకు లగు బ్రాహ్మణుల అభిప్రాయములు మాత్రమే వ్యక్తీకరింపబడినవి. మేమా అభిప్రాయములకు నిశ్చితమగు ప్రతికూలాభిప్రాయమును గలిగియుండి, ప్రభుత్వాధికారమును, పరిపాలనా విధానములను ఆమోదించుచున్నాము. ప్రజలలో ఎక్కువమంది చూడరానివాదులును కారు; బిసెంటుగారి శిష్యులును కారు.”

వైన నుడివిన తంత్రివార్తయందలి భావములు విచిత్రముగ దోచకమానవు. స్వకరిపాలనమును గోరువారు ప్రభుత్వాధికారమును తిరస్కరించు వారు గారు. వారందరును బెజంతుగారి శిష్యులును గారు. సర్ సుబ్రహ్మణ్య అయ్యరుగారు పంపిన తంత్రివార్త స్వల్పసంఖ్యాకులైన బ్రాహ్మణాభిప్రాయమును త్యాగరాజు శెట్టిగారి తంత్రివార్త యధిక సంఖ్యాకులైన బ్రాహ్మణేతరుల యభిప్రాయమును దెలుపుచున్న దనుట యతిసాహసము. సర్ సుబ్రహ్మణ్యము అయ్యరుగారి తంత్రివార్త స్వల్పసంఖ్యాకులైన విద్యావంతుల భావములను మాత్రమే వ్యక్తీకరించుచున్నదని యంగీకరించినను త్యాగరాజు శెట్టిగారి తంత్రివార్త యధిక సంఖ్యాకులైన బ్రాహ్మణేతరుల భావములను మాత్రము తెలుపుటలేదని నిస్సంశయముగ జెప్పవచ్చును. మాంటేగుగారి రాకవలన దేశముకు శుభస్థితి గలుగుట కవకాశము లేర్పడుచున్నది. ఆ యవకాశములను సకలమతముల వారును వ్యములవారును దేశాభ్యుదయమునకై వినియోగించక నడ్డుకుడుట శ్రీ రామోకా ల్పాడ్డి నటు లుండునని దేశాభిమాను లందరును గ్రహించుట వివేకము, ధర్మము.

సంగ్రామము.

సంగ్రామరంగమున ఆంగ్ల ఫ్రెంచి వైద్యము దలపెట్టి నది జర్మనుల వైద్యముల నెటులనయినను బరిమార్చుటకే. పిక్కట వారి శంకులను భేదించుటకు కష్ట మేమాత్ర ముండదు. సముద్రతీరము ఆంగ్ల ఫ్రెంచి వైద్యముల వశమగునేమోయని, శత్రువులు ఆత్యంతమగు నాతురతి గనుబలుచు చున్నారు. కాని వైద్యములు షీణించిన కొలదిని జర్మనులు తమపంక్తులను రక్షించుట కష్టమగుననుట విదితమే. ఏదెనునకు తూర్పు భాగమున పట్టుదప్పినవో బెల్జియమునంతను వదలివైచుట యెట్లు సంభవించునో, మూర్ఖజు ఎయిసీదులకు మధ్య నేబదిమైళ్లు పొడుగు ప్రదేశము తమ వశము దప్పినవో, ఫ్రాన్సుదేశము నంతను వదలివైచుట సంభవించునని జర్మనులకు భయముగలదు. అందుచే నీ రెండు ప్రదేశములను కాపాడుటకు తమ యావచ్చక్షిని జర్మనులు వినియోగించుచున్నారు. కాని యీ యత్నములలో ససంఖ్యాకులగు వైద్యముల గోల్పోవుచున్నారు. ఎన్ని దినము లీ తీరున వైద్యసత్వముల భరింపగలరు? ఎప్పుడో యొక సమయమునందు లొంగి తిరవలయును. అట్టి తరుణమాసన్న మగుచున్నటుల స్పష్టమగుచున్నది. ఇమికోడిన్ డేమున్దగ్గరజరిగినయుద్ధము వర్తమయ్యుద్ధము జరిగినంతతీవ్రతతో జరిగినది. జర్మనులనష్టములు వర్తమయ్యుద్ధకంటె నీ ప్రదేశమున నధికముగనున్నటుల రూటరు తెలుపుచున్నాడు. జర్మనులు ఆంగ్లముఖమున హవరను కోర్టువద్ద తాత్కాలిక విజయము బడయగలిగిరిగాని, వెంటనే యా ప్రదేశము నుండి తరుమబడిరి. ఫ్రెంచి వారిచే జర్మనులు హర్ష బిసేనద్ద తరుమబడిరి. స్టాండర్డులో వాతావరణము ప్రతికూలముగ నుండుటచే, ప్రబలమగు సంగ్రామము జరుగకపోయినను, ఆంగ్లేయుల యుత్సాహ మేమాత్రము దగ్గలేదు.

ఇటలీవారి విజయములు ఉత్సాహకరములుగ నున్నవి. గోరిజియా, టూర్మిన్లో మధ్యమన్న బానిసిజ్జాయను నున్నత భూమినుండి ఆస్ట్రీయనులు ఇటలీ యనులచే దరుచబడిరి. ఆస్ట్రీయనుల కమితులుగ నై నక నష్టములు శంభవించెను. ఇటలీయను లనుకొనిన దానికన్న విజయములు శ్రీముగ బడయచున్నారు. కార్స్ నిసాంజోలపై నవసక్రందనము జయప్రదముగ కొనసాగినవో, ఆస్ట్రీయా విచ్చిన్నము.

ద్వారా ప్రారంభమగుచు యూహించవచ్చును. ఇట్టి వారి యుద్ధాంధకముచే, ఆస్తియును తమ వైద్యులను రుమేనియా రంగమునండి సత్వరముగ దీసికొని వచ్చుచున్నారు. జర్మనులగుడ తమవైద్యులను ఆస్తియును సహాయము బంపుచున్నారు. శత్రువైద్య పంక్షులను హింసించుటకు ఇటాలియనుల విజృంభణను దోడ్పడుచున్నది. రుమేనియానై శత్రువులయొద్ద నీ మూలముగ దగ్గవచ్చును. రుమేనియనులు మాల్డేనియాను రక్షించుటకై తీవ్రముగ బోరాడుచున్నారు. మాల్డేనియాను రక్షింపగలుగుదుమని రుమేనియనులకు సమృద్ధము గలుగుచున్నది. ఇటాలియనులయొద్దనే, రుమేనియనుల కోరిక నెరవేరవచ్చును.

రష్యాస్థితి యింకను ఉత్సాహకరముగ లేదు. హారులాండువద్ద జర్మనులు అవస్థాంధకము ప్రారంభించిరి. జర్మనులు డ్యూయినానిని దాటి కువైఫర్ మేచును గ్రామమునాక్రమించిరి. ఈగ్రామము రీగాకు ఆగ్నేయములకు నున్నది. మిటోను బోవు మాద్యమున గూడ శత్రువులు అవస్థాంధకము జరుపుచున్నారు. రీగా ఆభాతములో రష్యాసేనల దీసికొని వచ్చుచున్నారని చెప్పబడినది. రుష్యను వైద్యులు లన్న ప్రస్తుతస్థితిలో జర్మనులు తాత్కాలిక విజయముల బడయుట సహజము. కాని జర్మనుల యవస్థాంధకము రుష్యనుల కొక గుణపాతము జెప్పవచ్చును. శత్రువులకుల వాటిన్ని సహాయము ప్రబల మయిన దనియు, అలసహాయము చేపొందుట గాని సంధి ప్రయత్నముల గావించుట గాని దేశానర్థమనియు రుష్యుల కీ సమయమున గోచరము గావచ్చును. రుష్యను వైద్యాధిపతియగు కార్నిలాఫ్ గారి హెచ్చరిక యందు సత్యము గలదని యనుభవ పూర్వకముగ చెలియగలదు. ఈ సమయమున స్టావోము సంధిసభను, జరుపజేయవలెనని నిలిపి వేయుట రుష్యను సాంఘికము నిజస్థితిని గ్రహించుచున్నారనుటకు తార్కాణము. ఆంగ్ల దేశమునందలి గనులలో బనిజేయు వారును, రైల్వేవారును స్టావోముసభ వాంఛనియము కాదని తీర్మానించుచుండిరి. ప్రేమయూనియను సభవారు గూడ వ్యతిరేకభావము గనుపరచుచున్నారు. శత్రువుల దురశంకారము నడచుటకు నిజయమే సాధనము. అటు పిమ్మట సంధిమాట తలపెట్టుట భావ్యము. ప్రస్తుత లక్ష్య మంటియు సంగ్రామమునై నుంచుట యవసరము.

జర్మనులు విమానములనుండి యగ్నిగోళముల వైచుక్రూరకార్యము నింకను మానలేదు. కెంటువైని, దోవరువైని శత్రువులు అగ్నిగోళముల విసరిరి; గాని నష్టము అత్యల్పము. వానూషీరను జర్మను నౌకాధిపతి జలాంతర్గాములచేత, ఆంగ్ల దేశము ఓడింపబడనని దంభముల పలుకుచున్నారు. ఇంకను కారణము లేకపోలేదు. నిరాశజెందిన జర్మనుప్రజల కుత్సాహము గలిగించుట ప్రధమకారణము. బ్రిటిషు నౌకాధిపతి వారు అంతర్గాముల యుద్ధద్రవము నడచుట కుపయోగించెడి సాధనములను బయట పెట్టుటకై యుద్ధద్రవము గలిగించుట రెండవ కారణము. ఈ దంభములు అగ్రరహితములని తెలుపుటకు సుత్తర సముద్రమున జట్లండుకు లైగ వాల్గు శత్రునౌకలు ఆంగ్లనౌకలచే ముంచబడినవను వార్తయే దగిన ప్రత్యుత్తరము. శత్రునౌకలు ఇటువేదలకుండ ఆంగ్లనౌకలు ఆపివైచుచున్నవి.

సంగ్రామ ఫలితమును గూర్చి, హ్యూమానిటీయను ప్రేమిని వార్తాపత్రికలో మిశ్రమందలి వారి సభానివేదికము ప్రచురింపబడినది. అందులో నీ సంగ్రామము ప్రపంచమున అఖరు యుద్ధముగ పరిణమింపవలెనని తెలుపబడి యున్నది. అందుకు జర్మను నిరంకుశ మడగుటయే మార్గము. కావున గమ్యస్థానము చేరువరకు మిత్రమండలివారు సంగ్రామము జాలింపరనుట తథ్యము.

సందిగ్ధతరుణము: ఆంధ్రులక ర్తవ్యము

స్వరాజ్య సందేశము ఖండాంతరములయందు గూడ వ్యాపించినది. హిందూదేశము నంతటను మాత్రమే ప్రబోధము గావించినది. స్వరాజ్యనివాద మాటించియే మాంటాగూగారు హిందూదేశమునకు వెదలి వ్యాపించునగుదునని ప్రచురించి యుండిరి. భారతీయుల వాంఛను ఫలప్రదమగు దినుసు విశేష దూరమునందు లేదు. స్వరాజ్యవాంఛ ప్రాబల్యము జెంది శత్రు దురుదయించిన బ్రాహ్మణేతరోద్ధమముగూడ, బ్రాహ్మణేతరసభలో స్వపరిపాలనాదర్శి మంగీకరించినది. స్వపరిపాలనా విధానమును దయారజేసినది. అందులో ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యమునుగలిపి దేశీయ మహాజనసభా విధానముతో దాదాపుగ నేకీభరించినది. బ్రాహ్మణేతరోద్ధమము జాతీయోద్ధాని ప్రవాహమునకు కాఖయే యని నిరూపించినది. మహామృదీయుల జేరదీసిన విధమన, బ్రాహ్మణేతరుల నాహ్వానము జేయుచున్నారు. వికమత్యమును వెంపొందించుటయే నీ తరుణమున ముఖ్యపరము. భారతీయులలో నెవరికెక్కువ ప్రాతినిధ్యమున్ను, మునిగోవున దేది? స్వపరిపాలనము బొందుట మన యాశయము. జాతీయ పరిణామములో, స్వపరిపాలనా లాభముల ననుభవించుచున్నవరకు, సంఘ ప్రాతినిధ్యపు హెచ్చుతక్కుల గమనింప నవసరములేదు. స్వపరిపాలనా నూత్రముల నంగీకరించిన పిమ్మట వివరముల నెటు

లైనను పరిష్కరించిన వచ్చును. వివాదముల కీ సమయమున జోటులేదు. మహామృదీయులు క్రైస్తవులు జాతీయోద్ధమమునకు సుముఖత జూపుచుండగా, మొక్కరాష్ట్రములోని హిందువులు తమలోని తగవులను పరిష్కరించి కొనలేకపోవుట హాస్యాస్పదముగ నుండును. బ్రాహ్మణేతరోద్ధమ నివాదము, డాక్టరు పట్టాభి నీతానామయ్య గారివంటి జాతీయ వాదులను చెరిమొగ్గునటుల గావించినది. డాక్టరుగారు ప్రత్యేకప్రాతినిధ్యమునకు మంగీకరించిరి. రాష్ట్రీయశాసనసభలలో నేతీయమహాజనసభావిధానమున 125 సభ్యులలో 100 మంది సభ్యులు విశాఖితులుగ నుండుననునని నిరూపింపబడినది. ఈ మాన్యులో 25 మంది సభ్యులు బ్రాహ్మణేతరులుగ నుండుటకు డాక్టరుగారింగీకరించి, యందు కనుమగ విధానము కొకదానిని బ్రచురించిరి. మ్యూండియా పత్రికగూడ ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యమునకు సభ్యులముల జూపుట లేదు. జాతీయోద్ధమమునకు బలము సొగుచున్న కార్యమునకు గడంగుటకు, ప్రవాహములను వెనుదీయరు. పరాధీనత జెందియున్న హిందూదేశమునందు గాజీయ కక్షలు ప్రబలుట జాతీయ దౌర్బల్యమునకే కారణమగును. స్వపరిపాలనా స్వాతంత్ర్య మనుభవించునపుడు, రాజకీయ కక్షలు ప్రబలుట, కొంతవరకు శ్రేయోదాయకమని, ఆంగ్ల దేశచారిత్రము కలన నేర్పొన వచ్చును. అధికారము చేపొందవచ్చున అంశకలహముల బెంచి కొనుట, హానికర నని వేరుగజెప్ప నవసరములేదు. ఇందుచే గమ్యస్థానము చేరుటకు ప్రతిబంధకముల గల్పించుట దప్ప వేరులాభ ముండబోదు. ఆంగ్లదేశమున గూడ ఘోరసంగ్రామము సంభవించినపుడు, రాజకీయ భేదములన్నిటిని దొలగించుట యవసర మయ్యెను. స్వరాజ్యాంధోళన మొకవంక ఫలప్రదమగు ననునాశలు బాడెనుచుండ, బ్రాహ్మణేతరోద్ధమము జాతీయోద్ధమమునకు భంగము గలిగింపవలెనంద జాతీయ నాయకుల మన్ననకు బాత్రునగుట జూడ, ప్రవాళీయములు కార్యసిద్ధిని జెందుటకు సరైన మార్గమేయన్నదని, యూహింపవచ్చును.

ఈ సమయమున ఆంగ్లోద్ధమ మేస్తాన మాక్రమించుచున్నదో ముందు వెనుక లాగయుట నవసరము. భారత జాతీయసభ నిర్మాణమునకు, ఆంగ్లోద్ధమము పునాది యని ఆంధ్రులు మనః పూర్వకముగ విశ్వసించుచున్నారు. భావైక రాష్ట్రవిభాగము రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యమునకు తెట్టిని కోటవలె నుండునని యనేకమారులు స్పష్టపరప బడినది. రాష్ట్రవిభాగము చేతనే దేశభావల కుత్తేజము గలుగుననియు జాతీయ స్వపరిపాలనము సుసాధ్య మగుననియు జూపబడినది. ఆంగ్లోద్ధమ సందేశము ఆంధ్రులలో మాత్రము నిలిచియుండలేదు. ఆంగ్లోద్ధమము హిందూదేశము నందు వ్యాపించుటకు గావించిన ప్రయత్నము లింతవరకును అత్యల్పము లయినన, ఉద్ధమ నూత్రము లక్కడక్కడ నంగీకారమును బడెనుచునే యున్నవి. మహారాష్ట్ర స్వరాజ్య సమితి వారు తమ స్వపరిపాలనా విధానమున రాష్ట్ర విభాగ నూత్రము ని మి డ్చి యుం డి రి. ఆంధ్ర భాషా ప్రాబల్యమునే లక్ష్యమునం దుంచుకొనిన టైముస్ ఆఫ్ ఇండియా పత్రిక ఆగస్టునెల 29 వ తేది పత్రికలో దేశ భాషావాదబలము సెప్పికొనినది. ఆంగ్లభాషలో విద్యను నేర్చుట యవసరమై, పరిపాలన ఆంగ్లభాషలోనే జరుపునంత వరకును, ఆంగ్లభాషను బాగుగ నేర్చుక పీలులేదని టైముస్ పత్రిక వాయుచున్నది. ఆంగ్లభాషలోనే విద్యనేర్చుట యవసరమని గ్రహించి, ఆ భాషలో ప్రావీణ్యత జెందుట యవసరమని తలచునపుడు, బాబుని కంత త్వరలో నాభాష నేర్వినంతమందిదని టైముస్ పత్రికాభి ప్రాయము. “ఈ సత్యమును దేశ భాషాభిమానులు గ్రహించి యే, దేశ భాషలలోనే విశ్వవిద్యాలయముల స్థాపింపవలయు ననియు, భాష నాధారమనికొని రాష్ట్రవిభాగము గావించి, యందు మూలమున దేశభాషలలోనే పరిపాలనము జరుపవలయు ననియు, నివేదించుచున్నారు. ఈ కోరికలో విరగ్ధ మెంత మాత్రమున లేదు. తర్కప్రణాళికి దేశభాషావాదుల సిద్ధాంతమే తాళియుండును. విశ్వవిద్యాలయములలో విద్యను విదేశ భాషలలో నేర్చుచుండగా, పరిపాలనము విదేశభాషలలో జరుగుచుండగా నెకండరి సాతకాలలో మాత్రము విద్యను దేశ భాషల మూలమున గలుపవలయునని ముందుట సహేతుకము గాదని టైముస్ ఆఫ్ ఇండియాపత్రిక వ్రాసినది. దేశభాషలలో విద్య నేర్చుటకును, పరిపాలనము దేశభాషల మూలమున కొనసాగించుటకును, భావైక రాష్ట్రవిభాగము సాధనమని టైముస్ పత్రిక గూడ యంగీకరింపవలసి వచ్చినది. ఆంగ్లోద్ధమ మీ సత్య ప్రచురణమునకే గదా యుద్ధమిల్లినది?

ఆంగ్లోద్ధమదర్శములను మున్యక్తపరచిన పిమ్మట, నెవరును అంగీకరింపకపోరు. ఆంధ్రులకున్న లోపము, అదర్శములయందుగాదు. వీరు కార్యదీక్షయందుమాత్రము వెనుకంజ వేయుచున్నారు. గలిగించిన దానికి వగచి పలికేదు. ప్రభుత్వ కార్యదర్శి గారి దేశమున కరుదెంచుచున్నారు. అన్ని సంఘములను మేల్కొని, వారికి తమ యాశయముల నివేదించుటకు సంసిద్ధులగుచున్నవి. ఆంధ్రు లితరుణమున క్షయలో సమావేశమయి, ప్రస్తుతస్థితిని గూర్చి విచారించుట యత్నింపవచ్చును. భరతన్న మనం దన్ని రాష్ట్రముల వారి కంతస్వయమితీ ఆం

ధ్రుల గంభీరనివాదము గలిపి మేళగించుట యవసరము. ఆంధ్రులు గూడ జాతీయోద్ధమభిలాషులయి యున్నారనిపాటవలెను. స్వపరిపాలనా విధానమున, భావైక రాష్ట్ర విభాగ సమస్యను జేర్చి, సంస్కృతికరము విధానమును ఆంధ్రులు సంసిద్ధముగావింపవలయును. ఆంధ్రుల సందేశమును హిందూదేశమునందన్ని రాష్ట్రముల యందును వ్యాపింప జేయువలయును. మహారాష్ట్రము, విహారీలు, మధ్యరాష్ట్రముల వారు, ఓఢ్రులు, మంగదేశీయులు ఆంధ్రుల సందేశము నంగీకరించెదరు. దాక్షిణాత్యులు గూడ రాష్ట్రవిభాగ సమస్యకు విముఖత జూపుట లేదు. వారిలోని ప్రముఖు లీ నూత్రము నంగీకరించియే యున్నారు. దేశీయుల తోడ్పాటుతో మాంటాగూ గారిని సందర్శింప కలెను. ఆంధ్రులు సందర్శింప కలెను. ఏకారణముచే నయినన, అట్టి తోడ్పాటు లభ్యముగాక పోయినచో, ప్రత్యేకముగ నయినన ఆంధ్రులు తమ వాంఛలను వ్యక్తీకరించుట కింతకన్నను మంచి తరుణము లేదు. సందిగ్ధ తరుణములు జాతీయ జీవనమున నరుదుగ గాల్పించును. అట్టి యమూల్య తరుణముల నుపయోగించుకొనక వదలివైచిన, నవి మరల లభింపవు. బ్రాహ్మణేతర స్వపరిపాలనోద్ధమముల కార్యక్రమము ఆంధ్రులకు మార్గదర్శియగుగాక! ప్రపంచము స్వాతంత్ర్య వాతావరణ పూరితమై యున్నపుడు, ఈ యుద్ధమములు వెలువడి, తమ మనస్థానము జేరుటకు యావచ్చుకొని వినియోగించుచున్నది. స్వపరిపాలనోద్ధమము ప్రభుత్వము వారిని రాజకీయ సంస్కరణముల సొసగ గొరుచున్నది. బ్రాహ్మణేతరోద్ధమము జాతీయ నాయకులను ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యమున కంగీకరింపుడని వాంఛించుచున్నది. ఈ రెండు కోర్కెలను సఫలము లగుటకు సిద్ధముగ నున్నవి.

ఆంధ్ర బ్రాహ్మణేతర సమావేశము

గోదావరిజిల్లా రామచంద్ర పురములో ప్రాధేసరు రామమూర్తి నాయుడుగారి విందు సందర్భమున జరిగిన బ్రాహ్మణేతరుల సమావేశపు వృత్తాంతము వేరొకచో ప్రచురించినారము. ఆ సమావేశమునకు గౌరవనీయులగు రావు బహదూర్ కొమ్మిరెడ్డి నూర్యనారాయణమూర్తి నాయుడు గారగ్రాసనాధిపత్యము వహించిరి. త్వరలో నుత్తరసర్కారుల బ్రాహ్మణేతర సభ జరుపుటకు నిశ్చయింప బడినది. ఆ సభను సమకూర్చుటకై ప్రయత్నముల సలుపుట కొక తాత్కాలిక సంఘ మేర్పడినది. హనుమంతరావు నాయుడు గారును, కొమ్మిరెడ్డి కేశవమూర్తి నాయుడుగారును ఆ సంఘమునకు సంయుక్త కార్యదర్శులుగ నియమింపబడిరి. సభను దసరా పండుగలలో కాకినాడ పురియందు జరుపుటకు ప్రయత్నముల జేసెదరని తెలియచున్నది. వై సంఘమున కాకర్ల పూడి రామచంద్రరాజు బహదూర్ గారును, రావుబహదూర్ వెంకటరత్నము నాయుడుగారును, రావు బహదూర్ కొమ్మిరెడ్డి నూర్యనారాయణమూర్తి నాయుడుగారును, ప్రాధేసరు కోడి రామమూర్తి నాయుడుగారు మొదలగు బ్రాహ్మణేతర ప్రముఖులు సభ్యులుగ నెన్ని కొనబడిరి. ముందు జరుగనున్న బ్రాహ్మణేతర సభ జయప్రదమగు గాక యని కోరుచున్నారు.

బ్రాహ్మణేతరోద్ధమము కాఖోద్ధమములకన్న విశాల దృష్టిని గలిగియున్నది. కమ్యు, రెడ్డి, వెలమ, వైశ్య విశ్వ బ్రాహ్మణాది సాంఘికల సభలు ఆంధ్రదేశమున ననేకమైన ములనండియు జరుగుచునే యున్నవి. ప్రతికాఖయు తమ సాంఘికల యభివృద్ధికి పాటుపడ మొదలిడినపుడు జాతీయాభివృద్ధికి ఘనకాలమునజయప్రదముగ గొనసాగుననియూహించియే, కాఖసభల ననేకమారులు ఆఖిండించి యుంటిమి. కాని ప్రతి కాఖయు తన యభివృద్ధికి మాత్రమే కృషి సలుపుచు, జాతీయదర్శమును మరచిన యెడల, జాతీయోకమత్యమునగు బదులు జాతీయ వైషమ్యములు ప్రబలగలవని యూహింపవచ్చును. ఈసత్యమును మనగాల జమిందారుగారు నెల్లూరిలో జరిగిన రెడ్డిసభాసభముందు దృక్పద్ధమము గావించియున్నారు. అందుచే నీ కాఖసభ లన్నిటికిని కూడలిస్తాన మగు నొకసభ నేర్పాటు గావించిన యెడల, విశాలాశయములు లక్ష్యమునం దుండి జాతీయోకమత్యము బలము కలిగింపగలవు. అట్టి మహాసభ ఆంధ్రమహాసభయే యని యూహింప బడినది కాని ఆంధ్ర మహాసభ యన్ని మతములవారికిని అన్ని శాఖల వారికిని సమానవేదికయగుటచే, బ్రాహ్మణేతర శాఖలకు మాత్రము కేంద్రస్థానముగ నుండుటకు ప్రత్యేకసభ యవసర మని కాన్నిచుచున్నది. అందుచే బ్రాహ్మణేతరశాఖల కన్నిటికిని కేంద్రస్థానముగ నుండుటకు బ్రాహ్మణేతరసమావేశము వాంఛనీయమని వేరుగ నొక్కినక్కాణింప నవసరము లేదు. బ్రాహ్మణేతర మహాసభలో పాల్గొనుటకు తృప్తియులు మొదలు పంచమశాతుల వరకును ముక్కుగలదు. బ్రాహ్మణులు స్వల్ప సంఖ్యాకులు. వారి ప్రత్యేకావ సరముల జర్పించుటకై బ్రాహ్మణ మహాసభ నేర్పబడి, బ్రాహ్మణుల లోని యంతఃకాఖాసమ్మేళనమును గావించుటకును బ్రాహ్మణుల ప్రస్తుతస్థితి నుత్తేజవంతముగావించుటకును ప్రయత్నముల సలుపవచ్చును. బ్రాహ్మణుల కదలివైచిన బ్రాహ్మణేతరసభ మిగిలిన హిందూజాతి కంతకును

కడలెచన. కోయలత్తూరు గడయడలె కైస్తవుల
కున, వచనములు గూడ యందు ప్రాతినిధ్య మొన
గినవో, దాదాపు హైదరాబాద్ యంతయు దేశాభి
వృద్ధికి గానీ పరిశ్రమలకు పాతాళము లేనదను.
అట్లే ప్రతి మొగడుచో, జాతీయోదయములు పరిశ్రమకు
గనలేకు గడయడలె. జాతీయ వైవస్యముల ప్రవృద్ధి
కేయట కేంద్రీకరణ తలచిన దక్షిణదేశ బ్రాహ్మణేతరీద్య
మము, కోయలత్తూరు వచనలో జాతీయ దృష్టికాంక్ష
రించినది.

ఆంధ్రదేశమున, బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతర విభేద
ములు తీవ్రతరముగా ఉన్నవి. ఉభయసామగ్రికలను ఉద్భవము
లన్నిటియందు గానీ పెరిగి బ్రాహ్మణముతో బనికేయు
చున్నారు. అందుచే, ఆంధ్రదేశమున దక్షిణదేశమునకంటె
జాతీయోదయమునకు వైవస్య చిహ్నము లేమియు బాధ
నూపనని నిశ్చయించుచున్నాను. గంభీర గంభీర బోధనము
ఆంధ్రదేశమున కున్నదేదీ తీవ్రతర ద్వంద్వములకు దాడి
నది. బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతరలలో నొకరినొకరికి
కీడుకావలయును ప్రయత్నము. ఆంధ్రదేశమును అన్ని
వర్ణములకు గమ్యావేశక నొకరినొకరిని భావమును
వ్యాపించుకొనెడి. అందుచే, బ్రాహ్మణేతరీద్యము నాం
ధ్రదేశమున జాతీయ సౌమ్యమును నెరపించుటకు దాడి
దునని నిశ్చయించుటకు అవకాశములు గలవు. ఈ గడ జరుగుట
కేంద్రీకరణ గంభీరము నందు ప్రాంతీయ రాజముల నాయకు
గారు గంభీరము. వీరు జాతీయవాదులు. దేశీయ వచనమున భా
వతీకాకులు. ఆంధ్రదేశముననున్న పట్టణల గలవారు. ఆం
ధ్రదేశమునగడచే గౌరవించబడిన, నుపసాహితములు. వీరికి
గల యాంధ్రరాష్ట్రాభి మామము నెల్లప్పుడు జరిగిన ఆంధ్ర
వచనమునగడయందు సుస్పష్టమైనది. రావుబహదూరు ఆర్.
వేంకట రత్నమునాయుడు గారు పరియొక గంభీరము. వీరి
నామమును ఆంధ్రదేశమునందు దెలియని వారు లేరు. ఆంధ్ర
విద్యార్థులకు సత్ప్రేరేపకము నుండే జేయుటయే వారి జీవితా
శయము. వీరి ఆదర్శము, మానవ సౌభ్రాతృత్వము. వీరి యభి
మానము దేశకాలముల నతిక్రమించి, విశ్వమానవ సోదరత్వము
నకై ముందంజుకేయును. అట్టి యాదారా శయములు గల
నాయకుగారు బ్రాహ్మణేతరీద్యమును గంభీరత మాన్య
ముల నడపుట కంగీకరింపని యూహించుచున్నాను. మానవాభి
వృద్ధికి, విశాల విశ్వమానవ సోదరభావమును కార్య ప్రారంభ
మునకు ప్రాతినిధిక గ దీసికొనక, కాభివృద్ధియును మూలమున
మానవాభివృద్ధియును గొనసాగించుట యవసరమని నాయకు
గారిప్రభు గమనించుట కుభయము. రావు బహదూరు
కోమిల్ల రెడ్డి నూర్వనారాయణమూర్తి నాయకుగారు, కాన
నిగ్రాహక గంభీరము. ప్రజా పక్షపాతులు. దేశీయ వచనమున
సభాభిమానులు. ఇట్టి యాదారభావ గమనించుటకు నాయకు
లచే ననుపబడు బ్రాహ్మణేతరీద్యమును జాతీయ వచన
ప్రవాహమున కడ్డు గలిగించునని నమ్ముచున్నాము.

ఈ సందర్భమున మొక విషయమును మీరు గుర్తింప
కలసి యున్నది. గడను ఉత్తరసర్కారులకు మాత్రమే నిర్దేశిం
చుటకన్న, ఆంధ్రదేశమున కంతకును గలిపి బ్రాహ్మణేతర
సభను జరుపుట యుక్తమని కలెవుచున్నాము. కాభివృద్ధి
ఆంధ్రదేశమున కంతకును ప్రాతినిధ్య మొనగుచుండ, వీరికన్ని
టికిని కేంద్రముగ నుండవలసిన బ్రాహ్మణేతర వచనము
ఆంధ్రదేశమున కంతకును వర్తింపకపోవుట సమంజసముగ
గనబడును. ఆంధ్రులకు, బ్రాహ్మణులయినను బ్రాహ్మణేతరు
లయినను, ఆంధ్రదేశము మాతృభూమి. మాతృభూమి వీరందరికి
ఆంధ్రభావయే. ఈ ఉత్తరసర్కారు లనియు, దత్తచండలము
లనియు, అవాంతరములు గూడ కారణములచే గలిగిన నామములు
గాని, యివి సమాజము గుర్తించుట నేమాత్రము నూచింపవు.
ఆంధ్రవృక్షిత్వమును కాపాడుట బ్రాహ్మణేతరుల విధియై
యున్నది. కావున కాకినాడలో జరుపబోవు ఉత్తరసర్కారుల
బ్రాహ్మణేతర సభను ఆంధ్ర బ్రాహ్మణేతరసభగ మాన్య
యాంధ్ర జాతీయభావమును ప్రస్ఫుటము గావించుట యవ
సరమని దెలుపుచున్నాము.

ఆంధ్రబ్రాహ్మణేతర సమావేశము జాతీయతనమునకు
ప్రసాదము గలిగించు గాక!

ఇంద్రచంద్రుడవత్తి.

ఎగ్గిమెంటు కూలీపద్ధతిని చర్చించుటకు లండనునకు
గూడిన సంఘమువారి నివేదికమున, పూర్వపు ప్రారంభపద్ధతిని
దొలగించి, నూతనవిధానము మొక దానిని బ్రవేశ పెట్ట
దీ రాష్ట్రం ప బడిన టు ల గానించుచున్నది. నూతన
విధానమున, పరిశ్రమ స్వేచ్ఛకు సంకుచము. అధినివేశ
కాజ్యములలో ప్రభుత్వము వారి యాజమాన్యముక్రింద,
పారిశ్రామికముల నూతన పరిశ్రమలకు ను గుణ్యము గ
జేసినయాత్ర నడుపుటకు దయచూ గావించబడుదురు. పిమ్మట
అధినివేశ రాజ్యపాఠశాల నివసించుటకు వారర్హులగుదురు.
అధినివేశ రాజ్యములకు భారతీయులపరిశ్రమ యవసరము. ఎటు
లయినను భారతీయులను వారు రాబట్టుకొనవలెను. భారతీయు
లజ్ఞానదళయందుండి తమ స్వాతంత్ర్యముల గూర్చి మొరదెట్టు

కొన నీతిలో లేనపుడు, యజమానులు వారిపై నిరంకుశాధి
కారము వహించి, వారి మృత్యు ప్రాయశః జూచిరి. ఇప్పుడు,
స్వ స్వరూపమును భారతీయులు గనుగొనినపుడు, వారిని
వశువుల వలె వాదించి తీరవలయును. ఒక్క యజమానిని నొకరిలోనే యుండవలయునను నియ
మము నూతన కేధామున లేదు. మొదటి యాదర్శములు
మాత్రము ప్రభుత్వమువారే యజమాను సేగ్వరచెదరు. కాని
మొదటి మూడు సుకర్తృత్వములవలకు కృతపాతము పరిశ్రమ
యందు బనికేయుటకు ప్రోత్సాహములకు ప్రోత్సాహము గావించ
వలెను. అటుల వాంఛించి వారికి భూమి యందుబాటులో
నండవలె యవకాశము లొంగబడును. మూడు సంవత్స
రముల కాలము, నయమించబడిన యజమానిని కొలువునందు
బాకీగిన పిమ్మట, ఇరు యజమానుల భూమి వారి కుచితముగ
నొసగవలెను. మొదటి యాదర్శములయొన పిమ్మట పరిశ్రా
మికుడు తన యచ్చుకన్నీన యజమానుక్రింద కొలువుండ
వచ్చును. యజమానిని మార్చునపుడు మానవులలో జలముందర
తన కోరికన దెలుపవలెను. యజమానిని పరిశ్రామికునికిని,
యజమానిని నేనకుండు. స్వేచ్ఛాబంధములే యుండగల
వు. ఒడంబడికకుభంగముకలిగినచో నిరీక్షావ్యాప్తమే శరణ్య
ముగాని, క్రిమిగలచర్య జరుపుట కవకాశముండదు. వేతనములు
సక్రమముగ మొనగవలెను. కృతపాతములలో బనికేయు
చున్న యాదన పురమనకు, అతడు కోరికయెడల యజర
ములో బనికేయుతలు అతని స్వేచ్ఛయొగమునకు నొసగ
వలెను. ఆదర్శముల పిమ్మట మూడవవంతు యజరమువలకు
యాదని కొనవచ్చును. యజమానుడు తన కిదిని నేర వేర్చు
టకు క్రిమము దివ్యుని, యాతనిపై క్రిమిముల చర్య
జరుపవచ్చును. వలకుకు బంపువారిని కేర్చు ప్రదేశమునకు ప్రజ
లెల్లరును బోవుటకు పిట్టన్నది గాని, పరిశ్రామికులను మేజ
స్ట్రీటువాగ్గెయొద్దకు దీసికొనిరావలయు నను నియమము దొల
గింపబడినది. ఇందుచే ప్రజాభ్యుదయమున కవసరమగు నిరో
ధము లెగ్గనని మేము భయపడుచున్నాము. పరిశ్రామికులు
తమ కుటుంబములతో విదేశములకు వెడలుటకు ప్రోత్సాహ
ము గావించబడును. సంసారబంధముల తెగవైచుటచే నది
వలకు దుర్మిత ప్రభలముగా నుండెడిది. కుటుంబములతో
వెడలుటకు నవకాశము లేర్పడుటచే, అవిని చాలవలకు
దగ్గరని యూహించవచ్చును. చెడువృత్తితో గాలము గడుపు
చున్న స్త్రీలు వెడలుట కంగీకార మొనగవలెదని గూడ
నివేదికమున గనబట్టుచున్నది. ఒడంబడిక వరకులను
స్పష్టముగ దెలుపుచు వ్రాతముల కముగ పరిశ్రా
మికులకు విశద పరుపబడును. ఫిజీ దీవులలో ద ప
మిగిలిన యధినివేశ రాజ్యములలో, భారతీయులకు రాజకీయ,
మ్యునిసిపలు హక్కులు గలవనియు, ఫిజీ దీవులలో మాత్రము
దొరతనమువారిచే నియమించబడిన సభ్యు లొకరు హైందవు
లకు ప్రతినిధిగ నున్నారనియు కోరికనో ఫిజీ దీవులలో గూడ
యూరేషియనులతో సమానముగ భారతీయులకు నియోజక
స్వాతంత్ర్యము నొసగు విషయము గూర్చి ఫిజీ ప్రభుత్వము వా
రాలొందించెదరనియు నివేదికమున దెలుపబడినది. నూతనవిధాన
మున ప్రభుత్వ యాజమాన్యముపూర్తిగ నుండుటచే దీనిని “సహ
యముబొందిన స్వేచ్ఛా పరిశ్రామిక పద్ధతి” యని నామంబిడిరి.

ప్రజాసామాన్యపు కష్టముల దొలగించుటకు హిందూ
దేశ ప్రభుత్వము వారు లండను సభ వారి నివేదికము బ్రయ
రించి, ప్రజల విమర్శనమున కవకాశ మొసగి, పూర్వపు
ఇంద్రచంద్ర పద్ధతి తిరిగి నెలకొల్పబడెదని వాదనము జేసి
నందులకు వారెంతయు కందనీయులనుటకు సందియములేదు.
ఈ తరుణమున నొక్క విషయమును మాత్రము మనోద్వేపి
యం దుంచుకొన వలెను. ఎట్టి యాదారభావ సమన్విత
మగు విధానమును నిర్మించినను, దానిని యాచరణములో
తెట్టుట పై ప్రజల భావ భాగ్యోదయ మాధా పడి
యున్నది. మైజెప్పిన విధానము గాగితముపై సవ్యముగనే
గానించును. యజమానులు బలవంతులు. వీరు పాలకుల జాతి
వారలు. పలుకుబడి గలవారలు. పరిశ్రామికులన్ననో నోరులేని
వారు. వారికినిద్యగాని, ధనముగాని, పలుకుబడిగాని మృగ్య
ము. వారి కష్టనిష్ఠురములను ప్రపంచమునకు వెల్లడిజేయుగల
స్థితిలోలేరు. అట్టివారి మనములయందలి యాందోళనము
బహిర్గతమగుట ప్రయాసపాద్యము. నూతనవిధానము వంటి
సాధనములు భారతీయుల సౌఖ్యమునకు గాంతనరకు దోడ్పడినను, కాశ్యత మగు
తరణోపాయ మొక్కటియే గానించుచున్నది. కలస
రాజ్యములలో భారతీయులెట్టి కష్టముల బడినను, వారికి
దగిన ప్రతి క్రియను వలస రాజ్యముల వారికి గావించుటకు
భారతదేశ మధికారము గలిగియుండవలెను. అట్టి యధికార
ప్రాబల్యము గలదేని, భారతీయుల కష్టముల పాలేయుటకు
సామ్రాజ్యమునం దేభాగము వారును సాహసింపరు. అట్టి యధి
కార ముండుటకు భారతదేశమునకు స్వపరిపాలన మవసరము
గదా. అధినివేశ రాజ్యములందలి భారతీయ సమస్యను పరి
ష్కరించుట కయినను, స్వపరిపాలనా ప్రధానమే ముఖ్యసా
ధనమని కరతలామలక మగుచున్నది. అందుచే నీ సమయ
మున స్వపరిపాలనా సమస్యను గూడ సంతృప్తి కరముగ
పరిష్కరింప ప్రభుత్వమువారు ప్రార్థితులు.

జాతీయ పునర్నిర్మాణము.
మైక్లి క్రింద సిద్ధానాధ వేంటురామణియను వారితే
ప్రాబల్యమునకు నిర్మాణము మొకటిగత కామను విలుపైతికల
ప్రకటితమయినది. సంగ్రామ ఫలితముగ బ్రిటీషుసామ్రాజ్యము
పునర్నిర్మాణము గావించబడును. అలసిపోలిన రాజనీతి
విధులు బ్రాద్దుపుచ్చుటకీ పని యారంభింపబడదు. సంగ్రామ
శక్తులన్నియు పరిపక్వమగుటయే, యిట్టి కాన్యమునకు గడంగు
టకు కారణమగును. పునర్నిర్మాణము క్లిష్టభూ యివ్వమని
నేరుగ జెప్ప నక్కరలేదు. ఏలన నీవిషయము యేబదికోట్లకు
సంబంధించినది. వీరిలో వివిధ సంఘములుగలవు. వివిధనాగరి
కతలు, వివిధసాంప్రదాయములు వేర్వేరుభావము ప్రబలియు
న్నవి. ప్రభుత్వ విధానములో, దీక్షకును విభేదములు గలవు
ఈవిధానములన్నిటినిమిమ్మ సంయుక్తవిధానము నేర్పటముట
దుష్టకార్యమే. సామ్రాజ్యమునం దంతయు సమగ్రభావము
వ్యాపింపజేయుట దుష్కరమే. మాతృభూమియగు బ్రిటను
దేశపు రాజ్యాంగమున గొన్ని గృహాభిప్రాయములు గలవు
అధినివేశ రాజ్యములయందు స్వపరిపాలనావిధాన ములు
లో నున్నది. ఇవి మాతృదేశమునకు సామీప్యముగ లేవు.
ఆంగ్లదేశ, యధినివేశ రాజ్య సంయోగములో, హిందూదేశ
మును కేర్పవలయును. ఈ కార్యమునందు ఆంగ్లరాజనీతి తన
ప్రాభవమునంతను వినియోగింప వలసి యుండును. ప్రపంచసం
చలనములతోబాటు హిందూదేశము గూడ చలనము జూపుచు
న్నది. సంయుక్త సామ్రాజ్యమున నర్హస్థానము గావలయునని
వాంఛించుచున్నది. సంయుక్తవిధానము నేర్పటముటకు, వివిధ
భాగములన్నియు, సమానస్వాతంత్ర్యముల గలిగియుండుట య
వసరము. అసమాన బాంధవ్యము సంయుక్త విధానమునకు బల
కరము గాజాలదు. అందుచే హిందూదేశపు అర్హస్థానమును
నిరూపించుటకు, ఆంగ్ల దేశీయులను, అధినివేశ రాజ్యముల
వారును, స్వాధీశ్వర బుద్ధితో నాలొందింపవలయును భారతీ
యులు వైవారలకుగల కష్టముల వాలొంది, యోషికతో బని
బూనవలయును. ఉభయయులు ఒకరినొకరు గ్రహించిన పిమ్మట,
సమస్యా నిర్వహణము కులభసాధ్యమగును. హిందూదేశ
ము సామ్రాజ్యమున అర్హస్థానము బడయుటచే, సామ్రాజ్య
విస్తీర్ణతకు తోడ్పడుటయే, గాక పాశ్చాత్య, ప్రాచ్యనాగరిక
ముల సమైక్యతనమునకు కూడలిస్తాన మగును. ఈమహాదాతయ
ములు ఫల ప్రద మగుటకు ఆంగ్లప్రజలు దృఢమగుయత్నముల
గావించవలయును. హిందూదేశాభ్యుదయమునకు సహాయ
కారియగు మన్నతాదర్శ సఫలత ప్రారంభ మయినదని యీ
వ్యాసకర్త వ్రాయుచున్నాడు. ఆ యాదర్శ మెద్దియో, యా
యన ఈ క్రిందిరీతిని వ్రాసియుండెను.

“హిందూ దేశమున సంయుక్తవిధాన నిర్మాణము
గావించవలయునని నూతనవాంఛ బోధమైనది. ఆ విధానమున
ప్రతిరాష్ట్రము భావను విజ్ఞానము నాధారపరచికొని, నేర్ప
రుప బడవలెను. ప్రతి రాష్ట్రమునకును స్వపరిపాలనాధికార
ముండి, సామ్రాజ్య వ్యవహారములో మాత్రము ప్రబలమగు
ప్రభుత్వాధికార వశముక్రింద నుండవలయును.”

రాష్ట్రాధిపతి విభాగసూత్రము స్వపరిపాలనా విధానమున
ప్రాముఖ్యత వహింపవలయునని విశ్వాసము ప్రబలమగు
చున్నదనుట కీ వ్యాసము నిదర్శనము.

ప్రత్యేకాంధ్రమహాసభ.

ప్రత్యేకాంధ్ర మహాసభ మొక్క యావశ్యకతను గూర్చి
ఇదివరకు జర్పించి యుంటిమి. అట్టిసభ యవసరమని దాక్తురు
పట్టాభి సీతారామయ్యగారు కృష్ణాపత్రికలో నొకలేఖను
వ్రాసిమూడుకారణముల గవబడినది. మొదటి, కారణము దేశీ
యమహాసభకు ఆంధ్రమండలములు ప్రత్యేక రాష్ట్రీయంగా
ములుగ నుండుటనుగూర్చి తీర్మానించుట. రెండవ కారణము
ప్రస్తుతవిషయస్థితిని గూర్చి ఆంధ్రదేశాభిప్రాయము వ్యక్తీక
రించుట. మూడవ కారణము మాంటాగూగారి రాక సందర్భ
మున భాషాప్రముక్తరాష్ట్ర ప్రశంసనుగూర్చి తీర్మానించుట
“మనయాంధ్రనాయకులు ప్రస్తుత కర్తవ్యమును గురించి యీ
లోచించుటకై ప్రప్రథమమున నీ మహాసభను జరుపవలసియు
న్నది. సభ జరుపుటతో దృష్టిసెందక మాంటాగూగారిని సంద
ర్శించి మనవిన్నపము వారి హృదయమున కెక్కునట్లు చేయు
టకై మన నాయకులు తనన కట్టి ప్రయత్నము జేయవలసియుం
డును. ఈ సమయములో భాషాప్రముక్తరాష్ట్ర విభజనావశ్య
కతను గూర్చి మాంటాగూగారికి మనము తెగువిన్నపము చేయ
గలిగితిమేని, మనకు దేశమునకు గూడ మేలు కలుగవచ్చును”
అని దేశమాత వ్రాయుచున్నది.

ఆంధ్రనాయకులు లయ కర్తవ్యముల నెరవేర్చెదరు గాక!

చిత్తూరు గవర్నెంటు వక్రీలు రావుబహదూర్ బి
సి. రాధువయ్యగారి జ్యేష్ఠపుత్రులగు క్రియత బి.సి. శంకర
నారాయణయనతడు గడచిన 23వ తేదీ విర్రాండునుండి బాం
బాయి మార్గంబున చిత్తూరికి మరలివచ్చెను. అచ్చట బారిష్టరు
పరీక్షను పూర్తి చేసుకొనిరి. బి. సి. ఎల్. ఎల్. బి. అను
తరగతుల పరీక్షలలోను జయంబు సొంది కొన్ని బహు
మానములున్న బడసి మిక్కిలి ఖ్యాతితో వచ్చియున్నారు.
అచ్చట “అశ్వినరూపాలంటియరు కోరు” అను సంకీర్తక సేన
లోనుజేరి కొంతరెండుగ్రువిద్యయునవలించి యున్నవారు.

ఆంధ్రదేశ వార్తలు

వెంట్రప్రగడ గ్రామమునందు దొంగతనము లెక్కువయినదనియు అధికారులు తగు జాగ్రత్త దీసి కొనవలెననియు వెంట్రప్రగడనుండి యొకరిలేఖరి వ్రాయుచున్నాడు.

తెనాలిలో ఈ పూర్వ గ్రామమున నిప్పుటికి నుమారు రెండుమాసములనుండి పశువులకు జబ్బువచ్చి నుమారు 100 పశువులు కష్టమై పోయినవి. ఇంకను మరికొన్ని పశువులు జబ్బుయందున్నవి. అందువలన జనలుచివారము మొందుచున్నారు.

కడచిన ఆదివారమునాడు బందరు స్వరాజ్యసమితి సభ డాక్టరు పట్టాభి శిరా రామయ్యగారి అధ్యక్షతక్రింద జరిగెను. నిర్బంధవాస శిక్షల నాశనమయి సాత్వికనిరీతి ప్రత్యేక నందలు బూచవలెననియు తీర్మానింపబడినది.

ఆంధ్రమహాజన స్థాపితోపసంఘసభ. మై సంగుము వారిసభ సెప్టెంబరు నెల 16వ తేది ఆదివారము సాయం కాలము 4 గంటలకు చెన్న పట్టణములో ఆంధ్రప్రతికాకార్య స్థానమునందు జరుపబడినది.

తెనాలిలోని కన్యకాపరమేశ్వరి పుస్తక భాండాగార ప్రథమ వార్షికోత్సవము గతనెల 26-వ తేదీ కన్యకాపరమేశ్వరి సత్రములో తూనుగుంట రామసామిశ్రేష్టి బి. ఎ. బి. యర్ గారి అధిపత్యముక్రింద జరిగెను. పలువురుపాఠ్యపిండిరి.

గుంటూరుజిల్లా ప్రతిపాడుపోస్టు, చినకోండ్రపాడు గ్రామమున నెలకొల్పబడిన "శ్రీ భోగిభూషణ పుస్తక భాండాగారము" యొక్క తృతీయ వార్షికోత్సవమును నూతన గృహప్రవేశమును, 8-8-1917-వ తేదీన జరుగబడినది.

వెదనందిపాడు గ్రామమునందు స్థాపింపబడిన జ్ఞానాభివృద్ధి పుస్తకభాండాగారము కొంతకాలము బాగుగా పనిచేసి ఇప్పుడు బాగుగ పనిచేయుట లేదనియు విద్యార్థిమణులు దానిని పునరుద్ధరింపవలెననియు ఒకరిలేఖరి వ్రాయుచున్నాడు.

బల్లారిలో బ్రాహ్మణేతర విద్యార్థి సంఘ మొకటి గతనెల 1వ తేదీనుండియు తెరువబడినది. దీనిగుం దొక పుస్తక భాండాగారమును పతనమందెనునుకూడ గలవు. ఉచితముగ విద్యనేర్చు గాత్రపాఠశాల యొకటిగూడ యేర్పఱపబడినది. నిన్ను శాతలనుకృద్ధిచేయుటయే సంఘమువారుభ్యోజ్యేషము.

గతనెల 19-వ తేదీన గోదావరి జిల్లా రాజవోలు తాలూకా పాకల్ పూడి లంక గ్రామమునందు గ్రామవాసులందరు "గ్రామ సంఘము" అనుపేరు ఒక సంఘమును కొడవర్తి వెంకయ్యగారి యధిపత్యము క్రింద స్థాపించిరి. "శ్రీశీతారామాంజనేయ ధర్మపుస్తక భాండాగారము" అనునామమున ఒక లైబ్రరీ గూడ ఏర్పాటు చేయబడి 100 పుస్తకముల సంఖ్యతో స్థాపింపబడినది.

ఈనెల 26 తేది సోంపేట గ్రామమున కృష్ణాజిల్లా ఆకుపీడువాస్తవ్యులగు వడ్డమాని కామశాస్త్రిగారి యధిపత్యమున సభ జరుపబడినది. అందు తిత్తి బలరామయ్యగారు భాండాగారములు జరుపు కార్యపద్ధతుల గూర్చి బోధించిరి. పిమ్మట కాన్పులుగారు "భాండాగారముల ప్రయోజనములు" అందువలన జనసామాన్యమునకు గలగు జ్ఞానాభివృద్ధి"ని గూర్చి ఉపన్యసించిరి.

గంటాము మండలములోని సోంపేట గ్రామమునందు గేదెల కృష్ణమృగారిచే "సత్యంగవర్ధనీ సమాజము" అను నామముతో ఒక గ్రంథాలయము స్థాపింపబడినది. గ్రామములో గల క్రైస్తవులు భూకామంతులు ఈ సమాజమునందు ఆభిమానము గలవారై తమలో దాము చందాలను వేసికొని రు 350 లు వెచ్చించి ఒక భవనము నిర్మించిరి. గ్రామములచే 270 గ్రంథము లుచితముగ నొనగబడిన సమాజసత్వమున గాత్రపాఠశాల స్థాపింపబడి యున్నది.

కడచిన గురువారమునాడు చిత్తూరుజిల్లా చిరుతని తాలూకా చివ్వాడగ్రామమున "జయలక్ష్మి" పుస్తకభాండాగారమును పేరిట నొక గ్రంథాలయ మేర్పఱపబడినది. ఆంధ్ర ప్రతికా సహాయసంపాదకులగు కోటంరాజు పున్నయ గారచటకు విచ్చేసి ఆకార్యమును నెరవేర్చిరి. "విజ్ఞాన వ్యాపకము - భాండాగారములు" అను అంశముమీద నుపన్యాసము గావించిరి. సభలో గూడిన పట్టూరి వారందరును చాల నానందించిరి. తగు ధనసాహాయ్యము జరుగునని వారి యుత్సాహపూరిత వాక్యములబట్టి తెలియవచ్చెను. ఈవిషయమై కష్టపడుచున్న బి. రామానుజ రెడ్డిగారి రెంతయును స్తుతిపాత్రులు.

రామచంద్రపురమున ప్రాఫెసరు రామమూర్తిగారు విందుచేసిరి. రాజాగారి భవనము నిండిపోయినది. రామమూర్తి గారి బాండు మోగింపబడినది. గౌ. గావుబహద్దరు కొమ్మరెడ్డి నూర్య నారాయణ మూర్తినాయుడు గారధ్యక్షత వహించిరి. త్యాగరాయ శ్రేష్టి గారును గామారాయణింగారును పంపిన తంతివాద్యము చదునబడినది. కొయింబుత్తూరులో జరిగిన బ్రాహ్మణేతర సభను గురించి ప్రాఫెసరు రామమూర్తిగారు తమ యభిప్రాయములను తెలిపిరి. ఉత్తరసర్కారులలోని బ్రాహ్మణేతరుల సమావేశమును జరుపుట అవసరము గావ అందులనుగూర్చి ఇతర జిల్లాలనాయకుల నాలోచించి త్వరలో సట్టి సమావేశమును జరుపుట కొక తాత్కాలిక సంఘము నేర్పరుచుటకు సభ్యులందరు సంగీకరించిరి. తాత్కాలిక సంఘ మేపరుపబడినది. శ్రీ శ్రీ రాజా కాకర్ల పూడి చినరామచంద్రరాజు బహద్దరుగారును శ్రీ శ్రీ రాజా కాకర్ల పూడి వేంకటరామచంద్రరాజు బహద్దరుగారును గావుబహద్దరు ఆర్. వేంకటరత్న మునాయుడుగారును గౌ. గావుబహద్దరు కొమ్మరెడ్డి నూర్యనారాయణమూర్తినాయుడుగారును పరిమి చక్రపాణినాయుడుగారును ప్రాఫెసరు రామమూర్తినాయుడుగారును మరికొందరును సభ్యులుగా చేరి. ఎం. హనుంత రావునాయుడుగారును కొమ్మరెడ్డి కేశవరామమూర్తినాయుడుగారును కార్యదర్శులుగ నియోజింపబడిరి. దసరాలో కాకినాడలోనే సభ జరుగవచ్చును.

ప్రకటన.

867

మహారాజ రాజశ్రీ గుంటూరుజిల్లా కోర్టు వారిసముఖమునకు

os 433
1915

పుచ్చా శీతారామయ్యగారి దత్తు కుమారుడు లక్ష్మీనారాయణ మైనరై నందున గా తండ్రి చిన్నలక్ష్మీనారాయణు ఎదిరి

పుచ్చా లక్ష్మయమ్మ రెస్పాండెంటు ఈ నెంబరులో కోర్టువారి పుత్తరువుప్రకారము యేర్పర్చబడిన రిశీవరుగారు యీ దిగువ తప్పిలు దాఖలా మైనరు పిటీషనుగూ హక్కు భుక్తములు గల స్థిరాస్తిని మైనరు అచ్చవలసిన డిక్రీ బాకీలు తీర్చుటకుగాను తెనాలి తాలూకా శిరిపురం అగ్రహారం గ్రామములో పిటీషనురు ఇంటి వద్ద ది 27-9-17 తేదిన వగలు 11 గంటలు లగా యితు వేలం ప్రారంభించి మూడురోజుల వరకు వేలం పాడించబడును. ఈ దిగువ యేర్పాట్లకు సమ్మతించిన వారలు కొనుగోలు చేయవలసినది గా కోరుచున్నాను.

1. ప్రతి అయిటము వేరువేరుగా వేలం పాడించబడును.
2. వేలంపాట పెట్టదలచినవారు పాట మొత్తములో 1/2 వంతు ధరావతు రిశీవరు గారివద్ద అప్పుడే చెల్లించవలెను.
3. ఆఖరు పాటదారు వేలం అయిన 15 రోజులలో శేషించిన మొత్తం గుంటూరులో రిశీవరు గారి వద్ద చెల్లించవలెను.
4. పిమ్మట గుంటూరు జిల్లాకోర్టు వారు అట్టి వేలమును మంజూరు చేసినపిమ్మట శేల్ సర్టిఫికేటును రిశీవరుగారు వ్రాయించియిచ్చెదరు.
5. ఒకవేళ మంజూరు కాని శేలునుగురించి దివాజియాకాబడిన మొత్తముకు వడ్డీలేకుండా కొనుగోలు దారుకు వాపసు చేయబడును.
6. ధరావతు కట్టినపిమ్మట మితకాలములో శేషించి వేలం మొత్తము చెల్లించక తప్పినయెడల ధరావతు వైకమును వాపసుచేయక పోగా తిర్రి వేలం వేయించి, నష్టం ఖరీదుదారు వల్ల వసూలు చేయబడును.
7. దిగువ నుదహరించిన భూముల విషయమై డెలియవలసిన హంశములు రిశీవరు గారి ఆఫీసుకు వచ్చి విచారిం చుకొనవచ్చును.

8. వేలం మంజూరుఅయిన పిమ్మట శేలు సర్టిఫికేటు పొందుటకున్నా స్వాధీనము చేసి కొనుటకున్నా ఖర్చులు కొనుగోలు వారే భరించవలెను.

డిమాండ్ నెంబరు	పల్లం	మొక	వర
9	" "	4 22	శిరిపురం
10	" "	6 80	అగ్రహారం
12	" "	0 80	గ్రామం
13	" "	1 82	తాలూకు
15	0 60	" "	భూములు
17	0 45	" "	
20	" "	5 80	
21	" "	6 5	
23	" "	6 48	
24	" "	7 10	
26	" "	7 40	
27	" "	5 70	
28	" "	2 30	
29	" "	5 31	
30	" "	3 90	
31	" "	2 77	
33	" "	7 95	
34	" "	6 90	
35	" "	6 26	
37	1 17	4 11	
38	3 44	" "	
40	2 20	" "	
42	4 90	" "	
48	1 25	" "	
51	2 0	" "	
58	" "	3 71	
59	1 45	" "	
60	" "	3 50	
62	" "	2 77	
63	" "	8 50	
64	" "	5 28	
65	" "	5 65	
66	" "	4 70	
67	" "	1 85	
68	" "	7 0	
69	" "	6 60	
70	" "	8 80	
71	" "	3 89	
72	3 26	1 74	
73	5 38	3 12	
74	5 2	1 83	
75	7 40	" "	
76	5 0	" "	
77	3 57	" "	
78	8 40	" "	
79	3 75	" "	
87	3 55	" "	
88	3 95	" "	
90	3 52	" "	
91	0 75	" "	
123	" "	7 4	దంతలూ
124	" "	10 4	రు గ్రామం
125	" "	3 41	తాలూకు
127	" "	0 40	భూములు.

గుంటూరు. } మేడూరు సదాశివయ్య,
డి. ఏ. వి. ఎల్.
జిల్లాకోర్టు క్లర్క్.

30-8-17.

స్వదేశోద్యమము.

(పెద్దపట్టె లక్ష్యసంహమముగాను, తెనాలి)

చదువరులకు వినుకను గలిగించు వనభీతి నాకున్నను స్వదేశోద్యమానికి మోడగు చుండుటచే నింకను వ్రాయఁ బూనినాడను. 18-8-17 తేదిగల "ఆంధ్రపత్రిక" సంచిక లో 5వ జాబ్బి బహువుడే గారి అభిప్రాయము కొంత వాంఛి కరించుచుంటిని. కాని వారు ప్రచురించిన (Report on the Old Records of the India Office) అను గ్రంథము యొక్క 89 వ పుటయందు మరాఠావాసిన విషయము నాం ద్రీకరించి యాక్రేంక వ్రాయుచున్నాను. ఆంధ్రీకరణమందలి లోపములనుబట్టి యందలి యంతముల నన్నిటిని స్వదేశోద్య మావక్తలగు చదువరులు గమనించెదరని తేడుచున్నాడను. సర్వజ్ఞ బహువుడే గారిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:

"గోపనములయొక్క యు(అంతకు పూర్వము) బాబిలో నియమము, అన్నియును యొక్కయు కాలమునుండి ప్రసిద్ధి పడిన నియమములను ఆంధ్రముగను (రంగు) పట్టెలు కలిగినట్టియును, నియమము గాని అంధముగా గాని పట్టెలు కలిగినట్టి యును, అచ్చటచ్చట (రంగు) పట్టెలు. కలిగినట్టియును, పూర్వకలిగి నట్టియును వీని నన్నిటికంటె మిగుల సాగునుగ యావత్తును తెలుపు (రంగు) కలిగినట్టియును, డక్కా మట్టిను (వస్త్రము)లు ప్రభుత్వమున కుండినా గానెనీ వారివలన 1660 సం॥ ర 1670 సం॥ ముల బహువులము నుండి యింగ్లండునకు సరా సరిగ యెగువతి చెయ్యబడసాకెను; అప్పుడొ డక్కా (పట్టె ము) నుండి యెగువతియైన వస్త్రముల కిమ్మతు 10,00,000 పానులయ్యెను. వానినియెగువతియెటకు ఆకింపెనీవారువిశేష ప్రోత్సాహమిచ్చిరి; కాని, 'నెట్టిగోహమ్' లో నేతనిమి త్తము "మ్యూల్ కెన్" అనుయంత్ర ముపయోగము లోనికి వచ్చిన 1785 సం॥ ములోను, రెండు సంవత్సరముల తర్వాతను డక్కావస్త్రములను పోలినట్లు (చిరునామ) లో 5,00,000 మట్టితానులను (యంత్రసహాయముతో) తయారుచేసి నపుడే వారికి (అనగా డక్కా వస్త్రములకు) అంతముకలిగినది. గ్రేటు బ్రిటనులో వస్త్రములను తయారు చేయు వారికి డక్కాలోని నేల గాంధ్రవలన పోటీలేకుండ చేయవలసినదిగా (యింగ్లండులో) ఆండోళ్లన మెట్టువైసం దుని యాడియానుండి వచ్చెడు అన్ని నూలు (లేక, దూది) వ వస్త్రముల (వెల) మీద నూటికి 75 వంతున నొక పన్నును విధించిరి. అందువలననే యీ దేశము (అనగా నింగ్లండు)కు 1787 వ సం॥లో 20 లక్షల రూపాయల విలువగల డక్కా వస్త్రములు ఎగువతి అయినను క్రమేణ తగ్గుచు 1807 వ సం॥ లో 8½ లక్షల (రూపాయల) విలువగలవియును, 1813 వ సం॥లో 3½ లక్షల (రూపాయల) విలువ గలవి యయి (డక్కా వస్త్రములు) వచ్చుచు తుదకు 1817-వ సం॥లో 5వ జాబ్బిగా గాకుండినందున, డక్కా లో (అతికరకున్న) గౌరవనీయులగు నీస్టిండియా కంపెనీ వారి వర్తకసంబంధముగు రెసిడెంటు అను పదాధ్యక్షమును తీసి వేసిరి. మఱియు, 1825-వ సం॥లో (యిండియా దేశపు వస్త్ర ములమీద) నూటికి పదివంతున నుండుట్లు (పన్నును) తగ్గించిరి కాని, డక్కా మట్టిలను తిరిగి తయారుచేయుటకు అక కాశమే కలంకలేదు; ఏలనన డక్కామట్టిలలోని సాగవైన రకములను తయారుచేయుటకు పనికివచ్చు అతి మున్నితమగు నూలును పూర్తిగా బహిష్కరించుచుట్లు (లేక, నాశనమొన రుచుట్లు); "ఇంగ్లీషు మ్యూల్ కెన్" అనబడు పేనుడుదార మును ఆ మందు ఇండియాలో వస్త్రములను నేయుటకు యెగువతి పె గాగిరి. అక్కడ (అనగా ఇండియాలో) పేను డునూలు 1827-వ సం॥ లో 80,68,556 పానులవియును 1831 సం॥ లో 65,24,528 పానులవియును ఎక్కువగా ఖర్చుఅగు చుండెను. క్రిందటికి గొట్టెలనుండి కంపెనీవారి కింద డక్కా (పట్టెము) అనబడినది అభివృద్ధి దశతో నీతత్వార్థరంధ్రమును ఇండియాలోని కంపెనీవారి పరిపాల నమునందు ఇంపీయల్ పార్లమెంటు వారు విశేషముగా జోక్యము కలుగజేసికొనుచున్నపుడు ఆ (డక్కా) పట్టెమునకు వచ్చిన విరుపేదగ్గితితో పోల్చుట దుఃఖకమై పరియును, ఇం గ్లండులోని జనులకు చివాట్లుకలంకలేయు వట్టిదియునుగ నుం డును. ఈ దుఃఖకరగు యావద్దృష్టాంతము కలకత్తాలో 1840 సం॥ లో "గోపన" మొట్టువారి యుద్ద్యుల (ప్రకారము ముద్రితమైన) "గోపన" మొట్టు పేజీ 5 గాగి (Sketch of Topo graphy and statistics of Decca) అనెడు గ్రంథము లో వివరముగ వ్రాయబడినది. అప్పుడొ డక్కామట్టి నాశన ముచేసిన కారణము యిందుమించుగ నిండియాలో చిరకాలము నుండి కళలు (అనగా విద్యలు) గలపుచున్న పట్టణముల నన్నిటికూడ హుమచేసినదనియును, యంత్రసహాయమున వస్తు వులను తయారుచేయుటలో వికసినాభివృద్ధి గాంచుచున్న నెట్టిగోహమ్, కచ్చిపల్లె, గూర్జా పట్టణములయొక్క అసమాన సంపూర్ణత ఇదివరకే తాళిబాటకున్న వారికి (అనగా యిం డియానులకు) అన్యాయముగా, విద్వేషముగా మనము ఎల్ల యెడల కలంకచేసిన యిబ్బందులవలన ఫలిత మిదియనియును

మనము స్మరణకు దెచ్చుకొను నపుడు మఱియొక్కవ విచార కరముగను తలవంపులుగ నుండును. ఏతే, విధిపేరణమున 1857 వ సం॥లో బొంబాయి (పట్టణము) నందొక యావిరియగ్గు పు యంత్రకాల నెలకొల్పబడినది. మఱియు నిపుడనగా 1887 88 వ సం॥లో సంవత్సరమునకు రు 2,79,88,540 ల విలువగల దూదితో తయారైన సరుకులు ఇండియానుండి యెగువతి యెగువతి వి. ఇట్లు కాలచక్రము కనీసిర్చుకొనుచున్నది. ఇప్ప టికిని డక్కా (పట్టణము) నుండి పొర కీ క ము, సి రి యా, యాజ్ఞప్తి, తుర్కీదేశములకు చెలిమగ్గుములతో నేయ బడిట్టియు, పూలు వెయ్యబడినట్టియు, మట్టినులు కొద్దికొద్ది గా యెగువతి యెగువతి వి. పార్లమెంటువారి జోక్య మేమియు లేక స్వేచ్ఛగా నున్న కాలములో ఈస్టిండియా కంపెనీవారు ఇండియా దేశముయొక్క సహజమైన చేతిపనుల నభివృద్ధిపరచుట మా త్రమే గాక అదేశములో ననేక ప్రదేశములందు విశేష జనా దరణ కలంకనట్లొక లాభకరమగు పనినికూడ చేసిరి. ఇటీవల బొంబాయి, మారత్తు, పోర్టునెంటువారి (అనగా, చెన్నపురి) కలకత్తా పట్టణములకు ఆపదాధ్యక్షములను ఇంగ్లండునుండి విశేష ముగ నెగువతి చేసికొనవలసినవారైరి; అట్టి పదాధ్యక్షములలో ప్రాచీన గ్రంథములలో పేర్కొనబడిన 'అరోరా'లు 'కాలి స్ఫురీ' స్థానములు 'హింజీ'లు 'మలూను'లు మున్నగువని (అనగా వస్త్రములు) గులాబీ, దంతపు తెలుపు, (ఫ్రెంచివచ్చు) రక్తగర్జము, 'మెల్టాంటు యెల్లో' అనబడు పసుపు, 'మజ రైకానీలి', తుర్కీయొపు గోమేధికపు సెసిమి 'నియవాలి ట్' యెల్లో' అనబడు పసుపు, నలుపు మొదలగు ప్రకాశమా నమైనట్టియును సాగవైనట్టియును రంగులకలవి; అవి విశేషజనోపయోగకరమైనందున తుదకు వానిని బోలనట్లు, ఇండియాలో అనేక ప్రదేశములందు తయారు చేయు చున్నారు " మనదేశముందు తనకుగల దృఢవిశ్వాసమును పూర్ణాభి మానమును బ్రకటింపుచు మనదేశముందలి వస్త్రములనేత వృత్తికి వృద్ధిక్షయము తెలుల గతగనో తెలిపిన సర్వజ్ఞబహు వుడే గారు సదా సంప్రసనించులు (1) వీరి యభిప్రాయమువైన వేకు వ్యాఖ్యాన మనసరములేదు. ఇండియాలోని నేతపరిశ్రమ షీతించుట కీయ తాదేశస్థులవైన నేరాగోపణ చేయుటకు దగు కారణములను జర్పించినాడు. 'కోలా' గారు వ్రాసినదానిఁ బట్టియును 'సర్ జాబ్బి బహువుడే' గారు వ్రాసినదానిఁబట్టియును స్వదేశాభిమానమున నెట్టిదో మనమింగ్లీషువారకలన గ్రహించవలసియున్నది. 1700 సం॥కుఁ బూర్వము మనదేశమునుండి వస్త్రములు యింగ్లండున కెగువతి యెగువతియై వారి ద్రవ్యము మనదేశము నకుఁ జేరినదేశస్థులు ద్రవ్యవంతులుగ నుండిరి. అది తిలక్రిందు లై, ఇప్పుడు మనదేశమున కింగ్లండునుండి వస్త్రములు వచ్చు చుండుటచేత మనదేశమునుండి ద్రవ్యమింగ్లండునకు జేరుచు న్నది. అందువలన మనదేశము ద్రవ్యహీన మగుచున్నది. ఈ సంగతిని మనదేశములోని జనులు గమనించర జాలకున్నారు. ఇంగ్లండు మొదలగు విరోధా దేశములలోను, ఆమెరి కా, జపాన్ మొదలగు దేశములలోను ప్రతిమనుజుడను తనదేశముయొక్క అభివృద్ధిని గోరుచు, అందునిమిత్తము తాను కష్టపట్టుములపాక గావలసినయెడల తన తేచులాభము లను సరకుఁజేయక తనదేశమును, తనద్రవ్యమును తనదేశము నకు ధారపోయును కాని, తన కేమియు సంబంధము లేదని గాని, తానుగతుండక మఱికరట్టి కష్టపట్టుముల పాలుబడు ననికాని యుపేక్షించడు. ఇట్లు ప్రతిదేశములోని వారందరును దేశోద్ధరణకొరకు ఏకబ్రూని దేశమునిమి త్తము పాటుపడుట ప్రతిమానవునకును విధియని యెంచుచుండుటచేత నాదేశము లిపుడత్యున్నత దశకుండున్నవి. ఇట్లుచుటచేత నాయాదేశముల

లోనిజనులు సన్యాసాశ్రమముల స్వీకరించిరనికాని, ద్రవ్యాగ్ర నాసక్తులు కారనికాని యెంచరాదు. తాను సన్యాసిగ నుండుట దేశమున కవసరమగు నేని నిశ్చయముగ సన్యాసిగ నుండును; తనకు ద్రవ్యాగ్ర నాసక్తి లేకుండుట శవ శేషమునకు లాభకర మగు నేని ద్రవ్యాగ్ర నమును మానును. కాని తనదేశము నవ్వపడి నను, తనదేశస్థులు నవ్వపడినను తా నొక్కడు బాగుండుటయే ప్రధానమని యెంచడు. దేశాభిమాన మనునది యింగ్లండులోని వారందరికి సామాన్యస్థిర్య మగుటచే వారిలో వైకమత్య నెక్కువగ నున్నది. ఇందువలన వారిలోవారు తగువులాడుకొన రనుకొన నొల్లరు. మనదేశముందు న్యాయస్థానములు (కోర్టులు) న్నట్లే యింగ్లండునుందును న్యాయస్థానము అన్నవి. అచటివారు కూడఁ దమలో దాము తగువులాడి న్యాయస్థానములకేగి తిరుగుల బడయుదురు. కాని తమదేశమునకు గాని, సంఘము నకుఁ గాని వ్యయ కలుగునని తోచునెడల తమతమ తగు వులను వైకమత్యములను మరచిపోదురు. ఇపు డింగ్లండుదేశము నకు నవ్వకరమగు యుద్ధము సంభవించినందున నవటి పలు సంఘములవారు, పలుమతముల వారు తమతమ విరోధములను, పట్టుదలలను వెనుద్రొవి అందరు నేకచీతుతో కేత్రసంహారమునకై పనిచేయుచు తమ యొకమత్యమును బ్రకటింపుచున్నారు. 'పూర్వకార్య మిదంకేరం' అని మనమత మనాదినుం డియు బోధించుచున్నది. ఇందు 'వేరోపకారము' అనగా 'దేశోపకారము' లేక 'లోకోపకార'మని యర్థము. నిష్కామ కర్మాచరణమే మానవునకు విధియని భగవద్గీత' యుపదేశించు చున్నది. ఇట్లుచూచో నేకాణంబుననో యొకటి, లేక, రెండు వందల సం॥ల నుండి యిట్టి సమవదేశములను మనదేశస్థులు మరచి స్వప్రణాబసపరులై దేశాభిమానమును దృఢించిసన్యా స్థముననేని దుర్భాగముననేని ద్రవ్యాగ్ర నము చేయుటయొ, నధికారమును సంపాదించుటయు నీవన్యత్త ముఖ్యఫలితములుగ నెంచుచు, వాడుకలనలంకల వైకమత్యములచేత వైకమత్యము ఘోషమై నానాటికి హీనస్థితి వచ్చుచున్నారు. ఇట్లునుట చేత, మనలో సత్పురుషులు లేరనిగాడు; కాని అట్టివారి సంఖ్య బహుస్వల్పమనవచ్చును. మఱియు మనదేశస్థులకు క్రితమత్య మొనగూర్చు సామాన్య ధర్మమును దేశాభిమా నము లేకుండుటచే మనదేశము పరిశ్రమయలందు హీనదశ యందున్నదనుట నిరాశేషతీయును. ఐన నిపుడిప్పుడు మనవారియందు దేశాభిమానము వ్యాపించుచుండు టచేత మన దేశమున కింక మీదట మందికాలము రానున్న దనుట నిర్వివాదాంశము. ఇంగ్లండు నెడల నాంగ్లేయుల కట్టి గాఢమగు దేశాభిమాన మున్నదో మనదేశము యెడల మనకుఁ గూడ నట్టి గాఢమగు దేశాభిమానము కలిగినప్పడే మనము కృతార్థుల మగుదుము. స్వదేశాభిమానము స్వదేశోద్యమమునకు లీజం బగుట చేత నీ విషయమునుగూడ స్వల్పముగఁ జర్చింపవలసి వచ్చినది. కొలంబోలో విల్ సన్ పెరరాఅను బాలుడు తనతండ్రి ఒక చెట్టుకొమ్మలను నరుకుచుండగ నాచెట్టుక్రిందనే ఆచుచుం డెను. తనకుమారుడుచెట్టుక్రింద ఆచుచున్నాడని తెలిసికొనక తండ్రి ఒక చెట్ల కొమ్మను నరికెను. అది ఆపిల్లవానిపై పడినది. బాలుడు అరచిన అరుపులకు చెట్టువైసన్నవాడు దిగువకు చూచునప్పటికి తన కుమారుడే మరణించుటకు సిద్ధముగ నుం డెను. సాధ్యమగునంత త్వరలో చెట్టునుండి క్రిందకు దిగివచ్చి అతడు తన కుమారుని వైద్యకావని దీసికొని చెల్లెను. బాలుడు జీవించునో మరణించునో చెప్పటకు వీలులేనిస్థితియందున్నా డని తెలియుచున్నది.

REGISTERED A Magic Cure for Scorpion Sting 279 సర్వవృత్తిక విష సంచీచి గుణములేదని రుజువు చేయువారలకు రూ. 100 ఇనాం. వెక్కి యెచ్చువారు - వికవిక నగుదురు, గుణములేకపోరు - గొనుడి వెలను నుండవలయు మందు-ఒక్కొక్క యాంతును, గుణము మాత్ర దెన్ని-దినములన్న ఎలక పాములు తేళ్లు కుక్కలు - విషయెను, లీకెక్ గలగల బోకుడు మందుల చెట్టుడు - గాంతు రెంతయు మోడముకే భిభిభీ వన మెప్పుడైనను - బస్మమైన మహామధం బులను గంటిమె యట్టి దంచును - బూరి స్తోత్రము నేనులే. ఇది ప్రతికుంబమునం దుండవలసిన ముఖ్యోష్ధమము, ఆంగ్ల, యూనాన్, దేశీయవైద్యులచే పొగ డ్రిగాంచబడి యున్నది. ఎన్నిదినము లుంచినను మందు గుణము మాత్రు. తేలునకు ముక్రమేగాక ఎలక, కుక్క, పాము, జిట్టి మొం లగు విషజంతువుల కాటులకు సుపయోగింపవచ్చును. ఒకసారి పరీక్షించుడు. వెల ప్యాకెట్ 1-కి 0-8-0 పోస్టేజి 0-3-0 1 డజన్ ప్యాకెట్లకు 5-0-0 పోస్టేజి వెలు ఒకసారి బిచ్చాకెట్లు రెప్పించుకొనువారికి పోస్టేజి ఇనాం. వర్తకులకు 100-కి 25 రూపాయలు కమిషన్ నిశ్చయించు చిరునామ:- ధనలక్ష్మీ కంపెనీ, నెం. 1/6 వేంకటేశమఘ్రి వీధి, సాకారుపేట పోస్టు, మదరాసు

శ్రీ కన్యకాపరమేశ్వరీ ఆర్యవేశ్య అన్నదానసమాజం, కాశీక్షేత్రం.

ఆశేష ఆర్యవేశ్యలకు విజ్ఞాపనము

అయ్యా,

వేద, సంస్కృత హూణాభ్యాసకులగు వైశ్య బాలురకును, యాత్రార్థముగ విచ్చేయు వైశ్యులగువారికిని, బీద వైశ్యులకును, భోజనస్థల సౌకర్యములు గావించుటకుగాను, రాక్షస సంవత్సర మాఖ శు ౧౩ సౌమ్యవాసరంబున పై పేరుతో సమాజము స్థాపించి, ఇందు లక్ష్మీనారాయణ కన్యకాపరమేశ్వరీ కృతిష్టలు గావించితిమి. తదాది నేటివఱకు యవిచ్ఛన్నముగ జరుగుచున్నది. ఆ చంద్రార్క స్థాయిగ నడుచుటకై ద్వియుత్తర శత గోత్రోద్భవులగు ఆశేష ఆర్యవేశ్యులు ద్రవ్య సహాయము జేయ వేడుచున్నారము. విశేషములు తెలియగోరువారు పై సమాజము పేర వ్రాసిన దెలుపబడును.

(869)

ఇట్లు విన్నవించు

భవద్విధేయులు

సమాజ స్థాపకులు } దాచేపల్లి రామబ్రహ్మం, యం. నారాయణ గుప్త.

ఏమియు ఇవ్వ నక్కరలేదు.

ఉచితం; వింతగాలుపు భవిష్యత్తులు. సలహాలు

రు 5-0-0 లు పంపుతూ మూడుప్రశ్నలు మాత్రము అడుగుము. వాటికి సరియగు సమాధానములను పంపుట యే కాక, నీ, రాబోవు జీవితకాలమున జరుగగల ముఖ్య విషయములు ఉచితముగ తెలియజేయబడును. దీక్షాస్తుతో జనకాలము, సంవత్సరము లేక, వయసు వీటిని యే భాషలోనైనను స్వదస్తూరిని వ్రాయవలయును.

ది అమెరికన్ మిస్టిక్ స్టూడియో, 14 పెరియన్ నాయకరీస్ వీధి, సావుకారుపేట, మదరాసు.

American Mystic Studio. 14 Periana Naickaran St. SOWCARPET MADRAS.

The Madras Astrological Bureau, Madras

జాతకములు

శ్రీమాన్ జ్యోతిర్విద్యాభాషణ శతావధాని కే. శ్రీనివాసాచార్యులుగారిచే వ్రాయబడును.

సంవత్సర ఫలము రు. 1-0-0 సగము వైకము పూర్తిజాతకము రు. 8-0-0 ముందు పంపుడు. విరళముగ వ్రాయ రు. 15-0-0 పోస్టుఖర్చు వేలు.

సరియగు జన్మకాలము తెలుపుడు. ఇంకను వ్రాయుకొనిది ఖర రు. 100 వాడు నన్నది.

మానేజర్: 241

జ్యోతిష కార్యాలయము

12, గోవిందప్పవాయనవీధి, జి. టి. మదరాసు.

విసెంటు నిధి

ఆచార్యవ్యయములు

ఆర్యులగు డాక్టరు సర్. ఎస్. సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు టిబుల ప్రకటించిరి.

ఆగస్టు నెలఖర్చు రు 49,534-12-4 లు చేరెను. ఆ మొత్తమును 22283-0-11 లు ఈదిగువ వివరింపబడిన రీతిని వ్యయపరచబడెను.

1 స్వదేశీ రు 14225-0-0 (ఏ) 16-7-17న ప్రారంభించబడిన స్వదేశీ పాఠశాల బడులియ్యబడిన మొత్తము రు 7000-0-0.

(బి) రు 10000 ల వాగ్దానములక్రింద నాపాఠశాలకు మరల బడులిచ్చినది రు 70000 లు. ఈ రెండు మొత్తములకును తగినవారిచే తణఖా వ్రాయించుకొని వడ్డీకి సామ్యు బడులియ్యబడెను. ఈ మొత్తముల వడ్డీ ఏ నెల కా నెల జను యియ్యబడుచున్నది. ఈ వడ్డీ మొత్తము ఈ దిగువ వ్యయములకు వ్యయపరచబడుచున్నది.

(సి) మిస్కిక్తు బిల్లింగుహాకు ఆగస్టు నెలకు అదే రు 225 మొత్తము రు 14225-0-0.

2. నిర్బంధితులగు నాయకుల నిమిత్తము రు 6016-15-0

(ఏ) దఫాదఫాలను మువ్వరికిని పంపబడిన సామ్యు 1000-0-0.

(బి) ఆంగ్లదేశమున చేయబడిన కేసునిమిత్తము వెల్లెనవారికి వ్యయము 3900-0-0 కేసువివరము 30-8-17 వ తేదీని హిందూ న్యాయవిధియందు ప్రకటించబడినది.

(సి) ప్రధానమంత్రి ఇండియామంత్రి పార్లమెంటు సభ్యులు మున్నగువారికి పంపిన తంతివారలకు 860-4-0.

(డి) చిల్లరఖర్చులు 156-11-0 మొత్తము రు 6016-15-0 '3. హోమురాలు నిర్బంధితనాయకుల ఆనుమతి ననుసరించి హోమురాలు బాంధులకు వ్యయపరచబడినది 1807-6-0.

4. సాదరు ఇండియన్ బాంక్ కమిషను సిబ్బంది తపాలు అచ్చువారత సామగ్రిలు మున్నగువానికి 183-11-11. ఇంకను వివరములు తెలియగోరువారు విసెంటునిధి కార్యదర్శికి వ్రాసిన తెలుపబడును.

బొంబాయి భిక్షామదానాదు మిత్రులు చాల ధనసహాయమును చేసిరి. ప్రత్యేకముగ బొంబాయివారు రు 11000 ల నిచ్చిరి. శ్రీమతి హేమాబాయి వెటిటుగారు 5000, బ్లావట్స్కీలాడ్డి 2000, జి. ఆర్. జిల్లరు శాంతారాం నారాయణ దక్షిణగూర్ కృష్ణలాడ్డి వారు ప్రత్యేక ప్రత్యేకముగ 1000, అహమదాబాదు 5987-0-0.

హోమురాలు పని ఎక్కువైనకొలదిని ధనవ్యయమాధికమగునగుని తక్కినస్థలములలోనివారు గూడ బొంబాయి అహమదాబాదులలో వారలచే అధికముగ ధనసహాయము చేయ ప్రార్థితులు అని ఎస్. ఎస్. సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు ప్రకటించిరి.

వర్తమాన స్వంతముగ నిర్మాణము చేయునకు జనసహార నెగుమతిచేయ గూడదని ఫిబ్రవరిమాసము 26 తేదీని వాణిజ్య పారిశ్రామిక కాఖివారు ప్రకటించి యున్నారు. కాని అక్టోబరు 1-వ తేదీనుండి వర్తమాన స్వంతమున నెలకు 8 వేల టన్నుల నానను పంపవలసియుండునని స్ఫురించుచున్నది. ఓడలులభ్యమైనచో వర్తమాన లింఛనార నెగుమతిచేయ వచ్చునని వాగ్దానమువారు ప్రకటించిరి.

యూనియన్ ఆఫ్ మిల్ల అవ్ దుల్ హుస్సేన్ కంపెనీలో ఉత్తరములు వ్రాసి సామ్యు జమచేయు గుమాస్తా సాజారామయ్య నెట్టి అను నతడు కంపెనీవారి కాలాదారుల యొద్దనుండి సుమారు రు 1600 లను జమచేసి అపహరించినందుకు కంపెనీ వారు అతనిపై కేసుచేసిరి. కేసు విచారణ జరుగుచున్నది.

సర్వజీవన్.

(358)

ధాతుపుష్టి మందులన్నిటికీ తల్లి

ఈ దివ్యావధము సంతతితో సమానమైనది. దీని సేవించినచో వీర్యవృద్ధి, బలమును, ధాతుపుష్టిని కలిగించును. 2 సమస్త మేహములు, నిక్కాక, నిస్సత్తువ, క్షుణ్ణివృత్తి, స్పృహహీనులు. ఇంక మూత్రద్వారములకు సంభవించెడు అనేక వ్యాధులను. పోగొట్టుటలో రాజువంటిది. (3) రక్తమును శుభ్రపఱచి వృద్ధిబొందించి శేహమునకు కాంతి తెచ్చును. 4. నరములకు సత్తువనిచ్చును గాన సర్వజీవన్ అనెదరు. ఇది శ్రీలు, పురుషులు, బాలురు వృద్ధులు అందరను ఉపయోగించవచ్చును. ఈ ధాతువృద్ధి మార్గము యొక్క మహత్త్వ సేవించినవారికే తెలియనగును.

వెల టిన్ను 1కి-2-0-0. పోస్టేజి ప్రత్యేకము.

ప్రాధిపత్య. జి. యస్. నాయుడు, కలియుగభీమ, బంగోలు. (గుంటూరు జిల్లా)

నంగీత కౌముది.

టి. ఆర్. సుబ్రహ్మణ్య అయ్యరు

తిరువడిచే రచియింపబడినది.

గానవిద్యనుగూర్చి, ఇంతవరకు దక్షిణ ఇండియానుందు ప్రచురణమున నట్టియు, కానట్టియు అనేక గ్రంథములను పరిశోధించి ఆపురాపనుల కాస్త్ర విషయములను అనుభవ విషయములను, ఇందు వ్రాయబడినది. గ్రంథకర్తగారు తాళజ్ఞానమునందు ప్రసిద్ధులు. కర్ణాటకమునందు గడచిన 50 సంవత్సరములలోనుండి యుండిన గానవిద్యాధికుల లక్షణములు వీరియంద నేకములు కలవు. ఇంతియే కాక వారిలో ననేకులకు వీరు శిష్యులు. 865

రాయల్ 8-నైజా 500-పేజీలు. కిమ్మతు రూ. 5-0-0. పోస్టేజి వేరు.

వలయువారు:— "నెల్లూరి విక్టోరియా ప్రెస్";

ఆర్మినియన్ వీధి, మద్రాసు"కు వ్రాసికొనవలయును.

దసరాపండుగకు బహుమతులు

ఒక చీర కొనువారికి ఇనాం రోజు పువ్వు. నాగరీకమైన బొంబాయి బాలామణి చీర వెల రు. 2-8-0 పోస్టేజి 0-8-0 వంచి సాగవెనవి. 16 మారలు. నాణ్యమైనది.

క్రొత్తకపు చీరలను 1 కండుగ దినములలోను, వివాహములలోను ధరించుటకు సాగుగానుండును. మేలయిన పట్టుతో సాగవైన రంగులో పువ్వులు వేసి చుట్టు అంచుకట్టి వుండును. 8 చీరలు తీయువారికి ఒక గజ్జ అడ్డగ ఇనాం. గోవాబాక్ చీర రు. 5-0-0 బనారస్ చీర రు. 5-0-0

దసరాడి చీర రు. 2-4-0 ఇమిటేషన్ డైమండ్ కొట్టడి చీరలు ... రు. 5-8-0 వి. ఏ. ఎస్. పాణి, సాకారుపేట, మద్రాసు.

విశ్వరూప చింతామణి

ప్రతి 1-కి వెల 0-6-0

ఇది, ప్రసిద్ధమైన అనేక గ్రంథములను శోధించి సంగ్రహముగా, సామాన్యులకు గూడ తెలియునట్లు నులభ్యకైతిని రచింపబడినది. ప్రతి మనుషుని యొద్ద నుండవలసినది. చింతామణిలోని కోటికలను నెరవేర్చుటకు ఈగ్రంథము ప్రతిదినము మనుషుడు చేయబోవు సకల కార్యములు నెరవేరునట్లు కుభాకుభ సమయములను దెలిపి విశ్వరూపమున గలుగ జేయును. పార్వతీదేవికి పరమేశ్వరుడు పుడచేసిన పంచపక్షికాస్త్రము, శనిపీడతోలగు రహస్య స్తోత్రములు, స్వప్న ఫలములు, కుభాకుభ కేతునములు, గౌరీపలుకుల ఫలములు, జన్మకక్షత్ర, వారఫలములు, మహాదశా (నక్షత్ర దశ) భుక్తులవివరము, దినఫలము, మాసఫలము, గోచారఫలము, తారాఫలము, చంద్రఫలము, సామ్యుధికము, ప్రయాణమునకు తగినదినములు, వివాహగ్రాహిధానాన్ని ప్రాశనాది కుభకార్యములు కుత్తమసమయములు మొదలైనవి దీనియందు జేర్చబడియున్నవి.

చిరునామా:— ఆర్. నరసింహారావు, ఆనుజిడ్డు లాడ్, పీటర్సుగోడ్డు, రాయపేట— మదరాస్.

చుంచినమయము! వేసవేలు ఖర్చుపడినది!! వెనుక దొరకవు!!! 2 పంచలు కొనువారికి అత్తలార్పాటునకు కొరవని కొడంద్రప్రలాపము అను గ్రంథముకట్టి ఇనాము.

మేలైన జపాక్ష పట్టుపంచలు.

అనేకపంచలు ఖర్చుపడినందున ప్రస్తుతము ధరలు తగ్గించియున్నాము. వాచకులారా! శృంగారమున్న నాగరీకతయన్న గల మేలైన అసల్ పట్టుపంచలు పండుగదినముల అనందముకొరకు తెప్పించి వికరయించుచున్నాము. ఇందులో ఎరుపు, పచ్చ, అకుపచ్చ, కోబా, మేళు వర్షం, ఇత్యాది రంగులు గలవి. క్లాఫునీయమైనవి, త్వరపడుదు. 5 క్లాఫునీయమైనవి 2 క్లాఫునీయమైనవి పట్టుపంచె 1-కి 2-0-0 జపాక్ష పట్టుపంచలు చాకము 2 మారలు ... 1-8-0 8 చాకములు తెప్పించుకొనిన పాస్ లెన్ వేనా ఇనాము. అన్నిటికి పోస్టేజి ప్రత్యేకము. చిరునామా:— రాజలక్ష్మి కంపెనీ, 8, కందప్ప మొదలి వీధి, తిరువల్లిక్కేటి, మదరాసు. (536)

నేషింటాన్

అనగా ఏమి తెలియనా?

వెండిపూతగల ముత్యములు

మంచి యాగగ్రామునకును,

కోటి మహానకున, తాంబూలములో వాగుటకును

చాల మంచిదని ఆ నేక ప్రముఖులు చెప్పుదురు.

అర్జునాచీటి నేట్టి గ్రామిని

ఒక సాంపిలు కరపత్రము పంపు

దురు.

80 మూత్రల పాకెట్టు 0.1-0

140 మందర మైన సీసా 0.5-0

280 మూత్రల పాకెట్టు 0.7-0

750 మూత్రల పాకెట్టు 1.0-0

పి. పి. చార్జీలు వేరు.

187

నేషింటాన్ డిపో,

మురార్జి మూర్కెట్, కాల్చిదేవిరోడ్, బొంబాయి.

సరిహద్దు అర్జిస్ట్రేట్, సరిహద్దు సర్కి.

మంచి సమర్థత కలిగిన, రక్షణశక్తిగల వ్యక్తి కావలెను. సాటిలేని యాయుధమే కి సాధనము. వైద్యమును తొలగించును, రక్షణశక్తి చేయును, సహనంబంధపుగాని, రస సంబంధపుగాని దోషముల బావును. వాతికోగము, కటి వాతము, నర దౌర్బల్యము మున్నగు వానిని నిర్మూలము చేయును. జ్వరస్థిమలను పునర్నిర్మాణము చేయును. మన్యస్వర పీడితులకు మంచి యిలము నిచ్చును. ఆకలియ, జీర్ణశక్తియు వృద్ధిపడును.

వెల 1-కి రూ. 5.0-0; 8 బొమ్మల డబ్బీ 0.12-0.

అయుర్వేద చికిత్స యన గ్రంథము, క్యాటలాగు

కోరినవారి కుచితియు.

చక్రవర్తి (అధ్యక్షమాకురు బాబుగారి) మకరద్వజ

వేరు 1-కి రూ. 4.

శక్తి బోషధాలయము

బెనారస్, డక్కా, కలకత్తా, రంగపూరు.

హెడ్డాఫీసు:— పటాచీరి, డక్కా.

కలకత్తా ప్రాంతము:— 52-1 బీడజ్ వీధి, 184 శా

బజారు వీధి, 227 హాసెన్ రోడ్ (హూరా వంటెనవద్ద)

7.1.1 రూపాశాస్త్ర భవానీపూరు. 851

శ్రీ సుగ్రీవ పట్టాభిషేకము రూ. 1-0-0

అత్తకోడండ నెత్తము వెల రూ. 0.1-0

1. ఇది : వరసభరితము, అష్టాదశవర్ణ నాస్తికము, నైవేదికా శ్వాసముల పద్మ ప్రబంధము, క్షీకధాసరళి చిత్రము, శైలి సుధురము. ఆంధ్రభాషాభిమానులకు హస్తాధరణముగా నుండదగినది.

2. శ్రీలక్ష్మీనరస్వతుల జాదవకలహము, సచిత్రము. చదివి తీరకలయను. పండితాభిప్రాయము.

రత్నావళి. "అబ్బరాజు హనుమంతరావు" నెడు నాట్యవర్ణన రసించె, నసంకబబ్బ "సుగ్రీవపట్టాభిషేక" మను కృత్యత్వము ద్వానికానిబ్బరముగ బరికింప "హనుమ" దీని శేషము సంకలనమే * నబ్బ 'గొ. వేంకట రత్న శర్మ' రత్నావళి దీని నొసంగెదగక.

రాజమహేంద్రవరము } కొత్తగొట్ట వేంకటరత్న శర్మ, 8.1.1918 } వ హనుమం పాధ్యాయుడు.

అష్టావధాని అబ్బరాజు హనుమంతరావు,

విలవరము. భట్టిప్రోలు పోస్టు, గుంటూరు జిల్లా.

నగమువల విక్రయము. ఒక నెలవరకే.

ఈగడియారము పెద్దమనుష్యుల ధరించుటకై తగినది. కాలమును బహు జాగ్రత్తగా చూపును. మూడుసంవత్సరములవరకును పూచీయిత్తును.

వెల రూ. 7-8-0. రూ. 9-14-0.

విక్రయము. రూ. 8-12-0. వసు,

రూ. 4-15-0. లకును.

మంచి చేతిగడియారము. రూ. 12.

విక్రయము రూ. 6. ఆడవాండ్రకు సరి

పోవు చేతిగడియారము. వెల రూ. 16. వి. రూ. 8. ఎనిమిది దినముల కొకమారు కీయియ్యగడియారము వెల రూ. 20. వి. రూ. 10. రూ. 24లు గలది. వి. రూ. 12. నెలవరకు వంటింగ్ కేసు, రూ. 80 వి. రూ. 15. ప్రత్యేక బహుమానము.

రిస్టానాచిత్తపు మిగిలినవాచీలను కొను ప్రతి వానికి ఒక కొలునును; ఆరింటి నొక్క మారు కొనువారికి ఒక గడియారమును ఉచితముగ నియ్యబడును. 805

COMPETITION WATCH Co.,

No. 25, Madanmitran Lane (A) CALCUTTA

శ్రీమదాంధ్ర బ్రహ్మాండ పురాణము

వ్యాసమహర్షి విరచితములగు పదమనిమిది పురాణములలో నిదియొకటి. ప్రపంచమట్లు పుట్టినదికే నులభేదము లేక కలిగి అచారవ్యవహారము లెట్లుమూలమో ఈ మొదలగు విషయము లెన్నియో యిందు స్పష్టముగ వివరింపబడియున్నవి. గొప్పవా రీగ్రంథమునై మంచియభిప్రాయము నిచ్చియున్నారు. శైలి మిగుల సులభము. 900 పుటలు. అత్యుత్తమ ప్రతిమూత మున్నది వెల 5.0-0 కన్నులు వేలు.

శ్రీమదాంధ్ర లలితోపాఖ్యానము

సులభము, మృదువైనదగును. భావగర్భము. 2800 పద్యములకలపు. మంచికాగిరిములనై అచ్చు, కాలికోడెందు భరతు. 1-8-0. పోస్టుభర్తులు వేలు.

52] జనమంచి శేషాద్రిశర్మ,

తెలుగు పండితుడు,

మునిసిపల్ హైస్కూలు, కడప.

ఇండియన్ బ్యాంక్ లిమిటెడ్

హెడ్ ఆఫీస్ మదరాస్. ప్రాంతము, మధుర, కాకినాడ

చందాబేసిగ మూలధనము రూ. 20,00,000

చెల్లించిన సొమ్ము 10,00,000

సేవింపు బ్యాంకి డిపాజిటు రూపు.

5 రూపాయలతోను అందుకు పయిగాను ఆకొంటు ప్రారంభింపబడును. మాటికి ఏడాదికి 4 1/2 రూపాయలువడ్డీ. ప్రతిదినము అయిదు రూపాయలకు మించిన నిలువపయిన యివ్వబడును. వడ్డీ ఆసలుకు ఆరు నెలల కొకసారి కలపబడును. మారు రూపాయలకు మించని మొత్తములు ఎప్పుడే వారములో నయిన తీసికొని వెళ్లవచ్చును. ఇద్దరు కలిసి తమ కేరిటను లేక వారిలో యెవడు మిగులుదురో వారి పేరను భారాను పెట్టుకొనవచ్చును. ఎప్పుడు ఇష్టమగునో అప్పుడు వీరిద్దరు విభజనమయి పోవచ్చును. మైనరుల భారాలు గార్డయనులు గాని వారు సంతముగా గాని పెట్టుకొనవచ్చును. ఇంక విశేషముగా సంగతులను తెలిసిగన గోరువాడు హెడ్డు ఆఫీసుకుగాని ప్రాంచి ఆఫీసులకుగాని వ్రాయవలయును.

విద్యాసాగర పాండ్య, సెక్రెటరీ.

ఇండియన్ బ్యాంక్ లిమిటెడ్, మదరాసు.

309 మిడిగారి

అతిమూత్రసంహారిణి మూత్రము

ఒక్కవారములో అతిమూత్రమును రూపు మాపు చేయగలదు.

అందరికీ తెలిసినదియు పెద్దపెద్దవైద్యులు కూడ

మధుమేహమున కిచ్చునట్టి యావధము. నెత్తురునందు

విస్తారముధువును లేకుండచేసి మూత్రకోశములను సరి

మైన దారిలో నుంచును. జీవ్యము ఎండనియక దాహ

మును ఆణమును. అతిమూత్రమును తగ్గించును.

వ్యవహారములు ఇంగ్లీషులో జరుపవలయును.

Made By:— Midy, Phienne 1 re Classe,

113, Faubourg Saint-Honore, PARIS.

Sole Agent for India, Burmah & Ceylon.

N. H. PATUEK,

Grant Road Bridge, BOMBAY

75] మదనకామేశ్వరలేఖ్యము

ఇది మేహము, నిక్కాక, కుక్షనవ్వులు, అతిమూత్రమును, వారిచి మిక్కిలి బలమును, వీర్యవృద్ధిని, యాహుభిమును, సంతానప్రాప్తిని కలిగించు వరప్రసాదము. 2 డబ్బీలు చాలును. 20 తులముల డబ్బీ రూ. 1-0-0

పాలను గంధి లేఖ్యము.

యిది రక్షకుద్ధికి శ్రేష్ఠమైనది. సహమేహము, మేహ

పాడలు, యితర చర్మరోగములు, కీళ్లనొప్పులు, హలబద్ధము.

మొదలగు వాటికి బ్రహ్మాస్త్రము.

2 డబ్బీలు చాలును. 20 తులముల డబ్బీ రూ. 1-0-0

ఘన సార చంద్రిని.

ఇది ఎరుపు, తెలుపు, పసుపు, మొదలగు అంటు (మెగ)

కోగములను, మూత్రపుసంకుటును, శ్రీల కుసుమవ్యాధులను,

తత్తుణమే మాన్పును. 2 సీసాలు చాలును. సీ సా రూ. 1-4-0

మహాఖండార్ద్రక లేఖ్యము.

ఇది సమస్తవైద్యములు, పులిశేపులు, అడ్డర్దుము, మలబద్ధ

కము మొదలగువాటికి రామభాణము. 20 తు|| డబ్బీ 1-0-0

వి. పి. భర్తులు వేరు. క్యాటలాగు ఉచితము.

అయుర్వేద సమాజం, పొందూరు, గుంటూరు జిల్లా.

"దిన హాసా" (270)

తాళము లేని 16" వాచి

మంచికాల నిర్ణీతకారిణి. చాక భర రకము వాచీ లన్నిటిలోను చాల శ్రేష్ఠమైనది. సాధారణపు వాడుకయందు 5 సం॥ ముల బాటు నిలుచును.

విశేషము:— చక్కగా గిట్టు

చేయబడి ఓ వెళ్ళాఫేసు గలిగినది

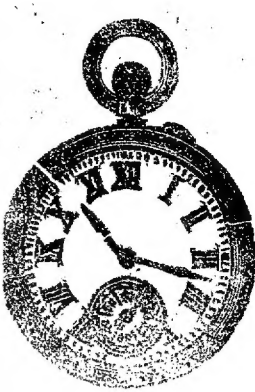
లోపలిభాగమున నిక్కిలు కేసు

గలదు. దీనికి వేలెంటు స్ప్రింగు

గలదు. అందుచే దీనికి ఎక్కువక

యచ్చినను తెగిపోవుటకు నీలులేక గట్టిగానుండును. ఇంకను

ఇశేమిల్ డయాలును, సెకండ్లుముల్లు గలవు. వెల రూ. 6

Khader & Yousuf Bros.

Government & Railway Suppliers, Madras

చొక్కాయలకు తగిన

అనేకవహనాలఅల్పాకా

లు, ట్టిదులు. చెక్కలు,

పట్టుగుడ్డలు మొదలగునవి

యు, భద్రమైన బ్రంకు

పెట్టెలున్న, టోపీలు, కా

లర్లు, నెక్ టైలు మొదలయి

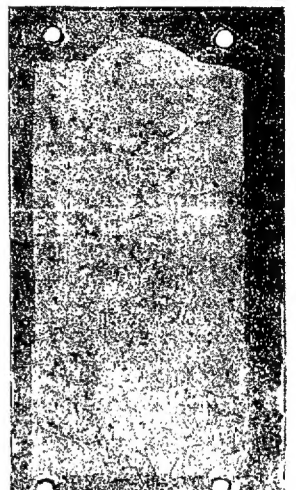
నవియున్న, ఇంగ్లీషు వర్త

లున్న, యింకా అనేక

వివిధములగు గుడ్డలు మా

ఫద్ద దొరకును. వెలులు

మిక్కిలి చాక.

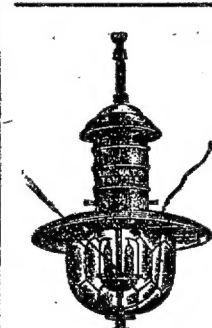

దర్జీపని క్రొత్తపద్ధతుల ప్రకారము చేయబడును.

టి. యస్. టాకర్ అండుకో,

(329) 49-51, ఎస్ప్లనేడు వెస్టు, మదరాసు.

T. S. TAWKER & Co, Esplanade, Madras.

(281) పోలీగారి ప్రసిద్ధి చెందిన

చిత్రమైన గ్యాస్ లైట్లు.

వెలపట్టి యుచితము. క్రొత్తమ్యా

టిల్లు ఇవ్వడవచ్చును. పోలీగారిమ్యా

టి డెజ్ 1-కి రూ. 5-2-0. డెల్సు

బ్యాచిసిల్ రూ. 4-8-0. ఇతర రక

ములు డెజ్ 1-కి రూ. 3-8-0.

పోలీ సోల్ ఏంజ్లు:

సర్వ కంపెనీ, లంబాపూరు.

RAI SAHEB Dr. K. C. DASS'S

Sexual Science

The most up-to-date science of Health for young and old Distributed gratis and post free:—

The Swastha Sahaya Pharmacy,

30-2, Harrison Road

Calcutta.

185

ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి,

గురుసావి శెట్టి కంపెనీ,

షరాపు వర్తకులు, మద్రాసు.

25, వై నాబాబు రోడ్,

తంజిలిలాసము: "ఉమ్మడియూత్" మద్రాసు.

ఈపటములో కను పరచినట్టి

అనేక విధములైన గాజులు నమ్మక

ముగా సవరను బంగారుతో తయారు

చేయబడి యున్నవి. వలయువారు

మాకు వ్రాసిన గాజాలరకములున్న

అందుకు మజారిల విషయముల

క్యాటలాగుల పంపబడును.

ఇంకా మానద్ర బంగారు గుల్ల

కోదాలు, గట్టికోదాలు, గట్టికిలు

ఇంగరములు, రాళ్ల పుంగరములు,

దాలర్లు, గడియారపు గోలుములు,

కాసుల పేర్లు, వెండిగలు అనేక

విధములైన వెండిపాత్ర సామానులు హాజరు యున్న

నాణ్యమైన నగలు పూచీయివ్వబడును.

రిజిస్టరు చేయబడినది.
పరీక్షా-జరుపబడినది.

తామ్ర మైనము

అతిమృతము చేత బాధనొందు
చున్నారా?
తక్షణమే మా సువర్ణ తామ్ర
మయినము పుచ్చుకొనుడు.

తామ్రమయినమునగా రాగి

లేకుండు తామ్రమును తమకు తగినట్లు వేరొక ఓషధి
సహాయముచే నూర్చుపుట్టముచే (ఎండలో నుంచబడి)
తయారు కాబడుచున్నది. రక్తము శుభ్రపడుటకు, అతిమృ
తము, మేహరణములు, తిమ్మెరలు, మేహపొడలు మొదలగు
మేహవ్యాధులను, జీర్ణించిన సుఖసంబంధముగ అన్ని వ్యాధి
లను పోగొట్టి యౌవనవంతులుగా జేయుట కిదియవచ్చును.

1వ రకం సువర్ణ తామ్రమయినము 80 మాత్రలు 10-0-0
2వ రకం సాదాతామ్రమయినము 80 మాత్రలు 4-0-0

ఎస్.వి.యల్. రాజు అందు సన్యు,

(810) 20, కందపల్లి మొదటివిది, సాకారిపేట, మదరాసు.

సంసార సుఖము

డి ని ని

సిద్ధించుట ఏలాగు?

వివాహితులయిన దంపతులు సంసార సుఖమునందు

అత్యంత ఆనందమును
పొందవలయు నే ని
పురాతన ఋషిప్రణిత
ములగు ఆయుర్వేద
గ్రంథములకు మార్గదర్శక
మైన ఓషధులు నిండియు
న్న ఈ పుస్తకమును
చదువుట యావశ్యము.

ధర లేదు

తపాలఖర్చు లేదు

రాజవైద్య నారాయణజీ కేశవజీ,

మదనమంజరి ఫార్మసీ

20 చీనాబజార్, మద్రాస్.

SIGHT RESTORED

An Infallible Remedy of Nature for all sorts
of Eye-diseases. Cures Cataract, Glaucoma,
etc., without knife. No failure; absolutely
safe; highest testimony. Apply for particu-
lars to L. H. SELLER, Samta P. O. (Bengal).
Please mention this paper when writing to us.

అనుకొనని లాభము. నిజముగ లిలించని లాభమే.
ఒకవాచిని కొనినవారికి ఫౌంటెన్ పేనా ఉచితము.

తెదరు కలిగిన నికలు సిల్వరువాచి, తెదపుడు మూడిగలది.
కీ, లేనిది. చక్కని ఆకారముగలది. సరియైన
తొలమును తెలుపునది. గొప్పవారు కూడ
వాడతగినది. 3 సంవత్సరములు హామీగలది.
పూర్వము రు. 7-10-0; 8-8-0; 9-12-0
కిమ్మతుగలవి ఇప్పుడు రు. 3-18-0; 4-4-0;
4-14-0 లకు మాత్రమే అమ్మబడుచున్నది.

తెదరుపట్టెగల స్త్రీల మణిబంధపు వాచీలు:

నికలు సిల్వరువాచి రు. 11-8-0; చక్కని బంగారు గిల్లగలది
రు. 18-2-0; వెండిది రు. 20-0-0 లు. ఇవి ఇప్పుడు 5-12-0;
6-9-0; 10-0-0 లకు అమ్మబడుచున్నది. 6 వాచీలకొనువారి
కిక్కటి ఇనాము. ఈతరుణము పోగొట్టుకొనకు. 350
ఎస్. సి. మల్లిక్ & కంపెనీ, 19/2 హార్రిజన్ రోడ్డు. కలకత్తా.
S.C. Mullick & Co 19/2 Harrison road (c) Calcutt

Hope for the Hopeless!

It speedily and perma-
nently cures
nervous debility, etc.
No mark nor irritation.
Absolutely safe and
agreeably flavoured.
Correspondence strictly confidential.
Particulars Free.

The HEALTH HOME, Samta, Bengal.

Please mention this paper when writing to us.

Calcutta Horn Manufacturing Co.

అన్ని రకములగు దువ్వెనలు. అనేకచిత్తములగు కొమ్ము
సామానులు మనోహరముగను ప్రశస్తముగను చేయుదురు.
ధరలుకొరవారికి పంపబడును. ఉత్తములు ఇంగ్లీషున వ్రా
యవలయును.

మానేజింగు ఏజంటు:— నేపల్ యునైటెడ్ కో,
338 121/1, కార్న వాలిస్ వీధి, కలకత్తా.

కార్నికుగారి ఎగ్మిక్చర్

(వరిశీలించండి)

330

జ్వరములకు, విడవి విడచి

వచ్చు అన్ని విధములగు నువ్వుజ్వర
ములకు ఇతరములకు దూధియగు
మందు. అనేకులు పరీక్షించిరి.
వెల్ సీసా 1-కి రు 0-10-0 లు;
వెల్ సీసా 1-కి రు 1-0-0

పోస్తేటి ప్రత్యేకము.

ప్రతిపట్టణమునందును ఏజంటు
కావలయును.

ధరలు, మగనలు కొనుగారు

ఈచిరునామాకు వ్రాసికొనవలెను.

కార్నిక్ బదర్

56. గిర్గాం, బొంబాయి.

గొప్ప వరప్రసాదము

లోకలికి సేవించుటకును-వైన పూయుటకును

వాడివ్యాధి, దగ్గు, బలము, తలనొప్పి, జ్వరము, వల్లి
జ్వరము, కలరా, ప్లేగు, వాంటలు, కోరింత దగ్గు, కీళ్లవాత

ము, బాతరొగము, మం
దాన్ని, అల్లె, దంత
కూ, గొంతునొప్పి, గ్ర
హణి అతిసారము, నడు
మునొప్పి, ముక్కుట,
విషపడినెము, కాలిన
పుండ్లు, తెగుడు గాయ

ములు, విషపు పుండ్లు వీటి నన్నిటి పోగుటకు ప్రసిద్ధి
కెక్కినది.

వెల్ సీసా 1-కి రు 1-0-0 వి. పి. చార్జి 0-4-0 లు ప్రత్యేకము.

ప్రత్యేక నిర్మాతలు

EDULJI PESTONJI & SONS,
Sandhurst Road, Bombay No. 4
(864) N. B. ఏజంటు కావలయును.

స్త్రీలు

వారికి సహజముగ వచ్చేడి కొన్ని వ్యాధులచే బాధపడుచుందురు. సాధా
రణముగ నిది సంతానజన కావయములకు సంబంధించినదే. స్త్రీలు ఋతు
సంబంధమున అధిక, అల్ప స్రావములచే బాధపడుచువుడు

De souza's Dah Aletrine Compound

డి సాజా డా అలెట్రైన్ కౌంపౌండు

అను నీ యావధమును తప్పక సేవింపవలెను.

ఈ యావధ మిట్టివ్యాధులకనియే ప్రత్యేకముగ నిధము చేయబడి
నది. సంతానజనకావయముల నిది పుష్టిపరచును. ఇది గర్భాశయమునకు
పుష్టినిచ్చునది కావున గర్భాశయసంబంధ యవయముల నన్నిటివై దీని
గుణము నుపయోగించును. ఇది ఋతుస్రావముగ జేయును. గర్భిణికి నుండు
కాలములో దీని సేవించినచో గర్భప్రాసమును నావును.

ఎల్లప్పుడును సీసా వై

డా మార్కు

DAH MARK

చూడుము.

ఎందుకనగా:

డామార్కు అర్జులగు డాక్టరులచే నిరూపించబడిన యావధములని,
నమ్మకమయిన కెమిక్సులచే కలుపబడినవి యని పూచీనిచ్చును. అందలి చేర్చ
బడిన ఔషధములు నిర్మలమయినవనియు, క్రొత్తవనియు గూడ ధ్రువపర
చును. మగకు మంచి గుణము కనుపడవలెనన్న నివి యవసరములు. మద
రాసు రాజధానియందలి వర్తకులందరివద్దకొరకును.

వెల్ సీసా 1-కి 2-8-0.

OAKLEY BOWDEN & Co., MADRAS.

టక్టే బౌడెన్ అండుకో మదరాస్

ప్రత్యేక నిర్మాతకులు

తేక E. M. deSOUSA & Co., RANGOON.

ఇ. యం. డిసాజా అండుకో రంగోను.

ప్రతియింటునుండదగినది! వెలస్వల్పము!!

ఫలమధికము!!!

అనేకులు ప్రతిస్పష్టినిచేయుచున్నారు. పంచభాషచీటినిచూచుకొనిన మోసములేదు.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు దివ్యామృతము.

చక్కని డబ్బీలో సహా సీసా 1-కి 0-8-0 లు మాత్రమే.

ఎమిడికల వెడలగొట్టును.

బెణుకుల భేదించును.

దగ్గును తగ్గించును.

తేలుబాధను తీసివేయును.

కీళ్లపోట్ల పోగొట్టును.

తలనొప్పులు, వాయువు

నొప్పులు, పక్షవాతములు,

వాపులు, గాయములు,

పుండ్లు, వీనికన్నిటికి

అమృతాంజనము అమృతము

పోట్లు ఖర్చులు ప్రత్యేకము. అనేకచోట్లలో విక్రయింపబడును.

తామరతైలము.

డబ్బీ 1-కి 0-4-0.

పొద్దుపొడి.

డబ్బీ 1-కి 0-2-0.

దురదను తొలగించును.

సార్వభౌమస్థులుమాన్యును

పడికమును బారదోలును.

నొప్పులను తీసివేయును.

సువాసన గలిగియుండును.

అమృతాంజనమును

విదేశములలోకూడ

వాడుకపొందు.

వనమాలికలచే తయారు

చేయబడును.

మోహినీతైలము.

సీసా 1-కి 0-12-0.

అమృతాంజనం డి పో,

109, ప్రేమోద్ధు, బొంబాయి.

6, తంబుకెట్టివీధి, మద్రాసు.

దొంగేగారి

ఇది
మిక్కిలి రుచి కలిగి
నుదురముగా నుండుటచే
బిడ్డలు
చక్క X
త్రాగుదురు.

దీని వెల ఆ. 0-12-0

బాలామృతము

166

ఇందు
నలన శిశువులకు
ఆరోగ్యము కలిగి
దృఢకాయలు
X ను
సగుదురు.

తపాలఖర్చులు ఆ. 0-4-0

కె.టి. దొంగరె అందు కంపెని, గిరిగామ్ బొంబాయి.

దండిభట్ట రామ మూర్తి శాస్త్రి Astrologer

మోడే కు ట్టు.
(via) కొత్తపేట. (గోదావరి జిల్లా)

(365)

ఈ క్రింద నుదహరించు వాటిలో పూర్తిజాతకము కోరువారు రూ. 5-0-0 లు
అద్వాన్య సంపించవలెను. ఒకభావముగాని, ప్రశ్నగాని కోరువారు పూర్తిజాతకముతో
కూడా పంపవలెను.

తమకు ఉండియున్న జాతకము గాని, పుట్టిన ఘడియ తేది గాని పంపినయెడల
చక్రములు డశాశేషము వగైరాలకు గాను అదనముగా రూ. 2-0-0 లు ఛార్జీ చేయబడును.

రేట్ల వివరము	{	పూర్తిజాతకము వ్రాయుటకు...	రూ. 15-0-0	సదరు ఆర్డరులు పంపువారు తపాలాఖర్చు అదనముగా చెల్లించ వలసియుండును.
		ఒక భావము వ్రాయుటకు ...	" 2-0-0	
		ఒక ప్రశ్నకు జవాబు ...	" 1-0-0	

అవ్యతార్థ అవలేహ్య.

ఈ లేహ్యము రక్తమును శుద్ధిచేసి బలము
కలిగించి శాశ్వతసుఖమును పొందించును.
ఆరోగ్యమార్గమును కలగజేసి ఆయుర్యుద్ధిని
యిప్పించును.

ప్రస్తుతము శాఖాభివృద్ధి అను
ఉచిత పుస్తకమునకు వ్రాసిన తపాలాఖర్చు
కూడను లేకయే పంపెదము. వెంటనే
వ్రాసి సుఖము పొందుదు.

వైద్యశాస్త్రి మణిశంకర్ గోవిందజీ,
ఆతంక నిగహ బోషణాలయము.

(140) 157, 158 బ్రాడ్వే, మద్రాసు

వరమత రాజమండ్రి (319)

ఆటోమోటార్ చమక

(రిజిస్టర్డ్)

చాలసంతోషము పుట్టించునది.

చక్కనినువాసన గలిగినది, వాసన పోనిది
యగు దీనిని ఎల్లప్పుడు వాడుము.
ప్రతిచోటను దొరుకును.

హెచ్. ఆర్. మోడి అందుకో.

కెమిస్టు, డ్రగ్గిస్టు, పెర్ఫ్యూమర్స్.
సోపు, సోడాసామానులు మొదలగు
వానిలో హోల్ సేల్ డిలర్స్.
వ్యవహారము ఇంగ్లీషులో జరుపవలయును.

H. R. Mody & Co.,
No. 10 Princess Street, Bombay.

డాక్టరు గోఖలే ఎమ్. ఎ. ఎమ్. డి. గారు.

బాలామృతము

103

స్వదేశీకలకండాలో చేయబడినది.

పిల్లలకు ఆకలిని గలిగించుటకు ప్రసిద్ధికెక్కి నిరసమాన మహిమగలది. ఈ
అమృతము పుట్టినిజేయు స్వదేశీకలకండాలో చేతను నుగంధమూలికలచేతను కలకండా
చేతను, చేయబడి రహ్యముగాను పరిమళముగాను మధురముగా నుండును. 35 సంవ
త్సరముల నుండి డాక్టర్ గోఖలే బాలామృతము వహించిన ఖ్యాతిచే బూటకపు
వైద్యులు కొందరు ద్రుమించి భవాశీచే నకల్లేన కల్పించివారుగాని బాలామృత
మును కొనుగవుడు డాక్టరు గోఖలేగారి పేరు చూచికొనిన మోసముపోరు.

సీసా 1-కి రూ. 0.12-0 వి. పి. ఖర్చుతో 1.2-0.

డాక్టరు గోఖలేగారి తేలిక పేరు చూచికొనిన మోసము గలగదు.

అయ్యు డైజిడు సరస పరిష్క

చర్మరోగములను, రక్తవోషములను బాగుచేసి రక్తమును వృద్ధిచేయుటకు అప్రతిహతమైనమందు సీసా రు. 1-0-0
వి. పి. ఖర్చుతో రూ. 1.6-0. ముడు నాలుగుబుడ్లు పుచ్చుకొనినయెడల పూర్ణముగా జీవాస్వస్థత కెందవచ్చును.
(5-5-1914) అద్రెస్సు:—అమృతాంజనముడిపో, 109 (ఫేరీరోడ్డు, బొంబాయి.

అనేక బంగారు పతకములను బహుమానమును బొందిన

వైద్య రత్న

[30

వండితడి. గోపాలా చార్లు.

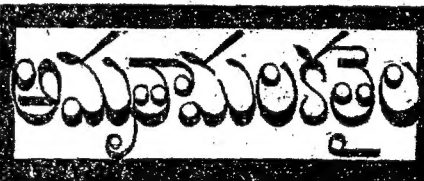
ఎ. వి. ఎస్., ఎ. ఎమ్. బి. వారి.

శాస్త్రసమ్మతముగా

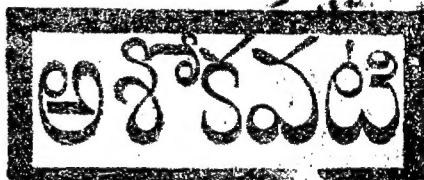
ఆయుర్వేదీ యౌషధములు.

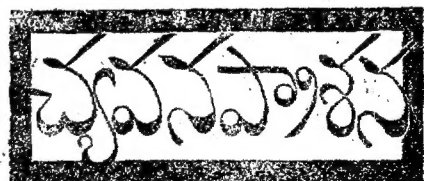
రక్తమును వృద్ధిజేయును, నరములకు మెదడుకు
గుండెకాయకు బలమునిచ్చును. గర్భకారకములకు
మరితనమును పోగొట్టును, ఆరోగ్యమును, ధైర్య
మును, బలమును ఉత్సాహమును వృద్ధిజేయును.
వెల బుడ్డి 1-కి 3-0-0.

విద్యార్థులకు, యౌచనాపరులకు, వాతము,
శిరోరోగములను, పార్శ్వనొప్పులను, మూర్చ, అశ
స్థిగము, పిచ్చి, మొదలగువానిని పోగొట్టును.
నేత్రములకు మెదడుకు చక్కగ జలువజేయును.
వెల బుడ్డి 1-కి 0-12-0. డజన్ బుడ్లు 8-0-0.

స్త్రీలకుగలుగు ముట్టుకుట్టు నీ స్వలును, బహి
ష్టుకాకుండుట, రజస్రావము లేకుండుట, మైలయధి
కముపోవుట అనేకవిధములగు కుసుమరోగములను
అరకాళ్లు అరజేతుల మంటలను గర్భాశయ ప్రణ
ములను మాన్పును. గర్భాశయమునకు బలము
నిచ్చును. సత్సంతానము గలిగించును.
వెల బుడ్డి 1-కి 0-12-0. డజన్ బుడ్లు 8-0-0.

ఉబ్బసము, దగ్గు, తుయదగ్గు, సామాన్యపుపొడి
దగ్గు, రొమ్ముపొడిశేషము మొదలగువాని నిర్మూలము
జేయును, గుండెకాయకును, ఊపిరి తిత్తులకును,
బలమునిచ్చుటలో అమోఘమైనది. తుయరోగులకు
నిచ్చు చాపనూనెకన్న అనేక వేల రేట్లు గుణమధి
కము. దానివలె అసహ్యమును వాసనయు లేదు.
మందుసేవించిన నెలరోజులలో కొన్నిపానుల బల
మును హెచ్చించుట దానివిధియైయున్నది.
డబ్బి వెల 2-8-0.

తెలుగు ఆయుర్వేద వైద్యగ్రంథములు.

మాధవనివాసము రు. 3-0-0	అధ్యక్ష కాళిభాషణము ఆ. 6
ఆర్కప్రకాశము " 2-0-0	ఆయుర్వేదాగ్నికల్పతంత్రము " 4
ఆయుర్వేదపరిభాష " 1-8-0	అగస్త్యవైద్యము " 4
రసప్రదీపిక " 1-8-0	వస్తీకర్మము " 4
పథ్యాపథ్యము " 1-0-0	ఆయుర్వేదము " 4
భేషజకల్పము " 1-0-0	సాస్త్రీజీ ప్రత్యేకము

మాతృబాలాగు కోరువారికి ఉచితముగా పంపబడును.
సంపిల్లలము: "మండిట్" } ఆయుర్వేదాశ్రమం
చదరాన్. } 55, ఆచారప్పక వీధి, మద్రాస్.